

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200891

UNIVERSAL
LIBRARY

ಸೂರ್ಯ ಪಾಠ

(ಕವನಸಂಕಲನ)

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ,
ಧಾರವಾಡ.

ಮುಪ್ರಕರು:
ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರ
ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ
ಧಾರವಾಡ.

ಆಗಸ್ಟ್ 1965

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೧೯೫೬

ಬೆಲೆ: ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

(ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗೆ ಸೇರಿವೆ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರ
ಸನಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಮುನ್ನುಡಿ

‘ಸೂರ್ಯಪಾನ’ ವು ಅರುವತ್ತರ ಅರುಳುಮರುಳಿನ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರುವತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ತರುಣ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ. ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರ ಇವರ ನಿರ್ಮಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ಕೃತಿ ಇಷ್ಟು ತವಕದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದಪಡೆದೇ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಚಿ. ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆ, ದಿನಾಣಜಿ, ಶಕುಂತಲಾ ಕೆರೂರ ಇವರ ನೆರವು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಗೆಳೆಯರಾದ ಪ್ರಲ್ಹಾದ ನರೇಗಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ ಬೇಂದ್ರೆ, ಶ್ರೀ. ಗೋಕಾಕ ಇವರ ಸಲಹೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಈ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಾಂ ಮೇವುಂಡಿ ಇವರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಪಾಠ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಜೀವನ, ಜಯಂತಿ, ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ಈ ಸಂಗ್ರಹದೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಕವನಗಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ‘ಆಕಾಶವಾಣಿ’ಯ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೂ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಕವನಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಅವರ ಆಭಾರವನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆದ ಈ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಯಾವ ಮುಖವನ್ನೂ, ದರ್ಶನ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ ರಸಿಕರು, ಸಹೃದಯರು, ಕದಾಚಿತ್ ವಿಮರ್ಶಕರು ಕಾಣುವರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಾರುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನ ಅಶಕ್ತತೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತು ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ! “ ಭಾಗ್ಯಾಯತ್ತಂ ಅತಃಪರಂ ನ ಖಲು ತತ್ ವಾಚ್ಯಂ ವಧೂ ಬಂಧುಭಿಃ.”

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ‘ಗಂಗಾವತರಣ’ ವು ಸೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಯಿತು—ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದ ಕೆಲ ಕವನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರ ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿಯ ಒಲವಿನಿಂದ, ಬಾಹುಲಿಯ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ, ಧಾರವಾಡ ಸೀಮೆಯ ಸಂಬಂಧವು ಅಖಂಡಿತವಾಗಿ ಉಳಿದು, ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಅಂತೆಯೇ 'ಸೂರ್ಯಪಾನ' ವು ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಧಾರವಾಡದ ಕರೆಯು ಅತ್ತ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ—ಎಂಬ ಮುಂಗುರುತು ಈಗಾಗಲೇ ಮೂಡಿದೆ. 'ನಾವು ಬರತೇವಿನ್ನ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದಂತೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಹಂಬಲು 'ಬಾರೊ ಸಾಧನಕೇರಿಗೆ' ಎಂದು ಓಗರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಋಣಾನುಬಂಧದ ಸೂತ್ರವು ಅಡಿಸಿದಂತೆ ಆಡುವದಲ್ಲದೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿತಕರವಾದ ಸೂಚನೆ ಯಾವುದು?

ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೇಗನೆ ಆಗಲಿದೆ. ಪೀಠ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಗುಡಿಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಕಳಸ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಕಾರದ ಹರವಿನ ಆಕಾರವು ಮಸಕಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾಗಲಿರುವ ಭಜನೆ ಪೂಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ವ-ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸುಹೃತ್‌ಭಾವವು ಸುಖಮುಖವಾಗಿ ಅರಳುವದೆಂದು ಈ 'ಸೂರ್ಯಪಾನ' ವನ್ನು ರಸಿಕ ಭೃಂಗಗಳ ಪದಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರೂ 'ಸೂರ್ಯಪಾನ' ದ ದೃಷ್ಟಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವಂತಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಸಹೃದಯತೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ನ ವಾಣಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತೋ ಆ ಸಹೃದಯತೆಯ ಸೇವೆಗೇ ಈ ಕವನಗಳು ನೆರವಾಗಲಿ ಎಂದು ಅರುವತ್ತರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೊಲ್ಲಾಪುರ,
(೩೧-೧-೫೬) ಮನ್ಮಥ-ಮಾಘ }

ದತ್ತ ರಾಮ ಬೇಂದ್ರೆ

ಅರ್ಪಣೆ

~~~~~

ಶ್ರೀ. ನರಸಿಂಗರಾವ ದೀಕ್ಷಿತ

ಮತ್ತು

ಗೆ. ವಿನಾಯಕ ಗೋಕಾಕ

ಇವರೇ ಪ್ರಮುಖರಾದ

ಗೆಳೆಯರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ

ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿ.

‘ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ’ರ

ಷಷ್ಠ್ಯಬ್ದಿಪೂರ್ತಿ ಸ್ಮರಣೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕವಿ ‘ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ’ ರಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಅರುವತ್ತು ವರುಷಗಳು ತುಂಬಿದವು. ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರು ಶಿರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವೂ ಜರುಗಿತು. ಆ ದಿನದ ಸವಿನೆನಹಿಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಬಹುತಿಯ ಒಂದು ಕಿರಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅವರ ಒಂದಾದರೂ ಕವನಸಂಕಲನವನ್ನು ಆ ಮಿತಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿ ಹಂಬಲವಿದ್ದಿತು. ಈ ಬಗೆಗೆ ಎಣಿಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಬಹು ದಿನದಿಂದ ನಡೆದೂ ‘ಸೂರ್ಯಪಾನ’ ರಸಿಕರ ಕೈಸೇರಲು ಒಂದೆರಡು ವಾರ ತಡವೇ ಆಯಿತು. ಒಂನೆಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒಂ ಕವನ ಸುಮನಗಳನ್ನು ‘ಸೂರ್ಯಪಾನ’ ದೊಡನೆ ಪೋಣಿಸುವ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ವಿಲಂಬಕ್ಕೆ. ಇರಲಿ.

ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ರ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಗ್ದೇವಿಗೆ ಮುಡಿಪಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯೇನೋ ಇದೆ. ಆ ತಾಯಿಯ ಕರುಣೆ ಇದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಆಸೆ ಹಣ್ಣಿಸಿತು. ಸದ್ಯ, ಇನ್ನು ಕೆಲ ವಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ‘ಕೃಷ್ಣಾಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾಡು-ಪಾಡು’ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಬರಲಿದೆ ಎಂದರುಹಲು ಸಂತಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾಗ್ದೇವಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ತಮ್ಮ ‘ಸಾಹಿತ್ಯ’ ವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ ಬೇಂಪ್ರೆಯವರಿಗೆ ನಾವು ಋಣಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ ?

ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರ

ಪ್ರಕಾಶಕ.

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

1	ಸೂರ್ಯಪಾನ	೧
2	ಸಸ್ತಕಲಾ	೨
3	ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ	೩
4	ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ	೪
5	ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ	೧೩
6	ಅಮರ ಮರಣ	೧೪
7	ಜಯ ಜಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮೋಶನಾ	೧೭
8	ನವಯುಗಾರಂಭ	೨೨
9	ಸಂಖ್ಯಾಂಕಿತ	೨೫
10	ಮಾತುಮೌನ	೨೮
11	ನೃತ್ಯಯಜ್ಞ	೨೯
12	ನಾಳೆ ಎಂಬುವದು ಇಂದಿನ ಮನಸು	೪೧
13	ಅ ಅ	೩೩
14	ಅಹನೆ	೩೪
15	ಗೋವತ್ಸಲೀಲೆ	೩೫
16	ಅಸಾರ್ಥ ಸಮೀಕ್ಷ ಕರಿಗೆ	೩೬
17	ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ರಾಗಿಸಿ ಪಿರಾಗಿಸಿ	೩೮
18	ಊರು ಮತ್ತು ಖಾಲ್ವಿಯಾ	೩೯
19	ಸಮೃದ್ಧ	೪೨
20	ಸೌಭಾಗ್ಯ	೪೩
21	ಸಕಲ	೪೪
22	ವಸುಧಾ	೪೬
23	ಕಿಮಪಿತತ್	೪೪
24	ಸ್ಥಿರೆ-ತಿರೆ	೪೭
25	ಮಧುವಾತಾಯಿತಾಯತೆ	೪೮
26	ಓ ಚಾರ್ವಾಕು !	೫೩
27	ಕರಡಿ-ಕುಣಿತ	೫೪
28	ಚಿನ್ನ ಕೇಶವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ	೫೬
29	ಯುದ್ಧ ಬಂತು ಮನೆಯವರೆಗೆ	೬೦

30	ಯಮುದೇವನ ಒಕ್ಕಲು	೬೨
31	ಬೀದಿನಾಯಿ ರಾಧ	೬೪
32	ಜೀವನ ಕಲ್ಯಾಣ	೬೬
33	ಅ-ಸ್ತಿ-ತಾ	೬೮
34	ಅಂತೆಮೋಲ್	೭೦
35	ಗಾಳಿಗಳೇ	೭೨
36	ಜೀವನ ನಾಟ್ಯ	೭೪
37	ನಾನು ನೀನು	೭೫
38	ಒಗ್ಗುತರಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ	೭೬
39	ನಲ್ ತಾಯಿ	೭೮
40	ಆಡಿ ಫಲವೇನು ?	೭೯
41	ಕನ್ನಡದಪ್ಪನ ಕೋಲು	೮೦
42	ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ	೮೧
43	ರಾಮರಾಮಾ !	೮೨
44	ಹರಕೆ	೮೩
45	ಚಳಿ ಇರಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ	೯೨
46	ನೃಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರ	೯೩
47	ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣ	೯೫
48	ಯೌವನದ ಕನಸು	೧೦೧
49	ಧ್ರುವನಾರ್ಗ	೧೦೨
50	ಪ್ರತಿನಿವರ್ಷದಂತೆ ಬಂತು ಶ್ರಾವಣಾ	೧೦೩
51	ಪ್ರೇಮಬೀಜ	೧೦೬
52	ಓ ತಾಯೆ	೧೦೭
53	ಇರುವೆ-ಅರಿವೆ	೧೦೮
54	ಇದೇ ದೇವ	೧೦೯
55	ಮೋಡ	೧೧೦
56	ಮಿಂಚು	೧೧೧
57	ಕಿಡಿ	೧೧೨
58	ಪಾರ್ವತಿ ನೀನೇ ಸಲಹು	೧೧೩
59	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇವಿಗೆ	೧೧೭
60	ಕಣಸು	೧೨೧

ಸೂರ್ಯ ಪಾನ

ಏನಿದರ ಔನ್ನತ್ಯ ಏನಿದರ ಔದ್ಧತ್ಯ
ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳ ದಿಟ್ಟಿಸುವದು.
ಬಾನಗಣ್ಣಿನ ಬಿಸಿಯ ಹಸಿಯಾರದಲೆ ಕುಡಿದು
ಬೆಳಕ ನೀರಡಿಕೆಯನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದು.

ಗಿರಿನಾರ ಕೋಡಿನಲೊ ಕೈಲಾಸ ಶಿಖರದಲೊ
ವಿಶ್ವದೀಪಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮೂಡುವಂತೆ
ದಿಂಬಿನಲಿ ಮೊಗದೋರಿ ಎಸಳನಾಯಾಳಿಸುತ
ಸಿಂಹಾವಲೋಕನದಿ ನೋಡುವಂತೆ

ಸೂರ್ಯಪಾನವ ನೋಡು ಹೇಗೆ ನಿಂತಿಹುದು.
ಎನುವಂತೆ—ದಿವ್ಯತೆಯ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತಿಹುದು.
ಮೇರುದಂಡವು ಚಿಗಿತು ಹೂತ ಹಾಗೆ
ಹೃದಯದಾಕೂತಿಗಿದೆ ಕಣ್ಣು ಮೇಗೆ.

ಸಪ್ತಕಲಾ

೧

ಸ್ವಂದಃ ಬಂಧಾ ಸ್ವಚ್ಛಂದಾ
ಸ್ವೈರಾಃ ನಿರ್ವೈರಾಃ ಸಹಜಃ ಅಂದಾಃ
ಆಡಲೂ ಬರದಾಃ ಸುಮ್ಮನಿರದಾಃ
ಕಾದುಃ ಕಾದುಃ ನಾದಾಃ
ಭೇದಾಃ ಅಭೇದಾಃ, ಮೀರಿ
ಭಾವಃ ನೋವಃ ತಾಳದೇ
ತನ್ನಃ ತಾ ನುಂಗೀ
ಎದೆಯೊಳಗಿಂಗೀ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಃ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣಃ
ಅರ್ಕಃ ಚಂದ್ರಃ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿಸಿ
ವಾಚಾತೀತಃ ಗೀತಃ
ಸ್ವರಮೇಳಃ-ತಾಳಃ-ರಾಗಃ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಆತ್ಮಃ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

೨

ಇದೋ ಅರೆವೋ ಮರೆವೋ
ಅನಳಃ ಜನಳಃ ತರವೋ
ಧ್ರುವಾಸ್ಪೃತಿಯಾ ಕರೆವೋ

ಆಕಾಶ ರೇಖಾ ಲೇಖಾ
 ಹೃದಯಾಂತರ್ಕೇಕಾ
 ಭಾವನಾ ನೋವನಾ ತಾಳದೇ
 ಅದೃಶ್ಯ ಹೊಳೆದೂ
 ಕಾಣ್ಯ ರೂಪ ತಳೆದು
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣ
 ಟೆಂಕಾ ಆತಂಕಾ ಸರಿಸಿ
 ವ್ಯಂಗ್ಯಾ ವಕ್ರ ಬೆರೆಸಿ,
 ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರ
 ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ
 ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ತಿಯಲ್ಲಿ

೩

ತಂತ್ರ ಅರಿಯದೇ
 ಮಂತ್ರ ಮಣಮಣಗುಟ್ಟೇ
 ಕೆಟ್ಟ ಯಂತ್ರದಂತೇ
 ಕೈತಪ್ಪಿ ಎತ್ತೆತ್ತೊ
 ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿರಲು
 ಭಾವನಾ ನೋವನಾ ತಾಳದೆ,—
 ಮೌನ ಕೂಡಿಸಿ
 ಮೌನ—ಮೂಡಿಸಿ
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣ
 ಆವೇಶ—ಅಂಗಾಂಗ—ತುಂಬಿಸಿ

ನೆರನರ ನೆಲುಗಿ ಅಲುಗಿ
ಗೊಂದಣ-ತಾಂಡವ-ಲಾಸ್ಯ
ಸೃಷ್ಟಿದಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲಿ ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ

೪

ಕರ್ಮ ಅಕರ್ಮದ ತಂತ್ರ
ಫಲವಿಫಲತೆಯೊಳತಂತ್ರ
ಈಶ್ವರಿ ಯಂತ್ರ
ಸ್ವರೂಪ ತೋರ್ಪ ದೀಪ
ಮಿಂಚಿಗೂ ಸಮೀಪ
ಭಾವ ನೋವ ತಾಳದೇ
ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ದುಡಿದೂ
ದೈವ ತಡೆದೂ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣ
ಅವಿದಿತ ವಿದಿತ ಉದಿತಾ
ಸಾತ್ವಿಕಾ-ಭಾವಾ ಜೀವಾ
ಅಭಿನಯ ವಚನ-ನಾಟ್ಯಾ-
-ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ದೃಷ್ಟಿ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ

೫

ಶಾಂತಾ ಶಿವಾ ಸೀಮಾಂತೀತಾ
ಸತ್ ಶಕ್ತಿ ಸಹಿತಾ

ಚೇತಾಃ ಜಗನ್ನೇತಾ
 ಸ್ವಾಲಿಂಗಿತ ದ್ವೈತಾ ಅದ್ವೈತಾ
 ಸಂತತಾಃ ಅನಂತಾಃ
 ಭಾವಃ ಸೋಮಃ ತಾಳದೇ
 ಬಯಕೆಃ ಬೇನೆಗೆಃ ಬೆಂದು,
 ತನ್ನೊಳು ತಾ ನಿಂದು
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಃ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣಃ
 ಬೀಜಃ ಬಿಂದೂದ್ಭೂತಾ
 ಕಲಲಾ ಜಾತಾ
 ಇದು ಅಕಲಃ ವಿಕಲಃ ಸಕಲಃ
 ಸುಕಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಈ ಕಳೇವರದಲ್ಲಿ

೬

ಜನ್ಮಾಃ ಜನ್ಮಾಂತರ ತರತಮಭಾವಾ
 ಪ್ರಕಟಿಸ್ವಭಾವಾ
 ಪ್ರತಿಸರ್ಗೋತ್ಪತ್ತಿಕತಾ ಪ್ರತಿಭಾ
 ನಿರಾಲಂಬಾ ಸ್ವಯಂಭಾ
 ಕಲ್ಪನಾಗರ್ಭಿತ ಬಿಂಬಾ
 ಭಾವಃ ಸೋಮಃ ತಾಳದೇ
 ಅನನ್ಯಾ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಭವಾ
 ಕಲಾ ವಿಭವಾ
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಃ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣಃ
 ಲೋಕಾಃ ಲೋಕ ಪ್ರಕಾರಾ
 ದೇವತಾಕಾರಾ

ಇದು ದರ್ಶನ ಮುಖರಾ ಶಿಖರಾ
ವಾಸ್ತುವಲ್ಲಿ
ಗುಡಿ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ

೭

ಸಕಲಾಃ ಸಿದ್ಧಾಃ ಸರಸ್ವತಿ ನೀಣಾಪಾಣಿ
ಪಶ್ಯಂತಿಯ ವಾಣಿ
ಭಂದಾರೂಢಾ ನಮೋಢಾ
ಮುಗ್ಧಾ, ರಸಿಕಾ, ಅನೂನಾ
ಧ್ವನಿತ ಪ್ರಾಣಾ
ಭಾವಃ ಸೋಮಃ ತಾಳದೇ
ಸ್ಫುರ್ತಾ ಅಮೂರ್ತಾ, ಆವಿರ್ಭೂತಾ
ಭವಮಂಥನ ಮಂತ್ರಾ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಃ ಪಡೆಯುವದಣ್ಣಃ
ಅಕಾಮ್ಯಾ ರಮ್ಯಾ
ಶ್ರೋತ್ರಿಯಗಮ್ಯಾ
ಭವ್ಯಃ ನವ್ಯಃ ಹೃದಯದ್ರವ್ಯಃ
ಕವಿಯಲ್ಲಿ
ದಿವ್ಯಃ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ

ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ

ವಿಶ್ವರೂಪ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಮೈಮರೆತರ್ಜುನನು
ಎಚ್ಚತ್ತನು ಮೈ ಅರಿವಿಗೆ ಕಂಪಿಸಿತೆಲ್ಲ ತನು
‘ಭೀಷ್ಮಂಚ ದ್ರೋಣಂಚ ಜಯದ್ರಥಂಚ ಕರ್ಣಂಚ’
ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ತನ್ನಧ್ಯೇ ತಾ ನೋಡುವದೇನು ?
ಇದು ನೋಡಲು ಕಣ್ಣೆರೆದೆನೆ? ಅದ ಬೇಡಿದರಾರು ?
ಈ ಧಗೆಯಲಿ ನಗೆಯಾಟಿದ ಹಗೆ ಹೂಡಿದರಾರು ?
ಧರ್ಮಾ, ಭೀಮಾ, ನಕುಲಾ, ಮತ್ತಾ ಸಹದೇವಾ
ನಾನಿರುತಿರೆ, ನೀನಿರುತಿರೆ, ವಧೆ ಮಾಡಿದರಾರು ?

ಕೃಷ್ಣಾ, ಹರಿಹರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ಹರಿ ಹರಿ ಈ ಕಣಸು
ಎಚ್ಚರದಾ ಭ್ರಮೆಗಿಂತಲು ಹಿರಿ ಹುಚ್ಚೀ ಕನಸು
ಕನಸೋ ಕಣಸೋ ನನಸೋ ಹರಿ ಹರಿ ಹರಿ ಕೃಷ್ಣಾ—
ಸತ್ತಿಲ್ಲವು ಇನ್ನೂ ಈ ನರನಾ ನರಮನಸು.

ನನಗೊಲ್ಲದ ಬದುಕನು ನಾನೆಂದೆಂದೂ ಒಪ್ಪೆ
ಎಂಬೆನೆ? ಕಾಂಬೆನೆ ನಿಜವನು ? ಸುಳ್ಳಿನ ಈ ತಿಪ್ಪೆ
ಸುತ್ತೂ ಮುತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಸುತ್ತುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೇ.
ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ತಾವೇ ಮುಚ್ಚಿದವೀ ರೆಪ್ಪೆ.

ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದರೂ ಕಾಂಬುದು ಏನೀ ವಿ-ಚಿತ್ರ
ಕಣ್ಣೆರೆದರು ಕೆತ್ತಿದ್ದಿದೆ ಮರೆಯದ ಸ್ಮೃತಿ ಮಾತ್ರ
—ಮೂಳರು, ಮೂಳರು, ಕಾಳರು, ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡು—
ಕರುಳನೆ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಯಾಕೋ ಉರಿವುದು ಒಳಗಾತ್ರ

ಕಣ್ಣೀರಿಗೆ ತೊಳೆದಿಳಿವುದು ಕಾಡಿಗೆ ಎಂಬಂತೆ
 ದಿವ್ಯಾಂಜನವೂ ಹಾರಿತು, ರಣ ಮರಣದ ಸಂತೆ
 ಮಾರಾಟಕೆ, ಏರಾಟಕೆ, ಹೊರಚಲ್ಲಿದೆ ಇಲ್ಲಿ
 ನಾರಾಯಣನಾ ಮಾಯೆಗೆ ನರನಾಗುತ್ತ ನಿಂತೆ.

ಒಪ್ಪಿದೆ ಒಪ್ಪಿದೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನೀ ನಾಟಕಕಾರಾ
 ಮೊದಲೇ ತೋರಿಸು ಎಂದೆನೆ ನಾಟಕದಾಧಾರಾ
 ನೋಟಕ, ಬೂಟಕ, ಮಾಟಕ ಎನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿ
 ಸೂತ್ರವ ಹಿಡಿದೂ ರಂಗವ ತುಂಬಿದೆ ಹೇ ಧೀರಾ !

ನೈಜವ ನೋಡಲು ನಿಜವೂ ಬೇಕಿವೆ ಸನ್ನೇತ್ರಾ
 ಹುಟ್ಟೂ ಇರವೂ ಸಾವೂ ಅಲ್ಲಿವೆ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಾ
 ಕಥೆ ನಿನ್ನದು, ವ್ಯಥೆ ನಿನ್ನದು, ನಿನ್ನದೆ ಉಸಿರಾಟಾ.
 ಆಡುವ, ನೋಡುವ, ಮೂಡುವದೊಂದೇ ಶ್ರೀಸಾತ್ರಾ

ಎಳೆನಗೆಯಲಿ ಇಳೆ ಚಿಗಿಯಲಿ ಮರುಕೊಳಿಸಲಿ ಹೂವು
 ಹಿಮ ಶಿಶಿರದ ಸ್ಮೃತಿ ಕಳಚಲಿ, ಇದೊ ಇಗೊ ಈ ತಾವು
 ತುಂಬಲಿ ತುಳುಕದೆ ಸೂಸಲಿ, ಫೀಸಲು ಮುರಿಯದೆಯೆ.
 ಮಿಕ್ಕಲಿ, ಒಕ್ಕಲುಗೊಳ್ಳಲಿ ಆ ನಾವೂ ನೀವೂ.

ಕೃಷ್ಣಾ ಆಡೈ ಆಟವ ನಿನ್ನಾಕ್ರಮದಂತೆ
 ಸುಳ್ಳೇ ಬಣ್ಣವ ಕೊಡದಿರು ನಮ್ಮೀ ಭ್ರಮದಂತೆ
 ಉಡುಗಿಸು, ನಡುಗಿಸು, ಅಡಗಿಸು, ದಿವ್ಯದ ತಾಳದಲಿ
 ನೀನೋ ಗುರು, ನಾ ಶಿಷ್ಯನು, ರಣ ಆಶ್ರಮದಂತೆ.

ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ

ಹೀಗು ಉಂಟು ಈ ಜಗ

ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ಗಾಂಧಿ ದೇಹ ಬಿಟ್ಟರಂತೆ
ಜನರು ಅದನು ಸುಟ್ಟರಂತೆ
ಹೌದು, ಗಾಂಧಿ ಸತ್ತರಂತೆ
ಜನರು, ನಿಜನೆ, ಅತ್ತರಂತೆ.
ದಿನದ ದಿನದ ದಿನದ ಹಾಗೆ
ಗಾಂಧಿಜೀಗೆ ಬಿನದವಾಗೆ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೇ ಬಂದರಂತೆ
ಆಗದವರು ಕೊಂದರಂತೆ
ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಿದ್ದರಂತೆ
ನೋಡುವವರು ಇದ್ದರಂತೆ.
ವಾಸ, ವಾಸ, ಅಯ್ಯೋ ವಾಸ
ಇದಕು ಇರಲಿ ಉಶ್ಯಾಪ !
ಗಾಂಧಿಜೀ ಮಹಾತ್ಮರಂತೆ

(ಆದರೂನು) ಅಂತು ಒಮ್ಮೆ ಸತ್ತರಂತೆ !

ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ಶಾಂತಿದೂತನಾಗಿ ಬಂದ
 ಮಹಾಧೀರ ಶಿವನ ಕಂದ
 ಪ್ರೇಮಮಂತ್ರವನ್ನು ತಂದ
 ಅದೇ ಅಂದ ಅಂದೆ ಅಂದ.
 ಕೈಯ ಮುಗಿದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ
 ಮೈಯನೊಗೆದು ಹೃದಯ ಬಿಚ್ಚಿ
 ಹೊರಟಿತೊಂದು ಶಬ್ದವು
 ಅದರ ಧ್ವನಿಯು ಅಬ್ದವು.
 ಬಾನುಲಿಯೇ ಕಂಪಿಸಿ
 ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಝಂಕಿಸಿ
 ಏನನರ್ಥ ಏನನರ್ಥ
 ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿತು.
 ಅದರ ಬೆನ್ನಿಗೊಂದೆ ಅರ್ಥ
 ಒಂದೆ ಭಾವ ಸಾಗಿತು.
 ಜೀವಕೆಲ್ಲ ಧಾವತಿ
 ಪ್ರೇಮಕೊಂದು ಆಹುತಿ !
 ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ಸಾಕೈಬೇಸ ಆತ್ಮವೀರ
 ಕುಡಿದನಲ್ಲ ವಿಷದ ನೀರ !
 ಧೀರ ಕ್ರೈಸ್ತ ಇದ್ದನೆಲ್ಲಿ ?
 ಅವನ ದೇಹ ಸಿಲುಬೆಯಲ್ಲಿ !
 ನ್ಯಾಯದೊಂದು ನೆಪವ ಮಾಡಿ
 ವಿಚಾರಣೆಯ ಆಟ ಆಡಿ

ಕೊಂದರಾಗ ಧೂರ್ತರು.
 ಅದೂ ಬೇಡವಾಯ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ?
 ಮುಗಿಸಿದರೋ ಮೂರ್ಖರು.
 ಇನ್ನು ಗುಂಡು ತಾಕದಲ್ಲಿ
 ಕೊಲೆಪಾತಕ ಸೋಕದಲ್ಲಿ
 ದೃಶ್ಯ ತೀರಿ ಅದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಆದರಿಲ್ಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
 ನಡೆವುದದರ ಪರಿಣತಿ
 ಗಾಂಧಿಗಂಧಸಂಗತಿ.

ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ದೇವನುಂಟು ದೈವವುಂಟು
 ಅದಕು ನಮಗು ಇಹುದು ನಂಟು
 ದುರ್ವಾಸನೆ ನಾರದಲ್ಲಿ
 ಅಹಂಕಾರ ಸೇರದಲ್ಲಿ
 ವಿಶ್ವಹೃದಯ ಹಾರದಲ್ಲಿ
 ಪ್ರೇಮದೊಂದು ರತ್ನವು
 ಅದಕೆ ವಿಶ್ವಯತ್ನವು.
 ಅದೇ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯು
 ಅದು ಇಲ್ಲದ ವಿಶ್ವ ಉರಿಯು
 ದ್ವಂದ್ವ ಮೀರಿದೊಂದಿದೆ
 ದ್ವಂದ್ವ ಎಂದೊ ಕೊಂದಿದೆ
 ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿದೆ
 ನೋವಿನಲ್ಲಿ ನೋವಿದೆ.

ಸಾವು ನೋವು ಮೀರಿದಾ
ಗಾಂಧಿ ಹೇಗೆ ತೀರಿದಾ ?

ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ಬಾಳು ಜಗವೆ ಬಾಳೆಲೋ
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತಾಳೆಲೋ
ಎಂದು ಕೊನೆಗು ಸಾರಿದಾ
ಗಾಂಧಿ ಸ್ವರ್ಗಕೇರಿದಾ.
ಅದನೆ ಇಲ್ಲಿ ತರುವನೋ ?
ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಬರುವನೋ ?
ಏಕೆ ಹರಟೆ ? ಏಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ?
ಬೇಕು ಜೀವದುತ್ತರ.
ಜೀವನದೊಳು ಎತ್ತರ.
ಗಾಂಧಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ
ಹಳೆಯ ವಾದ ನಡೆದರೆ
ಗಾಂಧಿ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಅಲ್ಲಾ
ಕೈಸ್ತ ಬುದ್ಧ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ
ಪ್ರೇಮಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದರೆ
ಒಂದೆ, ಶಾಂತಿ ಪಡೆದರೆ ?
ಕೇಳಿರೊಂದು ಸೋಜಿಗ !

ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ

ಹಿಂಸೆ ಕೊನೆಗಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗುಂಡುಹಾಕಿ ಕೊಂದಿತೋ ?
ತನ್ನ ಕೊಲೆಯ ಕೊನೆಗಾಣಿಸೆ ಇವಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿತೋ ?
'ಅಯ್ಯೋ ಇವನು ಅಮರ, ನಾನೆ ತಾನೆ ಸತ್ತಿ' ಎಂದಿತೋ—
'ನಾನೆ ಸತ್ತಿ' ಎಂದಿತೋ ?

ಗಾಂಧಿದೇಹ ಸುಟ್ಟ ಬೆಳಕು ಜಗದ ತಮವ ಕಳೆದಿದೆ,
ಗಾಂಧಿ ಹೋದರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಾನ ತುಂಬಿ ಉಳಿದಿದೆ,
ಗಾಂಧಿಗಂಧ ದಿಗ್-ದಿಗಂತ ಕೀರ್ತಿರೂಪ ತಳೆದಿದೆ—
ಕೀರ್ತಿರೂಪ ತಳೆದಿದೆ !

ತೀರ್ಥಗಳ ಪವಿತ್ರ ಮಾಡಿದಂಥ ತೀರ್ಥರೂಪನು
ಯಜ್ಞವಾದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತಾ ಸುಖಸ್ವರೂಪನು
ಸೋಲನೆಲ್ಲ ಗೆಲುವುಗೊಳಿಸಿ ಮುಕ್ತನಾದ ಭೂಪನು—
ಮುಕ್ತನಾದ ಭೂಪನು.

ಬತ್ತಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದರೇನು ಬೆಳಕು ನಂದಿತೆಂಬರೆ ?
ಹಾಕಿ ಬತ್ತಿ ದೀಪವೆತ್ತಿ ಇರುವ ಜ್ಯೋತಿ ಕಾಂಬರೆ !
ಎಣ್ಣೆ ತೀರಿತೆನ್ನ ಬೇಡಿ ಬೇರೆ ನೇಹ ತುಂಬರೆ—
ಬೇರೆ ನೇಹ ತುಂಬರೆ ?

ಹಿಂಸೆ ಕೊನೆಗಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗುಂಡುಹಾಕಿ ಕೊಂದಿತೋ ?
ತನ್ನ ಕೊಲೆಯ ಕೊನೆಗಾಣಿಸೆ ಇವಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿತೋ ?

ಅಮರ ಮರಣ

ಆ ಯುಗಾದಿ ಬರುವಂತೆ ಮರಳಿ ಓ ಶ್ರಾದ್ಧ ದಿನವೆ ಬಂದೆ
ಮರೆತ ಮರಣವನು ನೆನೆದ ಮನದಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತಂದೆ
ಹರಿಜನರ ಬಳಗ ಉಳಿದವರ ಒಳಗೆ ಬಳಸದೆಯೋ ನಾಡತಂದೆ
ಮಾನವತೆ ಒಂದು, ಭಾರತಿಯರೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲವೇಕೆ ಎಂದೆ.

ಬರಿಯಪೈಯ ಬಾಳುವೆಯ ಮರ್ತ್ಯ ಮೈ ಕಳಚಿಬೀಳಲಾಗಿ
ಅವನ ನೆನಪೆ ಅಳಿಯುವದು ಅವನ ಮೈಯೊಡನೆ ಮಾಯವಾಗಿ
ಸತ್ಯವಂತನನ ಸತ್ತನೆಂದು ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಂಬೆ.
ಪ್ರೇಮಧರ್ಮವನು ಸಾರಿದವಗೆ ಎಲ್ಲಿಹುದು ಮರಣವೆಂಬೆ.

ಸಾವು ಯಾರಿಗಿದೆ? ನೋವ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿಂತ ಧೀರಗೇನೇ
ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮವನು ಬಿತ್ತಿದವಗೆ ತಾನೇ
ಸಾವುಗೀವು ಉಂಟೆಂಬ ಮಾತು ನಂಬುವರು ಯಾರು ತಾನೇ?
ಆಡ ಹಾಲನುಂಡವನು ಕಾದ, ಕಾದಾಡಿದಂತೆ ಆನೆ.

ನಿಶಸ್ತ್ರವೀರ, ಸಾಮೈಕಶೂರ, ದಾಂತವಿನಯಧೀರ,
ವ್ಯಾಪಾರಚತುರ, ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದ ಶಾಂತಿಯ ಅಪಾರತೀರ
ಇಲ್ಲವರ ಕೂಡ ಉಳ್ಳವರ ಜೋಡಿ ಸರಿಸಮವು ಇವಗೆ ನಂಟು
ಇವನ ವರ್ಣನೆಯೆ ಅಮರವಹುದು, ಇಂಥವನು ಮರ್ತ್ಯನೆಂತು?

ಕುಂಭನಾಸದೀ ಗಾಳಿ ತಾನೆ ವೈತಾಳಿಯಾಗಿ ಬಂದು
 ಕಳೆವ ಎಲೆಗಳಲಿ ಚಿಗುರುಮೊಳೆಗಳಲಿ ಉಲಿಯುತ್ತಿಹುದು ನಿಂದು
 ಅಳಿವುದಷ್ಟೆ ಅಳಿದೀತು ಬದುಕುವುದು ಪ್ರಾಣಜಾತ ಸತ್ಯ.
 ರೂಪಕಳಿವುಂಟು ಆ ಸ್ವರೂಪ ಆಕಾಶಕಿಂತ ನಿತ್ಯ.

ಕೀರ್ತಿದೇಹಿಗಳೆಲ್ಲವು ಮರಣ ? ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯೊಂದು ಬೆಳಕು.
 ಕಳೆದ ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆದಂತೆ ಹರಿದುಹೋಗುವುದು ಮಲೆತ ಕೊಳಕು.
 ಹಗಲು ಬಂದೀತು ಹಗಲು ಹೋದೀತು ಚಿಕ್ಕ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದು.
 ಜೀವ ಜೀವ ಸಂಗ್ರಾಮಗಳಲಿ ಆ ಶಾಂತಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿಹುದು.

ನೆಲವ ಮುದ್ದಿಡುವ ಚಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪದಚಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಟೆ.
 ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು, ಅದಕಿಲ್ಲ ಸೋಲು, ಗೆಲುವೊಂದೆ ಬಲ್ಲ ಅಧಟೆ.
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದುದು ಸಾಗರದವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಪಂಥ ತಳೆದ.
 ಅಂಥ ಉಪ್ಪಿನಲೆ ಜೀವ ರುಚಿಗೊಳಿಸಿ ಸಪ್ತತನನ ಕಳೆದ.

ನಿನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳೆ ಒಟ್ಟೆ ನಿಂತು ಆ ಹಿಮಾಲಯವೆ ಆಗಿ,
 ಅದರ ತಲೆಯನ್ನೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಹಾದಿಯನು ಹಿಡಿದು ಸಾಗೆ,
 ಶಾಂತಿಧ್ರುವದಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ ಗುರಿಯು ತಾಗೆ,
 ಬುದ್ಧಬೋಧ ಪ್ರಸರಿಸಲು ಹೊರಟೆ ಆ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಹಾಗೆ.

ಜನಕೆ ಬಯಲು ಕಂಡಲ್ಲಿ ತೆರೆದೆ ಜೀವನದ ರೂಪರೇಖೆ,
 ಉಷ್ಣಯ ಸ್ವಪ್ನದನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಚಿತ್ರರೇಖೆ.
 ಬಣ್ಣ ಬಳಸದೇ ಬರೆದ ಚಿತ್ರದಲಿ ಬೇರೆಯೊಂದು ಚೆನ್ನು.
 ಶಾಂತಿಶ್ರದ್ಧೆ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ಮರೆತಾರು ಯಾರು ಇನ್ನು ?

ಇವ ಬಿಳಿಯ ಕರಿಯ, ಇಸ್ಲಾಮಿ ಹಿಂದು, ಆರ್ಯನು ಅನಾರ್ಯನೆಂದು,
ಜೀವಬಾಂಧವ್ಯ ಒರೆಗೆ ಹತ್ತಿರಲು ಪರಸ್ಪರರ ಕೊಂದು,
ಮೃತ್ಯುಧ್ಯಾನವನೆ ಮಾಡುತಿರುವ ರೌದ್ರಿಕರ ನಡುವೆ ನಡೆದೆ;
ದಾಯಾದಿತನದ ಸಾಗರದ ಮಥನದಿಂದೆದ್ದ ವಿಷವ ಕುಡಿದೆ.

ನಿನ್ನ ಹಿಂಸೆಗಾ ಹಿಂಸೆ ಕಾಣಿಕೆಯೆ? ಯಾವ ನ್ಯಾಯನೀತಿ?
ಎಂಥ ಪೌರುಷದ ಏನು ನೀತಿಯಿದು? ಯಾರ ವೀರಚಾತಿ?
ಸಾಧು ಸಾಧು ಜಗ ಕೂಗುತಿಹುದು ತವ ಮರಣ ಸಾರ್ಥವಹುದು.
ಸತ್ತರೇನು ಸಾರ್ಥಕತೆ ದಮ್ಮಿನಲಿ ಕೆಮ್ಮಿ ನವಿದು ನವಿದು.

ಇಂದ್ರಿಯದ ತೃಪ್ತಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸುಪ್ತಿ ಜೀವನದ ಆಸರಾಗಿ
ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಆತ್ಮವನು ಬಾಳುತಿರೆ ಬಲಿಯ ದಾಸರಾಗಿ
ಸ್ವಾರಾಜ್ಯದೊಂದು ಘನಕನಸು ಕಂಡು ಕಟಿದಿಟ್ಟೆ ಆಗಿ ತ್ಯಾಗಿ.
ಕಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಮರ್ಮ ಮೂರ್ತಿಸುವ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ.

ನಿನ್ನ ಕೃತಿಯ ಸ್ಮೃತಿ ಶಾಂತಿಶ್ರುತಿಯ ತಂತಿಯನು ಮೊಟುತಿಹುದು.
ಮನದ ಜನ್ಮಗಳ ಕಳೆವ ಹಾಗೆ ತನ್ನನ್ನೆ ದಾಟುತಿಹುದು.
ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರೇರಿಸುವದಯ್ಯ ದಿಗ್ದರ್ಶಿ ನೇತ್ರದಂತೆ,
ಆಕರ್ಷಿಸುವದು ಒಳಹೊರಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿರೂಪ ಚಿತ್ರದಂತೆ.

ಏನನಾದರೂ ಹೇಗೊ ತಿಂದು ಬದುಕುವದೆ ಬಹಳರಾಸೆ.
ಸತ್ಯದನ್ನವನೆ ಉಂಡು ಬಾಳಿ ಎನ್ನುವದು ಪುರುಷಭಾಷೆ.
ಅಮರವಾವುದೆಂಬುವದನೇನು ಅವಿವೇಕಿ ತಾನು ಬಲ್ಲ?
ದೇಹಧರ್ಮಕೋ ಸಾವು ಉಂಟು, ಆತ್ಮಿಕಗೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲ.

—————

ಜಯ ಜಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮೋಹನಾ

ಜಯ ಜಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮೋಹನಾ

ರಾಷ್ಟ್ರದೋಹನಾ

ಸತ್ಯ ಶರಣಾ—ಸತ್ಯ ಶರಣಾ

ಕಾದಿದಿರಿ ಶಾಂತಿಗೆ ಅಂತು

ಅಂತನಃ ಬಂತು

ಭೀಷ್ಮ ಮರಣಾ—ಭೀಷ್ಮ ಮರಣಾ

ಅಸರಂತ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಾ

ಒಂದೆ ಸಮ ರಣಾ

ಆತು ಕೊನಿಗೂ—ಆತು ಕೊನಿಗೂ

ಸೀಳಿದಿರಿ ಸಾವಿನ ತಲೀ

ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಬಲೀ

ಕೀರ್ತಿ ಶನಿಗೂ—ಕೀರ್ತಿ ಶನಿಗೂ

ಒಡದರ ನಿಮ್ಮ ಒಡಲೋ

ಬಂತು ಸಿಡಿಲು

ರಣಬೊಬ್ಬ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೋ

ಎನು ಕುಸುರು

ಮಿಡಿದಿತ್ತು ಮಿಂಚಿನ ಕಾಂತಿ
ಮುಗಿಲಿನ ತಂತಿ

ಬಯಲಾತು ಮಾತಿಣ್ ಭ್ರಾಂತಿ
ತಣ್ಣಿಸಿತು ಶಾಂತಿ

ಉದ್ಯದ ಕಾಳಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ
—ಮಾನವೋತ್ಕ್ರಾಂತಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೂತ ಜಯಜಯಾ
ಜಾತ ನಿರ್ಭಯಾ
ರಾಷ್ಟ್ರಹವನಾ—ರಾಷ್ಟ್ರಹವನಾ

ಕವಿಹೃದಯ ಜಾತ ಪ್ರೇರಣಾ
ಪ್ರೇಮಕಾರಣಾ
ಇಗೋ ಕವನಾ—ಇಗೋ ಕವನಾ

ಕರ್ನಾಟ ದೇಶದ ಜನಾ
ಕನ್ನಡಿಸಿತು ಮನಾ
ಹಾಡಿತು ಕವಿಗಣಾ

* * * * *

ನೆನಸೇವು ನಿಮ್ಮ ಆ ನಗೀ
ಒಳಗ ಇಲ್ಲ ಧಗೀ
ಬರೇ ಬೆಳಕು—ಬರೇ ಬೆಳಕು

ನಿಮ್ಮಾತು ಮಿಂಚಿನ ಗೆರಿ
ಎಲ್ಲಿ ಸರಿದೂರಿ
ಇಲ್ಲ ಅಳಕು—ಇಲ್ಲ ಅಳಕು

ನಿಮ ಕಾರ್ಯ—ಕಿರಿಬೆಳ್ಳಿನಾ ಸೆಲಿ

ಹಿಗ್ಗಿ ಧಾಂಗ ಹೊಳಿ

ಮುಂದ ಹರವು—ಮುಂದ ಹರವು

ನಿಮ್ ಹೃದಯದಾಗ ಇಲ್ಲ ಪಾಪ

ಶುದ್ಧನಿರ್ಲೇಪ

ಸದಾ ತೆರವೋ—ಸದಾ ತೆರವು

ನಿಮ ಚರಿತವಾಯಿತೋ ಕಫೀ

ಧರ್ಮನ ಗತೀ

ನಿನ್ನೊಲುಮಿಗಿಲ್ಲವೋ ನೆಲೀ

ಎಲ್ಲಿಯ ಬೆಲೀ

ವೈರಿಯನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡು

ಪ್ರೇಮನ ಕಂಡು

ಅಬಲೆಯರ ಬಾಲಕರ ಹಿಂಡು

ಮಾಡಿದಿರಿ ದಂಡು

ಮುರಿದಿರಿ ಭೇದದ ಸಂದು

ವಿಶ್ವದ ಬಂಧು

ನಿಮ ಸೋಲಿಗೂ ಕೊನಿಗೂ ಜಯಾ

ಯಾರಿಗಿದೆ ಭಯಾ

ನಿತ್ಯಕರುಣಾ—ನಿತ್ಯಕರುಣಾ

ನೀವಿಟ್ಟ ಒಂದೊಂದೂ ಅಡಿ

ಮುಕ್ತಿಯ ಗಡಿ

ಬಂಧಹರಣಾ—ಬಂಧಹರಣಾ

ರಾಮನಾಮದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಾ
ಅದೇ ನಿಂ ನೇಮಾ
ಕೊನೀಮೊದಲು—ಕೊನೀಮೊದಲು

ಎಲ್ಲರಿಗು ಅವರವರ ರೀತಿ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರೀತಿ
ಇಲ್ಲ ತೊದಲು—ಇಲ್ಲ ತೊದಲು
ಬಟಾಬಯಲಿನ್ಯಾಗ ನಿಂರಾಜ್ಯ
ಮೋಸದ ಕೂಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ
ಸುತ್ತು ದಾಳಿ—ಸುತ್ತು ದಾಳಿ

ನಿಂ ಚಢಾಯಿ ಮಾಡುವ ನೀತಿ
ಅಸಲ್ ನಿರ್ಭೀತಿ
ಹೇಳಿಕೇಳಿ—ಹೇಳಿಕೇಳಿ

ಛಲಬಲ ಇದ್ದು ಧೀರಾಃ
ಎಂಥ ಶೂರಾಃ

ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಾ ವೀರಾ
ಪುಟ್ಟ ಪೂರಾಃ

ನಿಂ ಸ್ಮರಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹರಣಾ—
ದೀನ ಉದ್ಧರಣಾ

ನಿಂ ಚರಣ ದಾಸ್ಯ ಸಂತರಣಾ—
ದೃಷ್ಟಿ ವಿಸ್ತರಣಾ

ಸುತ್ತಿರಲು ತಿಮಿರದಾನರಣಾ—
ಆಶೆಯಾ ಕಿರಣಾ

ವರುನರುಷದ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ
ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಧನ
ಉಪ್ಪಿನ ರಿಣಾ—ಉಪ್ಪಿನ ರಿಣಾ
ತಿರಗತಃದ ನೂಲಿನ ರಾಟಿ
ಕವನ ಹೊಸ ಧಾಟಿ
ಕೇಳು ಸುಗುಣಾ—ಕೇಳು ಸುಗುಣಾ.

ನಿಂಗುಣ ಆಕಾಶದ ಚುಕ್ಕಿ
ವಡೆಧಾಂಗ ರೆಕ್ಕಿ
ಕುಣಿತಾನ ಮುಂದ—ಕುಣಿತಾನ ಮುಂದ

ಅಂಬಿಕಾತನಯನ ಬಂಧ
ಸಮುದ್ರದ ಅಂದ
ಭಾವ ಭವನಾ—ಭಾವ ಭವನಾ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಜೀತ ಜಯಜಯಾ
ಹುಟ್ಟು ನಿರ್ಭಯಾ
ದೇವಹವನಾ—ದೇವಹವನಾ

ಕವಿಹೃದಯ ದೀಪ್ತ ಭಾವನಾ
ಪ್ರೇಮ ಜೀವನಾ
ಕರುಣ—ಕವನಾ—ಸ್ಮರಣಕವನಾ.

— — — — —

ನವಯುಗಾರಂಭ

ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮರ ಬಿರಿಯೆ,
ಪಡುವಲ ಗಾಳಿಯು ಹರಿಯೆ,
ನೆನೆದೋರಲು ಮೈ ಮುರಿಯೆ,
ಶಿಶಿರದ ಮಾಗಿ,

ರಥವೇರಿದನಿನ್ನು ರವಿ.
ಕಣ್ಣೆರೆಸಿದ ಯುಗದ ಕವಿ
ಬೇವಿನೆಲ್ಲ ಮೂಡಿತು ಸವಿ.
ಅನ್ಯತವು ತಾಗಿ.

ಭಾರತಹುಣ್ಣಿನೆ ಬಂತು :
ನಾನು ಮುಂತು ನೀನು ಮುಂತು
ಕಡಲು ಮೂರು ಮೊರೆನವಿಂತು
ಊದಿದೆ ಗಾಳಿ.

ಉತ್ತರೋತ್ತರೋತ್ತರೊಂದು
ಕೂಡಿ ಮೂಡಿದೆ ಚಿಗುರು ಬಂದು
ತುತ್ತುತ್ತೂತುದಿಗಿಂದೂ
ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ತಾಳಿ.

ಅಗಸ್ತ್ಯದೊಡನೆ ಆಯುದಯ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಇದೆ ವಿಜಯ
ಮಾಘವು ಸಾರುವದಭಯ
ಹೊಸದೋ ದಿನದಿನವು.

‘ಮಾತೆ ಕೃತಿಯ ರೂಪ ತಾಳಿ
ಘೋಷ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿ’
ತಮ್ಮ ತಾವೆ ಮೊದಲು ಆಳಿ

ಏಳಲಿ ಜನವು

ಜ್ಞಾನದಿ ಮತಮತವು ಕೂಡಿ
ರಸವು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ
ದೈವಸಾರುಷಗಳ ಜೋಡಿ

ತಳಹದಿ ಕೃತಿಗೆ.

ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ಸಕಲ ಭೋಜ್ಯ
ಭಾರತವಿದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ
ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಏಕರಾಜ್ಯ

ಸಾರಲಿ ಶ್ರುತಿಗೆ.

ಅನರವರಿಗೆ ಅನರ ಹಾದಿ
ಪ್ರತಿಕಿರಣಕು ರವಿಯೆ ಆದಿ
ಸಪ್ತಸ್ವರಕು ಶ್ರುತಿ ಸನಾದಿ

ಸಂಗತಿಗೀತ.

ಸೌಜನ್ಯದ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆದು
ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮೊಳೆದು
ಅನಂದವೆ ರೂಪ ತಳೆದು

ಆಗಲಿ ಸುಪ್ರೀತ.

ಹೃದಯಸಮತೆ ಮೊದಲ ಪಾಠ
ಬಾಂಧವ್ಯವೆ ಜೀವದಾಟ
ಮೂರು ಮುಖಕು ಒಂದೆ ಪೀಠ

ಸಿಂಹದ ದಾರಿ.

ಅನೆಯಹಂಕಾರ ತುಳಿದು
ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹಿಳಿದು
ಜಯಮಾಲೆಯ ಕರದಿ ತಳೆದು
ಬರುತಿರಲೇರಿ.

ತಕ್ಕಡಿಗೋ ಬೇಡ ಕಾಣೆ
ತೂಗುತಿರಲಿ ಸತ್ಯವಾಣೆ
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಯು ನ್ಯಾಯರಾಣೆ
ಭಾಗ್ಯವ ಕೊಡಲಿ.

ಹೃದಯಕಮಲದೇಕಚಕ್ರ
ಮುರಿಯಲಿ ವಾಸನೆಯ ವಕ್ರ
ಉಷೆಯ ಹಣೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಶುಕ್ರ
ತಿಲಕವನಿಡಲಿ.

ತಾಯಿ ಸಿಂಹವಾಹಿನೀ,
ಗಜಾಂತಲಕ್ಷ್ಮಿದಾಯಿನೀ
ಅತುಲ ಸರ್ವಸಾಹಿನೀ,
ವಿಶ್ವಮೋಹಿನೀ,

ಅರಳಿಸು ಹೃದಯಾರವಿಂದ
ಸಾವಿರದೀ ಏಕಬಂಧ
ಕುಣಿಯಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದದಿಂದ
ನವಯುಗದಂದ.

ಸಂಖ್ಯಾಂಕಿತ

ಹತ್ತಿಗೆ ಅಯ್ದಕ್ಕೆ ಅದರ ತೋಳ್ ತೊಡೆ ಅದಕೆ.
ನೀರರು ಪರಸ್ಪರರ ತಿರುಳು ನೆರಳು.
ಪಾಡುಪಟ್ಟಿತು ಕರುಳು, ರಾಗರಂಜಿತ ಕೊರಳು.
ತಂತಿಯಲಿ ಮೂಡಿಸಿತು ಒಲಿದ ಬೆರಳು.

ಕಳೆದರೂ ಕೂಡಿಸಿಯು ಗುಣಿಸಿಯೂ ಭಾಗಿಸಿಯು
ಒಂಬತ್ತು ಇಹುದು ಒಂಬತ್ತರಂದ.
ಅಂಕೆಯಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ ಕೂಡಿಸಿಯು ಗುಣಿಸಿಯೂ
ಒಂಬತ್ತು ಎಗಳೊಂಬತ್ತರಂದ.

ಸೊಲ್ಲು ಎಂಬುದು ನಾದ, ಭಾವದಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಾದ.
ಸ್ವಗತವಿಲ್ಲದ ಮೋದ ಹೊಳಲುಗೊಡದು.
ಓಹೋ ನವೋನವದ ಸೊಬಗ ಬಣ್ಣಿಸಬಹುದೆ
ಒಂಬತ್ತು ತನ್ನತನ ತಾನು ಬಿಡದು.

ಎಂಟರಲ್ಲುಂಟು ದಿಗ್ವಂಧವೆಂಬುವ ಚೆಂದ
ಘನವೆಷ್ಟೆ ಆದರೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕೋಣ.
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಅಂಟು ಇದ್ದಂತೆ ನೇಹದ ನಂಟು.
ಮೈತುಂಬ ಅದಕುಂಟು ಮುಳ್ಳುತಾಣ.

ಎಳು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹುದು ನಿಲುವಿನ ನಲುಮೆ
ನಿದ್ದೆಗನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತೇನು ?
ಎದ್ದವರು ಗೆದ್ದವರು ಬಾಂದುಂಬ ಕಾಣುವರು
ಚುಕ್ಕೆ ತೊಟಗುಟ್ಟುತ್ತಿಹ ಬೆಳಕು—ಜೇನು.

ಆರೆ ಎನಬೇಡಣ್ಣ ಆರರೇ ಆರಾರೆ ?
ಕಣ್ಣಾರೆ ಮನವಾರೆ ಬಾಳಬೇಕು.
ನಾಡನ್ನು ಕಾಡೆಂದು ಬೀಳುಗಳೆವರೆ ಬೀಡ
ಕಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆಳಬೇಕು.

ಕೈಯೊಳಿಲ್ಲವೆ ಕೈದು ಬದುಕು ಗೈಮೆಯ ಗೈದು.
ಅಯ್ದಕ್ಕೆ ಅಯ್ದೆ ಜತೆ ಹತ್ತಲುಂಟು.
ಮುತ್ತಯ್ದ ಮುತ್ತಯ್ದೆ ದಾಂಪತ್ಯವನ್ನೈದೆ
ಮರಮರಳಿ ಬೀಜವನೆ ಬಿತ್ತಲುಂಟು.

ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗು ಹಬ್ಬಿ ನಲಿವು ನಳನಳಿಸುವದು.
ಚಾತುರ್ಯ ಚಾರುತ್ವ ಚರಿತವೆಂದು,
ಒಂದೆ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಸವಿಸರ ಪಸರಿಸಿದೆ.
ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌರುಷ ಜಗದ್ಭರಿತವೆಂದು.

ಮೂರರೊಳಗಿದೆ ಒಂದು, ಕೇಂದ್ರದೊಳು ಬಾಹೊಂದು
ಸಂದು ಬಿಡದಂತೆ ಕಲೆಗೂಡಿಕೊಂಡು,
ಅಧನು ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮವನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರು
ಓಂಕಾರ ಮಂಡಲದಿ ಶೂನ್ಯಚೆಂಡು.

ಎರಡಿಲ್ಲದೊಂದಿಲ್ಲ, ಒಂದಿರದ ಎರಡಿಲ್ಲ.
ಎರಕದಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು ಒಂದೆ ಮೂರ್ತಿ.
ಅವಿಭಕ್ತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ, ಸಮರಸದ ಶಕ್ತಿಯಲಿ
ಭಕ್ತ ಭಗವಂತರಲಿ ಒಂದೆ ಕೀರ್ತಿ.

ಒಂದರಲಿ ಹಲವುಂಟು, ಬೀಜಫಲಗಳ ಗಂಟು
ಪ್ರಸ್ತಾರ ವಿಸ್ತಾರ ಆಗುಹೋಗು.
ಕಂದ ಮಾಕಂದಗಳ ತೋಪಿನಲಿ ಮೆರೆಯುವದು
ಅಂಬೆಯಮ್ಮಾಯೆಂದು ಕರೆವ ಕೂಗು.

ಯಮನಿಯಮಗಳ ಗಂಟು ಮಾಯಾಮಯದ ನಂಟು
ವಾಮನಾಕಾರದಾ ಕುಬ್ಜನಂತೆ
ಹತ್ತೆಂದು, ನೂರೆಂದು ಸಾಸಿರದ ಲಕ್ಷವೋ
ಜೀವಕೋಟಿಯ ಕೊನೆಗೆ ಅಬ್ಜದಂತೆ.

ಮಾತುಮೌನ

ದಿನದ ರವಿಯ ಪ್ರಭೆ ಚುಕ್ಕೆ ಚೂರಾಗಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತೋ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇಕೊ ನಿಶೆಯು ನಕ್ಕಿತ್ತಿಲ್ಲ.
ದುಂದುಗಾರ ಚಂದಿರನು ಇಣಕಿದನು ಬೆಳಕೆ ಸಾಲದಾಗಿ
ರಸಿಕ ನೀತಿಯಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬಳಸುವನು ತಮನ ಸಾಲವಾಗಿ
ನಿದ್ದೆಯುಸಿರ ಶ್ರುತಿ ಹಿಡಿದು ಮೀಟುತಿದೆ ಮೌನವೀಣೆಯನ್ನು
ಕನಸು ಕುಣಿಸುವದು ಮನೋಮದಿರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪ್ರವೀಣೆಯನ್ನು
ಇರುಳ ಗಸಿ ಇಳಿದು ನಸುಕು ಮಿಸುಕಲಿದೆ ತುಪ್ಪ ತೇಲುವಂತೆ
ಕಸರು ಕಳೆದು ತಮ ಹಿಂಜಿ ಬಂತು ರವಿಕಿರಣ ನೂಲುವಂತೆ
ಕುಸು ಹಾಸಿನಲಿ ಹಕ್ಕಿ ಉಲಿಯುತ್ತಿವೆ ಬೇಲಿ ಬೇಲಿಯಲ್ಲಿ.
ಕುಸುಮ ಸೌಸವಕೆ ಭಾವ ದನಿಗಿಳಿಸಿ ಉಷೆಯ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ.
ಮನವು ಮೌನದಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗೊಂಡಿರಲು ಮಂಜು ದಿಣ್ಣೆಯಂತೆ
ರವಿಯ ಬಿಸಿಯ ಕಡೆಗೋಲು ಕಡೆಯೆ ಸಿಡಿದಿತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತೆ
ನಿನ್ನ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡದಿರುವದೇ ಮೌನ ಯಜ್ಞ ವೆಂಬೆ.
ನನ್ನ ಬಣ್ಣನೆಯ ಸಣ್ಣ ಮಾತಿನಲು ನೀನೆ ಪೂಜೆಗೊಂಬೆ.

ನೃತ್ಯಯಜ್ಞ

ಗಿರಿಶಿಖರದಿ ಶಿಖೆಯನೆತ್ತಿ ಶಿಖೆಯ ಕೇಕೆ ಕರೆವುದು :

“ ಮೋಡ ಬಂತು ಮಿಂಚಿತಂತು ಗುಡುಗು ಮಳೆಯು ಬರುವುದು. ”

ಜಗನ್ನೆಲ್ಲವು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ ಕೇಕೇ

ಸಖಿ ಸಂಮುಖ ತಲ್ಲೀನತೆಯಲಿ ಏಕಾಕಿ

ಹೇ ಶಿಖಂಡಿ ಹೇ ತ್ರಿದಂಡಿ ನಿನ್ನೊಡ ಚಾಮುಂಡೀ.

ತಾಂಡವಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯಲಾಸ್ಯ ಬೆರಸುವ ರಣಚಂಡೀ.

“ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕು ಕತ್ತಲಿಸಿತು ಪ್ರಳಯವೆ ಇದು ಬಂತೇ
ಮುಳುಗಿಸುವದೊ ತೇಲಿಸುವದೊ ಕಾಲವೆ ಎಂಬಂತೆ. ”

“ ಥಕ ಥೈ ಥೈ ಧಿಕಿ ತಟಿತೋಂ ಇದೇ ತಾಲ ಮಳೆಯದೋ

ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಿರಿದರಿಯಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿಹ ಹೊಳೆಯದೋ

ಬರಲಿಹ ಬೆಳೆ ಪಯಿರಿನಲ್ಲಿ ಕುತುಕದಿಂದ ಕುಣಿವುದೋ

ಋತುರಾಜನ ಋತಚಾತದ ಜೀವನದಲಿ ಋಣವಿದೋ

ಓ ಕುಮಾರ, ಬೇಗ ಬಾರ, ತುಂಬಿ ತಾರ, ಬೆಳೆಯನು.

ಕಾರ್ತಿಕದಲಿ ಭೂಮಿ ಕಾಂಬ ಶಾರದೀಯ ಕಳೆಯನು

ಆಹಾ ಸಖಿ, ಆಹಾ ಸುಖಿ, ಸಾವಿರ ಶಿಖಿ ಹೊತ್ತಿನೆ.”

“ಕುಣಿಯೊ ಕುಣಿ ಸಹಸ್ರಮುಖೀ ಆಸೆ ತಲೆಯನೆತ್ತಿವೆ

ಅನ್ನ ಅನ್ನ ಬುಸುಗುಡುತ್ತಿದೆ ಮಾನವನಾಗರವು

ತೆರೆತೆರೆಯಲಿ ತೆರೆಯಿತು ನನ ದುಃಖದ ಸಾಗರವು

ತಾರಕ ಸಂಹಾರಕನಾಗುತ್ತ ಅಗೊ ಕಂದರ್ಪ

ದರ್ಪದಿಂದ ಹೆಡೆ ಸೆಡೆಯುತ್ತ ತಾಂಡವಿಸಿತು ಸರ್ಪ.

“ ಶಕ್ತಿ ಕಂದ ಶಿವನಂದನ ಶಿಖಿ ಸ್ಥಂದನ ಕರೆನೆ

ವಾಹನವಾಗಲು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅವನಲಿ ಮೈದೆರೆನೆ.

ಆಗ್ನಿದೇಹಿ ಆತ್ಮಸ್ನೇಹಿ ಬಾರೋ ಬಾಃ ಷಣ್ಮುಖಾ
 ಚತುರಂಗದ ಚಾತುರ್ಯದ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಸಮಸುಖಾ
 ಶಿಖಿಗಂಡನೆ ಮೈಗೊಂಡನೆ ಕೆಂಗಂಡನೆ ತೋರೈ
 ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾಪತಿ ಭೂರಂಗಕೆ ಬಾರೈ. ”
 “ ಶಿಖೀ ಶಿಖಿ ಸಹಸ್ರನಖೀ ವರ್ಷಾವೀಣೆಯನೆ
 ಬಾಜಿಸಿ ಪರ್ಜನೈವ ಕರೆ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನಿಯೆನೆ. ”
 ಕಣಕಣದಲಿ ಕಣ್ ಕುಣಿಯಲಿ ಪರಮೇಷ್ಟಿಯ ಕಂಡು
 ಸಾಮಾನ್ಯಕ ಪ್ರೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೈಕ್ತಿಯ ಸುಖವುಂಡು
 ಏಕೈಕನಾದ ರಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುವಧು ಉದ್ದೀಪ್ತ
 ಆ ತುರಾಯಿ ಕುಣಿಸಿ ಕುಣೀ ಓ ಪ್ರಾಜ್ಞಾ ಸುಪ್ತಾ.
 ಅಕ್ಷರದೀ ಬ್ರಹ್ಮಕೃತ್ಯ ನಿತ್ಯದ ಈ ನೈತ್ಯ
 ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತಿರೆ ಮರ್ತ್ಯವಹುದಮರ್ತ್ಯ.
 ಪುರುಷನಿದಿರು ಪ್ರಕೃತಿ ಕುಣಿವುದೆಂದು ಸಾಂಖ್ಯಸೂತ್ರ
 ಪ್ರಕೃತಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರುಷನಾಟ್ಯ ನವೋನನ ವಿಚಿತ್ರ.
 ಇದೆ ಪೌರುಷ, ಇದೆ ಸೌರಸ, ಇದೆ ಚೌರಸನೆಂದು
 ನೆತ್ತಿ ಹೊತ್ತ ಆತ್ಮಶಿಖಿಯ ಪರಿಣಾಮನ ಕಂಡು
 ಬೇಸಗೆ ಸೆಖೆ ಶಿಖಿಗಂಡಿತು ಶತದಳಮುಖ ಉರಿಯೇ
 ಹುಬ್ಬಿನ ಮುಬ್ಬಿನ ಬಸಿರ್ ಬಂಗಾರದ ಬಾಯ್ದೆರೆಯೇ
 ಗೌರೀಶಂಕರ ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ ಕೇತುವೆ ಎಂದೋ
 ಧಿಮುಕಿಡುತಿದೆ ಆ ಕುಮಾರಿ ಆ ಸೇತುವೆಯಿಂದೋ ?
 ಹಾ ಭಯವೋ ಓ ನಿದ್ರೆಯೊ ಮಿಥುನದ ಒಲವೋ.
 ರೌದ್ರದ ಮೊರೆ ಹೇಸಿಗೆ ಹೊರೆ ಮಾನವ ದಳವೋ.

ನಾಳೆ ಎಂಬುವದು ಇಂದಿನ ಮನಸು

ನಾಳೆ ಎಂಬುವದು ನಿನ್ನಿನ ಮನಸು
ಮುಂದೆ ಎಂಬುವದು ಇಂದಿನ ಕಣಸು.

ಭೂತದಿಂದಲೇ ಭಾವವು ಬಂತು
ಭಾವವಿಲ್ಲದೇ ಉದ್ಭವವೆಂತು ?
ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದಾ ಧರ್ಮವದೇಕೆ ?
ಧರ್ಮಧಾರಣೆಯು ಹೆಣಕ್ಕೆ ಬೇಕೆ ?
ಸತ್ ಎನ್ನುವದದು ಸತ್ತವಗಲ್ಲಾ
ಇರುವ ಭಾಗ್ಯವದು ಅರಿವನಗೆಲ್ಲಾ
ಪೊಳ್ಳು ಜೊಳ್ಳು ಅದು ಅಭಾವ ಶೂನ್ಯ
ಅದನ್ನು ತುಂಬಿದೆ ಪೂರ್ಣದ ಪುಣ್ಯ

ಗೊಳಲಿಯ ಒಳಗಿದೆ ಬೆಳೆಯುವ ಬೀಜ.
 ಕತ್ತಲನ್ನೆ ಬಣ್ಣಿಸುವಾ ತೇಜ.
 ಮೌನದಲ್ಲಿಯೆ ರಾಗವ ಬೆರೆಸಿ
 ಭಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಜಗವನು ಹರಸಿ
 ಅನಂಗರಾಗದಿ ಅಂಗವ ಕುಣಿಸಿ
 ಭೌಮದ ಪಾದಕೆ ಅಲ್ಪವ ಮಣಿಸಿ
 ಒಲವಿಗೆ ನಲಿಯುವ ಅನಾದಿ ಮಿಥುನ
 ಒಂದನೆ ನೂರೊಂದೆನಿಸುವ ರತುನ.
 ತನ್ನನೆ ತಾನೇ ತಿಳಿಗೊಂಡಂತೆ
 ಶಿವನ ಶಕ್ತಿಯೇ ಎಳಿಗೊಂಡಂತೆ
 ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಕಂಡಂತೆ
 ವಿಯೋಗವೆಂಬುದು ವಿರಹದ ಬೆಂಕಿ
 ಯೋಗರಹಸ್ಯದ ಮೊದಲನೆ ಅಂಕಿ
 ಶಿವಕಲ್ಯಾಣವು ಕೂಡಲ ಸಂಗ
 ರುದ್ರವಿಲಾಸವು ಜೀವನಭಂಗ.

— — — — —

ಅ ಅ

ಜನಕೆ ಶಾಂತಿಯನು ನೀಡಲೆಂದು ಹೊರಟಿರುವ ಹಸಿಯ ಹುಡಗ;
ಗಾಳಿಗೆಷ್ಟು ಹರಿದೀತು ಹಾಹೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲದಾಗೆ ಹಡಗ ?
ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡು ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಹರಿವೆ ಹೇಳೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲೆ
ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಂತೆ ಹರಿದಾಡುವವಗೆ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಬೇಡ, ಬಲ್ಲೆ.

ಆನೆಯೆತ್ತರಕೆ ಎದ್ದ ತೆರೆಗಳನು ನಾನು ಇದಿರುಗೊಂಡು
ನೂರು ಅಲೆಗಳಲಿ ಚಂದ್ರಕಲೆಗಳನು ಚೂರು ಚೂರು ಕಂಡು
ಪೂರ್ಣಬಿಂಬವನು ಕಾಣಲೆಂದು ಹಾಡಿದೆನು ಹೃದಯವೇದ;
ಬ್ರಹ್ಮನಾದ ತುಂಬಿರಲು ದನಿಯ ಕೂಡಿಸಿತು ಬ್ರಹ್ಮನಾದ.

ರಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಡುವನು ರವಿಯು ಅನುರಾಗದಿಂದ ಮುಳುಗಿ.
ನೆಲದ ಬೆಂಬಲಕೆ ನಿಲುವ ಕತ್ತಲವ ತಿಂಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗಿ.
ಧ್ರುವದ ನೆಲೆಗೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟು ತಿರುಗೆ ತಿರುಗುವದು ತಿರೆಯ ಪ್ರೀತಿ.
ಮಣ್ಮರದ ಕೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸೆ ಜಾತಿ ಜಾತಿ.

‘ ಅ ’ ಎಂದು ಬಾಯ ತೆರೆವುದಕು ಮೊದಲು , ಅಸ ’

ಮೂಡಬೇಕು ಒಳಗೆ.

ಈಶಪ್ರಣಯದಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವದು ಪ್ರಣವನಾದ ಮೊಳಗೆ.

ಅಹನೆ

ಅಹ, ಅಹಹ ಅಹನೆ! ಗಹಗಹಿಸಿತೆಲ್ಲೊ ದೂರದ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ;
ಕುಲುಕುಲನೆ ನಗುತ ಕಿಲಿಬಿಲಿಸಿ ಉಲಿದು ಕಲರವವು ಮೂಡಿತಿಲ್ಲಿ.
ಕೋಗಿಲದ ಮೊದಲ ಕುಕಿಲೊಂದ ಕೇಳು ಕೂಗುವದು ಕೋಳಿಯೊಡನೆ;
ಬೆಳ್ಳಿ ಕರಗಿ ಬೆಳಗಾಯ್ತು ಏಳು ಹಗಲಾಗಿ ಭಗನು ಸುಡನೆ?
ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ದಿನದಂತೆ ಎದ್ದು ದಿನದಾಟವಾಡುತಿರಲು
ನಿನ್ನೆ ನಾಳೆಗಳ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ನೋಟ ನೋಡುತಿರಲು
ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಕರ್ಣಗೊನೆಗೆ ಇಳಿದು ಸುಖದುಃಖ ಹರಿಯುತಿಹುದು.
ಸರಸ್ವತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಬ ಬಿರಿಯುತಿಹುದು.
ಸಂಜೆಗೆಂಪ ನಾಚಿಸುತ ಬಂತು ದಾಳಿಂಬ ಬಿಂಬ ಒಂದು.
ಚಿನ್ನಿಸಕ್ಕರೆಯು ಬೆರೆಯೆ ಭರತಿ ಉಕ್ಕುವದು ಕ್ಷೇರಸಿಂಧು.
ಹಗಲುಗನಸುಗಳು ದಿಗಿಲುಗನಸುಗಳು ಬರಲು ಜಾತ್ರೆಗಾಗಿ
ಹೃದಯ ಹೃದಯಗಳ ಕೂಡಲಾಗುವದು ದೇವಯಾತ್ರೆಗಾಗಿ.
ಮಣ್ಣು ಮೈಯ ಮಗು ಮೂಡಿದಾಗ ಮಗಮಗಿಸಿತಣ್ಣ ಮುಗಿಲು.
ಸೊಕ್ಕುಜವ್ವನದ ರಾತ್ರಿರಾಣಿ ಮುಸುಗುಡಿಸೆ ಆಯ್ತು ಹಗಲು.

— — — — —

ಗೋವತ್ಸಲೀಲೆ

ಗೋವತ್ಸಲೀಲೆ ತೊರೆಕರೆಯ ಮೇಲೆ ವನವಾಟ ಸೆಜ್ಜಿಸಾಲೆ.
ಕೊಳಲೆಲ್ಲೊ ಉಲಿಂಪೆ ಹರಿನೀರು ನಲಿಯೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಭೃಂಗಮಾಲೆ.
ಇದು ಭೋಗಭೂಮಿಂಸೇ ಯೋಗಭೂಮಿ ಅರಿದೆಂದು ನೋಡುತಿದ್ದೆ.
ಕಲ್ಪನೆಯ ಬೊಗರಿ ತುದಿಬೆರಳ ತಿಗರಿ ಓ ಆಡುತಿತ್ತು ನಿದ್ದೆ.
ಹಸಿ ಹಾಲು ಕೂಡ ಬಿಸಿ ಎಂದು ಬಂದ-ತಾ ಬಾಲ, ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ
ಕೆನೆಕೆನೆಯು ಎಂದು ಮುಖ ಚಾಚಿ ನಿಂದ ಆ ತಾಯಿ ಕೆನ್ನೆಗಾಗಿ.
ಬೆನ್ನೆ ಒರಗಿ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಚಾಚಿತ್ತು ವತ್ಸನಲ್ಲಿ.
ಹೃದಯ ಕಂಚುಕವು ತೊಯ್ದು ಹನಿಸುತಿದೆ ತೊರೆದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ.
ಸೋಮ ತಾರೆಯರ ಮೈತ್ರಿ ಕೂಡಿತ್ತು ಶಕ್ತಿ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ.
ಪುಷ್ಪದತ್ತ ಅರಳಿದನು ಒಲವಿನಲಿ ವಿಷದ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ.
ಸತಿ ಮುಖದ ಸುಖಕೆ ಶಿವನಟ್ಟಹಾಸ ಕಡಲಾಗಿ ಉಕ್ಕುತಿತ್ತು.
ಧರ್ಮರೂಪ ವಾಕ್ಯರಣದಿಂದ ಶಿವಚರಣ ನೆಕ್ಕುತಿತ್ತು.
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು ಚಂದ್ರಬಿಂಬ.
ಬಯಲಾಗಿ ನಿಂತ ನಿರ್ವಾಣಮೂರ್ತಿ ನಗುತಿತ್ತು ಬಾಯಿತುಂಬ.

ಅಪಾರ್ಥ-ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕರಿಗೆ

ನನ್ನೀ ನುಡಿ ನನ್ನೀ ನುಡಿ
ದೇವರ ಒಡನಾಡಿ.

ಕಿಡಿ ಉದಿರಿಸಿ ಪಿಡಿವಿರಿಗೋ
ನೆರಳಿಗೆ ಬಡದಾಡಿ.

ಕೇಳದ ನುಡಿ, ಕಾಣದ ನಡೆ, ಒಳಿತಿಗೆ ಕಿಡಿಗೇಡಿ.
ಕನ್ನಡವಿದೆ ಕನ್ನಡಿಯಿದೆ
ಕಣ್ಣಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ.

ಮುನಿಯದಿರಿ ಮೌನವಿರಿ
ಕಿವುಡರಿರಾ ಕುರುಡರಿರಾ, ಮೂಕತ್ವವು ಲೇಸು.
ಮೊಂಡರಿರಾ ಹೆಳವರಿರಾ,
ಕುಂಟುತ ಕುಣಿಯದಿರಿ
ಸಗ್ಗ ಸಗ್ಗ ಸಗ್ಗವದೋ ಅದು ಉರುಲಿನ ಹಗ್ಗ.
ನರಪೇತರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸೆಯದಿರೀ ಕಗ್ಗ.

ದುರ್ಮತಿಯಲಿ ಬಯ್ಯಾಡುವ
ಓ ನಾಡಿನ ಬಂಧು !
ತಲೆಯಿದ್ದರೆ ಹೇಳುವೆನಿಗೊ
ಕಿವಿಮಾತನ್ನೊಂದು :

ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೊನೆಯೊಂದಿದೆ
ಉಳಿಸಿರಿ ಉಸಿರನ್ನು.
ಉದ್ಧತರೊಲು ಕೆಡಿಸುವುದೇ
‘ಪ್ರಗತಿ’ಯ ಹೆಸರನ್ನು ?

ತಿಮ್ಮನೆ ಬೊಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ
ಒರಲಿದರೇನರ್ಥ ?
ವೃಥವದೋ ಅದು ಅನರ್ಥ ಅಯ್ಯ ! ಅಪಾರ್ಥ !

ನನ್ನೀ ನುಡಿ ತೆರೆ ಎದೆ—ಗುಡಿ
ದೇವರ ಬರಮಾಡಿ;
ಕಡಿದಾಡುವಿರೇತಕ್ಕಿದು ದೆವ್ವನ ಮುಂದೂಡಿ,
ನಾಗನ ನಾಲಿಗೆಯಾಡಿಸಿ ಅಣಗಿಸಿ ಹಿಂದೂಡಿ ?

ಒಕ್ಕಟ್ಟಿದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಗುಟ್ಟು.
ತಿಳಿಯದೆ ನಾಡನು ಕಟ್ಟುವೆ
ಜೀವನ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು.
ಒಣಹಿಂಡಿಯ ಕೂಳುಣ್ಣುವೆ
ಎಳ್‌ನೆಯ್ ರಸಬಿಟ್ಟು.

ಗೆಳೆಗೆಳೆಯರ ಕನ್ನಡವಿದು
ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಡು.
ಜೀವಾಳದ ಉಸಿರೆತ್ತುತ ರಸನೇತ್ರದಿ ನೋಡು.

ಭಕ್ತನಲ್ಲ ರಾಗಿಸಿ ವಿರಾಗಿಸಿ

ಭಕ್ತನಲ್ಲ ರಾಗಿಸಿ | ವಿರಾಗಿಸಿ |

ಭಗವಂತನ ಭೋಗಿ ||

ಅಹೋಹೋ | ಮಹಾವಿಶ್ವಯೋಗಿಸಿ |

ಅಂತರಂಗವನೆ ನಾಟ್ಯರಂಗವನು ಮಾಡಿದ ನಟ ಜೋಗಿ |

ಸಮತೂಕದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿಕೋ ನೀ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಾಗಿ ||

ಅಹಾ ರಸಿಕ ಜಾಣಾ |

ಎಲ್ಲಿಯು ಹುಸಿ ದುಃಖವ ಕಾಣಾ |

ಸಾಕ್ಷಿಕ ಹೃದಯದಿ ಪಾಕವಾಗುತ್ತಿದೆ ನಾಳಿನ ಸವಿಬಾಳು.

ಕತಕತ ಕುದಿವುದು ಕದನಸದನದಲಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಗೋಳು.

ನೋಟವೋ ಆಗಿ ಹೋಳು ಹೋಳು.

ಹೊರಳಿ ನೋಡು ಮರಮರಳಿ ನೋಡು ಒಳಗರಳಿ ನೋಡು ನೋಟ.

ಅವ್ಯತವನ್ನೆ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿಹುದು ಕಾಲಕೂಟ

ಅಹಾಹಾ ಏನಿದು ಹೊಸ ಆಟಾ ||

ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಹೊರೆ ಹೊರಗೆ ಇಳಿಸಿ ಬಾ ಹೆಡೆಯಂದದಿ ಬಾಗಿ

ತಲೆಯ ದಿಮ್ಮು ಇಳಿಸಿತು ಸುಮ್ಮನೇ ನೀ ಸೆಟೆದರೆ ತಾಗಿ

ಎಲೋ ಕ್ಷುದ್ರ ತ್ಯಾಗಿ ||

ಊರು ಮತ್ತು ಖಾಲ್ದಿಯಾ

ಊರು ಮತ್ತು ಖಾಲ್ದಿಯಾ
ಬಾಬಿಲೋನ ಅಸೀರಿಯಾ
ಮಡಕೆಚೂರು ಬಳೆಯ ಚೂರು
ಮಣ್ಣು ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿಯಾ ?

ವೃಥಾ ಮೇದಿನಿ ಪರ್ಸಿಯಾ
ಅರ್ಯಾಣ ಹಿಂದಿಯಾ
ದೇವ ಅಸುರ ಆರ್ಯನಾರ್ಯ
ನಿನ್ನ ನೀನೆ ಕೊಂದೆಯಾ !
ಮತ್ತೆ ಬಂಧು ಎಂದೆಯಾ ?

ಎಲೋ ಎಲೋ ಯಲೋ ಚೀನು
 ಮೊಸಳೆಬಾಯ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮೊನು
 ಪ್ರಾಸಿಫಿಕ್ಕಿ ನಾಚೆಗೆ
 ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು
 ಎಸರು ಕುದಿನ ವೀಚಿಗೆ
 ಎರಡು ಕಡೆಗೆ ಬೀಚಿಗೆ.

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಡು ಬಣ
 ವಿಜ್ಞಾನದ ತಪೆತ್ ಕಣ.
 ಮಾನವತೆಯ ಕೊರಳ ಸೂತ್ರ
 ಹರಿಯಲು ಕಟಿಬದ್ಧರು.
 ಗೆದ್ದರೋ ಬಿದ್ದರೋ
 ಸತ್ತು ಬದುಕಿ ಇದ್ದರೋ.

ಸಿವಿಲಿಝೀಶನ್ ವ್ಹಲ್ವರು
 ಕಲ್ವರೋ ಸೆಪಲ್ವರು.
 ನೆಲನೆಲ್ಲವು ಮಸಣ ಮಸಣ
 ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಹಸನ.

ಅತಳಾಂತಿಕ ಸಾಗರ
 ಕುದಿಯುತ್ತಿದೆ ಸಳಮಳಾ
 ಅತಳ ವಿತಳ ತಳತಳಾ
 ಪಾತ್ಕಾಳ ರಸಾತಳಾ
 ಇದ್ದವರೂ ಸತ್ತವರೂ
 ಅತ್ತರಲ್ಲೊ ಗಳಗಳಾ !

ಹುಗಿದುವೆಂದು ಬಗೆವರು
ನಾಳೆ ಅಗಿದು ತೆಗೆವರು.
ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದರ್ಶನ.
ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ.

ಇದ್ದ ಜಗಳ ಸಾಲನೆಂದು
ಹಳೆದ ಹಡ್ಡಿ ತರುವರು.
ಈ ಕುರುಬರು ಬರುವರು.
ಎಲೊ ದುಷ್ಟತಿ ಮಾನವಾ
ಹೊಗಳಿಕೊಳುವೆ ದಾನವಾ
ನಿಲಿಸು ಕ್ಷುದ್ರಗೌನವಾ.

ಮರೆವಿನ ಮಾಗಡಲಿನಲ್ಲಿ
ತೇಲುತಿಹುದು ವೇದವು
ಆ ಅನಂತ ಭೇದವು.
ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು
ನಡುಗುತಿಹ ವಿಶೇಷನು.
ಅವನೆ ಜೀವಶೇಷನು.

ಸವ್ಯದ್ಧ

ತುಂಬಿ ತುಂಬೌ ಗಂಗೆ ಲೋಕಲೋಪವ ತುಂಬು
ಶಿಷ್ಟದುಷ್ಟರ ಕೊಡುಗೆಗಿರಲಿ ಬಾವುಲಿ ಕರ್ಣ
ಜಗದಂತರಾಳದಲಿ ನೀನೆ ಪೂರ್ಣಾತ್ ಪೂರ್ಣ
ಜೀವದಾನದ ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟಿಹುದು ನಿನ್ನಂಜು
ಹಳೆ ಕಹಳೆ ಆರ್ಭಟಿಸಲೇಕೆ? ಈ ಹೊಸ ಕೊಂಬು
ನಿನ್ನಿ ದಿರು ಬೇಕೆ? 'ಗಂಗಾ'ದೇವಿ ಎರಡೇ ವರ್ಣ
ಮಿಡಿದೊಡನೆ ಬಯಲು ಝರ್ಮ್ ಎಂದು ಮಿಂಚಿತು ಸ್ವರ್ಣ.
ಮಗುವಾಗಿ ಆಡುವೆನು ಮುಗ್ಧ ಸಾಕ್ಷಿಯ ನಂಬು.
ಆಹುದು ನೀನೆ 'ಸವ್ಯದ್ಧ' ಎಂಬೆ, ಅಬ್ಬಾ ಬಂಜೆ
ಬಯಲಲ್ಲಿ ತೂರುತಿದೆ ಉಸುಕು, ಕಣ್ಣೊಳು ಮಣ್ಣು—
ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾವಿರದ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು
ನಿನ್ನ ನೆನವೇ ಬೆಳಕು ನನಗೆ ಮೂರೂ ಸಂಜೆ
ನಿನಗುಪಮೆಯೇ ತಾಯಿ ನೀನು ಕಳಿಯದ ಹಣ್ಣು.
ಸವೆಯದೀ ಸವಿ ಇದರ ಮುಂದೆ ಅಧರವು ನಂಜೆ.

ಸೌಭಾಗ್ಯ

ಭಗವಂತ ! ಭಗಭಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ ಪಡುವಲವು
ಶಾಂತಿಯನು ಕರೆಯುವದು ಹೇಗೋ ಹುಸಿ ಮುಸಿ ನಕ್ಕು
ಗೋಲಭೂಮಿಯ ನೆಲಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ದಿಕ್ಕು ?
ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ಪೊತ್ತ ಉರಿ ಪುರಾಣಚ್ಛಲವು.
ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕ ಕಾಕದೃಷ್ಟಿ ಶುಕ್ರನ ಒಲವು
ಎದೆಗೆ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಬದುಕುವಗೆ ಬಾಳುವ ಹಕ್ಕು.
ನಿನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾನವ ಮಾಡಿ ಉಳಿದರೆ ನೆಕ್ಕು
ಜಗವು ಹಾಳಾದರೂ ನಿನಗೆ ಬೇಕಿದೆ ಗೆಲುವು.
ಸೌಭಾಗ್ಯಪದಕೆ ನೆಲೆ ? ಅದಕು ಕೋಶಕು ಗಂಟು.
ಭೂವಸುಂಧರೆ; ನೀನು ಅಮಲ ಸೌಭಾಗ್ಯನಿಧಿ.
ಕಾಯಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕೈ ಕೊಲ್ಲಲಿರೆ. ಯಾವ ವಿಧಿ?
ಕಂಡಿಲ್ಲ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಭೀತಿ ಪ್ರೀತಿಯನಂಟು,
ಜಗದ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಸಾಕು.
ಉತ್ತಮರ ಬೆಳೆ ಬರಲು ಬೀಜ-ಮನು ಬರಬೇಕು.

‘ ಸಕಲ ’

ಎಷ್ಟು ಶಕಲವ. ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಇಡಿ ಒಂದಾದೀತು ?

ಕಂಸಕಂಸಾತ್ಮರಿಗೆ ಕೃತ್ಸ್ನನಾಮವಪಥ್ಯ;

ಆದರೂ ಇಂದಿಗೂ ಜಗವಖಂಡಿತ ಸತ್ಯ,

ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಕಿಡಿ ಬಂತು ತಿಕ್ಕಿ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು.

ವಿಕಲ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಕಲ ಎಟುಕದಿದೆ. ಅದು ಸೋತು

ಕಟುಕ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಶರಣು ಮಾಡಿ ಕುಳಿತಿದೆ ಸದ್ಯ.

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ‘ಅಕಲು’ ಹೃದ್ಯವಿದ್ದರು ವಧ್ಯ.

ಸೌರಪಥದಲಿ ಧೂಮನೆದ್ದು ಮೂಡಿದೆ ಕೇತು.

ಭೂ ವೈಯುಧವು ಪಾತಾಳ ಒಂದಾಗಿ ಹೆಣೆದಿರುವೆ

ಓ ಗಂಗೆ, ರಸಲಹರಿ ಸಹಜ ಸಹಜ ಅಭಂಗಿ

ಈ ವಿಶ್ವಮಾನವರ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಏಕಾಂಗಿ

ಕಲಿಸು ನಿನ್ನ ಕಲೆಯ ವಿಶ್ವಂಭರೇ ಗುರುವೆ !

ಭಣಿತಿ ಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಕುಂಠಿತ ಮತಿಯು

ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿಹುದು ದಿತಿಸಂತತಿಯು.

ವಸುಧಾ

ನೀ ವಸುಂಧರೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯನೆ ಆ ವಸುದೇವ
ಈಶ ವಸತಿಗೆ ಇಳಿದುಬಂದ ನಿನ್ನದರದಲಿ
ವಾಸುದೇವನು ಆಗೇ. ಮುತ್ತುದುರಿ ಅಧರದಲಿ
ಸರ್ವಸಂತಾಪಹರವಾಯ್ತು ಗಂಗಾ-ಭಾವ.
ನೆಲಕೆ ನೀರೇ ಗತಿಯು; ನೆಲ ನೀರಿಗಾಧಾರ.
ಮಣ್ಣು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಭವ ಬರಲು ಮಾಸುವದೆ ಗುಣ ?
ನೀರೆ ಮಡಿ; ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷ ಕಂಡವ ಪಿಸುಣ.
ಇಬ್ಬರೀ ಜತೆ ಸಖ್ಯೆ ವತ್ಸಲತೆಯಾ ಹಾರ.
ನೆಲ ಒಂದು ಜಲ ಒಂದು, ಬೆಳಕು ಗಾಳಿಯು ಒಂದು
ಬಾನೊಂದು ತಾನೊಂದು, ಮಡಕೆ ಹುಟ್ಟಾ ಒಡಕು.
ಒಡಲೊಡವೆಗಳ ತೊಡಕು ಜಗಕೆ ಮೂಡಿದೆ ಕೆಡಕು.
ನಿನ್ನಂತೆ ಪರರಾತ್ಮ ಕಂಡು ಘನತೆಯ ಹೊಂದು—
ನೀರು ನೆಲಗಳ ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿ ಹರಿದೀತೆಂದು
ಈ ಉಸಿರು ಕಂಡೀತು ಒಂದೆ ಬೆಳಕನ್ನೆಂದು.

‘ ಕಿಮಪಿ ತತ್ ’

ಅಹುದು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ ಆ ಮಹಿಮೆಯನು
ಅನುಭವಿಸಿದಾ ಕವಿಯೆ ‘ ಕಿಮಪಿ ತತ್ ’ ಎಂದಾಗ್ಗೆ
ಜೀವ್ವೆ ಲಾಲಾಲೋಲ, ಕಂಪ ಜೊಂಪಿಸಿತು ತನು
ನಿನಗು ತಿಳಿದೀತು ಆ ಅನುಭವವು ಬಂದಾಗ್ಗೆ.
ಶಿವನುತ್ತಮಾಂಗದಲಿ ಶಶಿಯ ಬದಿ ನಿಂದಾಗ್ಗೆ
ಶುದ್ಧಕೂ ಅದು ಶುದ್ಧದುದ್ಧಕೂ ಪರಿಶುದ್ಧ
ನೀಲವನು ಹರಿದು ನೆಲವನು ತೆರೆದ ಈ ಬುದ್ಧ.
ಸಿರಿಗಂಗೆಯಲ್ಲ ಬರಿ ನೀರು ಸೋರುವ ಬುಗ್ಗೆ.
ನೆನೆನೆಸಿದಂತೆ ಈ ಧ್ಯಾನ ಒಳಗೇ ಮುಳುಗಿ
ಅರಿವಿನ ರಸಾತಳವ ಸೋಕಿ ಬಂದಿತು ಕರಣ.
ಉದಯಾಸ್ತವಿಲ್ಲದಿರೆ ಮೂರು ಲೋಕದ ಹರಣ.
ಹಗಲು ಚುಕ್ಕೆಯ ಹಾಗೆ ಆ ಸಮಂತಾತ್ ಬೆಳಗಿ.
ಪ್ರಿಯನಿದಿರು ಬಂದಾಗ ಮೂಕ ಮಧುರವು ಭಕ್ತಿ
ಈ ಬೆಳಕ ಬಣ್ಣಿಸಲು ಯಾವ ವರ್ಣಕೆ ಶಕ್ತಿ?

ಸ್ಥಿರ-ತಿರ

ಇವಳು ಸ್ಥಿರ, ಇವಳೆ ತಿರ ಸಂಚಾರದಲಿ ಸ್ಥಾಯಿ,
ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರ, ರಸ ಒಸರಿ ಬರೆ, ಸೃಷ್ಟಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದೆ.
ಅಗೊ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಧ್ರುವನೆ ತಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ
ಜಗದ ನಾರಾಯಣಗೆ ನಮಿಸುವನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ.
ಅನಿಮಿಷರ ಗಣ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿವೆ,
ಗ್ರಹಗತಿಯು ಯುಗಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ದೊರೆ
ಯದೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದೆ, ತನ್ನ ಸಂವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೋಲುತ್ತಿದೆ, ಸತ್ಯವೇ ತೇಲುತ್ತಿದೆ.

ಧರ್ಮ ಸೋತಿತು! ಮುಳುಮುಳುಂಗಿದ ಹಾಗೆ ತೋರಿತ್ತು
ಆ ಸತ್ಯ. ನಾನೆ ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಣಗಳೇ
ತೇಲಿದರು, ಯಾವನೊಬ್ಬನು ಈಸಿ ಜೈಸಿದರೆ
ಅದು ಹಬ್ಬ. ಅವನೆ ಮುಂದಿನ ಮನುವು ಓ ಜನವೆ
ದಿನವು ದಿಸಿದಂತೆ ಮರಳಿತು ಸುಚಿರಂತನವು.

ಮಧುವಾತಾ ಋತಾಯತೇ !

೧

ಬರಿವಿನಲ್ಲರಿವು ಕಣ್ಣೆರೆವುತಿರೆ
ಮೈದೋರಿತ್ತು ಇರವು. ಹಿಗ್ಗಿನ ಹರವು.
ಬರಡು ಹಯನಾಗಿ, -ಕರುವ ಪಡೆದಿತು ಆವು.
ಭೌತದ ಹರಳು ಹರಳು ವಿಶ್ವವಲ್ಲಿಯ ಹೂವು.
ಆ ಆಮೋದ ಆ ಎಂದು ಮೂಸುನರು ನಾವೂ ನೀವು.

ಓ ಯಕ್ಷಿ, ದೇವತಾನಾಟ್ಯಮಂದಿರದ ಅನಿಮಿಷ ಸಾಕ್ಷಿ.
ಮೌನಿ ಶಿವನೊಡನೆ ಬಾ ರಸನ ರುಚಿಸುವ ಪಕ್ಷಿ !
ಹಿಡಿಸದನುಭಾವಕ್ಕೆ ಬೆರಗು ಸೂಸಿತು ಅಕ್ಷಿ.

ಅದ್ಭುತದ ಉದ್ಭವದ ಭಾವ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ,
ಹೊಸ ಒಸಗೆಗನುವಾಗಿ ಒಗ್ಗಿ ವೇಷಾಂತರಿಸಿ,
ತಾ ಶೈಲಿ ಎಂದೊರೆನೆ ಕರ್ಮನಟಿಯನುಕರಿಸಿ;
ಅನಳ ಪದಹತಿಗೆ ಎದ್ದಾವು ಛಂದದ ಬಳ್ಳಿ.

ಭಾವಸೋಪಾನವನ್ನೇರಿ ಬಾ ಪ್ರಾಣಸುಖ,
 ದರದಲತ್ ಅರವಿಂದ—ಸ್ಮೇರಮುಖ,
 ಖಗವು ಸುಖ, ಮೃಗವು ಸುಖ, ಜಗವು ಸುಖ, ನಗವು ಸುಖ.

ನಕ್ಷತ್ರ ಕಣ್ ಚಿವುಟುತಿವೆ, ಗ್ರಹಗೋಲ ಕುಣಿವುತಿವೆ.
 ಅಗೋ ಕಂಪಿಸಿತು ಕಡಲು ಧ್ರುವಪದದ ಶ್ರುತಿಯನು ಹಿಡಿದು
 ವಸಂತಾದಿಯಾಗಿ ಋತುಮಾನ ಬರುತಿವೆ ನಡೆದು,
 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ವಿಲಾಸ ಲಾಸ್ಯದಿ ತಡೆದು.

ಶ್ರುತಿಗಗೋಚರ ರಾಗ ತಾನಪೂರ್ವಕೆ ಉದಿಸಿ
 ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್, ಓಹ್ ಘುರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಮದಿಸಿ.
 ಮಧುರಾಣಿ ! ಸಂಭ್ರಮದಿ ಮುಕ್ತಿಕಾಮಾಲೆ
 ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆಯಂತೆ ವರ್ಣವರ್ಣದಿ ಗುಣಿಸಿ ಕುಣಿಸಿ.
 ಯಾವ ವೃತ್ತಕೆ ನಡೆದೆ ಎಲ್ಲಿಹುದು ಆ ಹುಟ್ಟು ?
 'ಗುಟ್ಟು! ಗುಟ್ಟು!' ಒಟಗುಟ್ಟು, ನಾನಿರೆನು ನಿನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು
 —ಮಧುವಾತಾ ಋತಾಯತೇ ಮಧುಕ್ಷರಂತಿ ಸಿಂಧವಃ—

೨

ಎನಲ್ಲಿ ಝಂಝಾವಾತ, ಓ ಎನೋ ಅಧಃಪಾತ !
 ಎಂಥದೋ ಉತ್ಪಾತ ! ಸೈಂಧವರ ಲಾವಣ್ಯ
 ಮಣ್ಣುಣಸು. ಮಣ್ಣುಗೂಡಿತು ಕಣಸು.
 ಹೈಕಿ ನೈ ! ಹೈ ಕಿ ನೈ ! ನಹಿ ! ನಹಿ ! ಹಯ್ ಹಯ್—
 ಅಲ್ಲದುದನಹುದೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಯೊಡನಾಟ
 ಕಲ್ಲು ಹಾಯ್ದಂತೆ—ಸೈ ಎಂದಿತಾಗ

ಎಕಾಕ್ಷ ಒಂಟಿಯ ಸಂಘ, ವಿಶ್ವಕೋಳಿಯ ಕೇಂಪ್ರ—
ದೀಶ್ವರನು ಸ್ಲೂತವನನುಕರಿಸಿ ಕುಕ್ಕುಕ್ಕೂ ಸ್ಸ ಎಂದ.
ಸರ್ವೋದಯಕೆ ಇದುವೇ ಛಂದ.

ಬಂತು ಸೇಂಟಿನ ಗಂಧ, ಚುಯ್ ಎಂದ ದೋಸೆಯ ಅಂಡ.

ಏನು ಕೋಲಾಹಲವು ? ಓ, ವರ್ತಮಾನದ ಸುದ್ದಿ !

ಎಲ್ಲೊ ಗಲಾಟೆ, ಖೂನು, ದರೋಡೆ,

ಚಕ್ರಬಂಧದ ಒಗಟೆ, ರಾಶಿಭವಿಷ್ಯ, ಲೂಟಿ, ಲಾಟರಿ,

ಪಾನನಿರ್ಬಂಧ, ಬಂಧಿತರ ಕೈಬಿಡಿಯಾಟ,

ಚುನಾವಣೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಇಲಿ—ಬಲಿ—ಸಾಹೇಬ

ಬೂಟು ಹ್ಯಾಟಿನ ಸೂಟು ಒರಸಿಲ್ಲ; ಅದೆ ಥೇಟು;

ಹಾಟೀಲು, ಹಾಡಿದ ಹಾಡು, ಬಾನುಲಿಯ ಕಿರಿಚಾಟ,

ಸಿನಿಮಾ ಬ್ಯಾಂಡು, ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗರ ದಂಡು.

ಸೇದಬೇಡಿ,—ಸೇದಿದರೆ ಬೇಂದ್ರೇ ಬೇಡಿ—

Pay your fare, Do not spit.

ಕಿರ್ ಎಂದು ಖಡ್ ಎಂದು ಥಡ್ ಎಂದು

ತಪ್ಪಿತು,—ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟು—ತಪ್ಪಿದ್ದು ದೂ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟು.

ಯಾರೊ ಯಾರನೊ ನೋಡುವಾಗ ಮೂಡಿತು ನಂಟು

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು ಗಂಟು—ಹೊತ್ತರಗೊ ಗಂಟು

ಬಡಿಯಬೇಡಿ ಪಂಟು, ಬೇಡಯ್ಯ ಕಂಪ್ಲೇಂಟು

ಹೋದದ್ದೆ ಸಾಲದೇ ? ಸಾಲ ಹುಟ್ಟಿದು ಈಗ

ಸಾವುಕಾರನ ಕೂಡ ಸಾಲಗಾರನು ಸತ್ತ;

ಅದಕೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಅತ್ತ ! ನೋಡಿತ್ತ;

ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಏನು ಕ್ಯಾಸ್ಸ ಒಬ್ಬರಾ ಮೇಲೊಬ್ಬ.

ಇದುವೆ ಹುಚ್ಚರ ಹಬ್ಬ ! ಎಚ್ಚರ ! ಕ್ಷಮಿಸಿ

అయ్యా, స్వామి, నిన్నంతే నానోబ్బ.
 నడే ముందే శో ముగిదిెతు. కేళు గాడియ కూగు.
 ఆయ్తు నిన్నన తేది, నాళిన హాది నిన్నే తరియి.
 హాదిః గిదిః ఓ అప్పా తట్టాగు....
 ఎల్లో మలగు, ఇద్దవగే ఎచ్చర చింతే—
 మనచిత్తపటివు మసణద పాటి.
 హిడి మత్తే హిందిన ధాటి, గిరణియ బంబు కరయువదు
 పళు ! ఆయితు పళు.

‘లటిపటి సంసార’—లావణి హేళు—

Interval ఓ పను కల్లో !

కల్లుకొళియు కూగువనక కల్కియు బరను.
 ఖీల్ ఖిలాస్. చప్పాళే బడియిరి ఇన్ను.
 సభ్యతగే హత్తిదే తొన్ను. మణ్ణ-హేణ్ణ-హేణ్ణు.
 ధ్రి చియస్ ఫోర్ పిస్ ఆబ్ డ్ ఫ్రిడమ్ అన్ను
 ఇల్లవో కాసిరు బిన్ను.

❖

అనిరుద్ధ శాంతి తళహదియు అదువే సాక్షిత్వ ప్రాణలింగ.
 వ్రద్యున్న కృతియు మూడిెతు ముందే నిఃసంగ తరణరంగ.
 సంకషణాఖ్య జయదేవ తరువ మహలింగ భాగభోగి.
 శ్రీ వాసుదేవ మాయావి బరలు లీలావతారియాగి.
 బిడిగాళు బద్ధ; ఇడి హణ్ణ సిద్ధ; బయలల్లె ఇరువ బుద్ధ.
 పకాక్ష-పక్ష, కాటిల్పదక్ష నడేసిహరు భూమియుద్ధ.
 హళియవసు బిద్ధ హేసహేసబ గేద్ద, కేళెడంగి నడువే ఎద్ద.
 నవోననద బయలాటి భారి తాండవనే రాష్ట్రదుద్ధ.

ಫ್ರೂಡು, ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಆಡ್ಲರ್ ಜುಂಗು, ಮೇಲೀಗ ಏನೆಪ್ಪೀನು.
 ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಏನು? ಆಟನ್ನು ಬಾಂಬು, ತಲೆತುಂಬ ತಿಂಡಿ, ಹೇನು!
 ಬಾಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಎದೆಯ ತುಂಬ.
 ಚಂಡಮುಂಡರಾ ಹಳೆಯ ದಂಡು ಅಭಿನವ ನಿಕುಂಭ ಕುಂಭ.

ಸುಂದೋಪಸುಂದರಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತೆ ಜನಜಾತ್ರೆ ಯಕ್ಷಗಾನ
 ನವಭಾಗವತರೆ ಬಲ್ಲವರು ಅದರ ಆ ವಿಷಮ ತಾನಮಾನ.
 ಹೊಡೆಗಾಡಿ ಮುಂದೆ, ಫಾಲ್ಗುನವು ಹಿಂದೆ, ಆ ಮುಂದೆ ಚೈತ್ರದುದಯ.
 ನೀ ನಗುವೆ ನನಗೆ, ನಾ ಬಿಗಿವೆ ನಿನಗೆ, ಇಬ್ಬರಿಗು ಸುಪ್ತ ಹೃದಯ.

ಕ್ಷಣವೊಂದು ಮೌನ ಇಹದೊಂದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೀತು ಎಂದು ಬಂಧು.
 ತೆರೆಮರೆಯ ಕೆಳಗೆ, ಇಲ್ಲದರ ಒಳಗೆ, ಗಂಭೀರ ಭಾವಸಿಂಧು.
 ಇದು ಯಾವ ಧಾಟಿ ಕಿರಿಚಾಟಿ ಪಾಟಿ ಪೈಶಾಚ್ಯನೈತ್ಯಬಂಧ.
 ಹುಳಿಜೊಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯ, ನಿನಗಹುದೆ ಹೃದ್ಯ?—ಗಂಧಕದ ಸುಡುವ ಗಂಧ?

—————

ಓ ಚಾರ್ವಾಕು !

ಚಾರ್ವಾಕು ! ನೀನು, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಂಡ, ಧಾರ್ಮಿಕರ ಮಿಂಡ ಅಬ್ಬಾ !
ಕಳ್ಳಸಂತೆ ಸಿರಿವಂತ ಸಭ್ಯರಾ ನರ್ಮಸಚಿವನೊಬ್ಬಾ
ಅಪ್ಪ ಶಿಕ್ಷಿತನು, ಅನ್ವ ಧೂರ್ತೆ, ಅಂಥವರ ಮಗನು ನೀನು.
ಕ್ಷಣಿಕ ಬಾಳು ತಾತ್ಪೂರ್ತೆ ತರ್ಕ; ಆ ನಿಜದ ಗೊಡವೆ ಏನು ?

ದಂಡ ತಪ್ಪಿಸುತ ಪಿಂಡ ಗಳಿಸಿ ಉಂಡಾಡಿ ಭಟ್ಟನಾಗಿ,
ಯಾರ ಮಂತ್ರಿಯೋ, ಯಾರ ತಂತ್ರಿಯೋ, ಶಿಷ್ಟಧಿಟ್ಟನಾಗಿ,
ಕೀರ್ತಿಯಿರಲಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಯಿರಲಿ ದಿನ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ,
ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರದ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಇಹೆ ಮೇಲುಸಾಲಿನಲ್ಲಿ.

ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಹದಿನೆಂಟು ನೀತಿ ಹದಿನೆಂಟು ಕಾರಭಾರಾ
ಅರರಾ ಕಚೇರಿ ಅರರಾ ವಿಚಾರಿ ತೀಂತ್ತೇರ ನೌ ಅಠಾರಾ.
ಚೌಯ್ಯಾಂತಿ ಲಕ್ಷ ಯೋನಿಯಲಿ ತಿರುಗಿ ಆಸನವ ಕಲಿತೆ ನೀನು.
ಚೌಸಷ್ಟಿಕಲೆಯ ತಿರಸಷ್ಟಿ ನಿನಗೆ ನಾ ಬೇರೆ ಹೇಳಲೇನು ?

ಭಪ್ಪನ್ನ ದೇಶ ಭಪ್ಪನ್ನ ಭಾಷೆ ಏನೇನೊ ಗಂಟುಹಾಕಿ,
ಹಿಂದಿಯನು ಮುಂದೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಹಿಡಿದೆ ಬೆದರಿಕೆಯ ಆ ತುಪಾಕಿ;
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದಿ ಗೃಹಭೇದಿ ನೀನು ಕಾಂಬುದಕೆ ಅತಿ ಉದಾರ;
ಬಲೆಯೊ ಉರಲೊ ಬೀಸಿರುವೆ ಸುತ್ತ ನವನೀತಿ ಸೂತ್ರಧಾರ.

ಕರಡಿ-ಕುಣಿತ

ಕಬ್ಬಿಣ ಕೈಕಡಗ, ಕುಣಿಕೋಲು, ಕೂದಲು
ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದಾಂವ ಬಂದಾನ -
ಗುಣುಗುಣುಗುಟ್ಟುತ ಕಡಗವ ಕುಟ್ಟುತ
ಕರಡಿಯನಾಡಿಸುತ ನಿಂದಾನ !

ಯಾವ ಕಾಡವಿಯಲಿ ಜೇನುಂಡು ಬೆಳೆದಿದ್ದ
ಜಾಂಬುವಂತನ ಹಿಡಿದು ತಂದಾನ ?
' ಧನೆಯರ ಮನಿಮುಂದ ಕಾವಲು ಮಾಡಣ್ಣ
ಧನಿ ದಾನ ಕೊಡುವನು ' ಅಂದಾನ.

ತ್ರೇತಾಯುಗ ರಾಮನ್ನ ದ್ವಾಪರದ ಕೃಷ್ಣನ್ನ
ಕಲಿಯುಗದ ಕಲ್ಕಿನ ಕಂಡಾನ
ಜಾಂಬು ನದಿ ದಂಡೆಯ ಜಂಬುನೀರಲ ಹಣ್ಣು
ಕೃತಯುಗದ ಕೊನೆಗೀಂವಾ ಉಂಡಾನ.

ಬಂದಾರೆ ಬರ್ರೆವ್ವ, ಕಂದನ್ನ ತರ್ರೆವ್ವ.
ಅಂಜೀಕಿ ಗಿಂಜೀಕಿ ಕೊಂದಾನ.
ರೋಮ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮರಕ್ಷೆಯ ಬಲ
ಕೊರಳಾಗ ಕಟ್ಟಿರಿ ಒಂದಾನ.

‘ ಕುಣಿಯಲೆ ಮಗನೆ ನೀ ’ ಅನ್ನೊದೊಂದೇ ತಡ
ತನ್ನನ ತಾನನ ತಂದಾನ
ಮುದ್ದು ಕೂಸಿನ ಹಾಗೆ ಮುಸುಮುಸು ಮಾಡುತ್ತ
ಕುಣಿದಾನ ಕುಣಿತವ ಛಂದಾನ.

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಲು,
ನಡೆದಾನ ಪಡೆದಾನ ಬಂಧಾನ.
‘ ಕುಣಿಸುವವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಾಗಲಿ ’ ಎಂದು
ಮುಗಿಲಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂದಾನ.

ಮನಬಲ್ಲ ಮಾನವ ಕುಣಿದಾನ ಕುಣಿಸ್ಸಾನ
ಪ್ರಾಣದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂದಾನ
ಕರಡಿಯ ಹೆಸರೀಲಿ ಚರಿತಾರ್ಥ ನಡಿಸ್ಸಾನ
ಪರಮಾರ್ಥ ಎಂಬಂತೆ ಬಂದಾನ.

ಈ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದಿದೊ ಕವಲೆತ್ತು ಕೋಡಗ
ತನಗಾಗಿ ಕುಣಿಸುತ್ತ ನಡೆದಾನ
ಕರಡೀ ಕುಣಿತಕ್ಕಿಂತ ನರರ ಬುದ್ಧಿಯ ಕುಣಿತ
ಮಿಗಿಲಹುದು ಕವಿ ಕಂಡು ನುಡಿದಾನ.

—————

ಚೆನ್ನ ಕೇಶವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ

ಒಂದೆ ಸತ್ವಕ್ಕೆ ಹಲವು ಹೆಸರು ಬಲ್ಲವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ
ಒಬ್ಬ ದೇವ ಹಲವಾರು ನಾನು ಎಂದೊಬ್ಬ ಶರಣನೆಂದ.
ಒಂದೆ ನೂಲಿನಲಿ ಹಲವು ಹೂವು ಕೋದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಲೆ.
ಕಲ್ಲು ಬಲ್ಲದೀ ಮಾತು ! ನಾವು ಮರೆತಿಹುದು ಯಾವ ಲೀಲೆ ?

ಆ ಚೆನ್ನ ಕೇಶವನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೆಯರು ಕುಣಿಯುತ್ತಿಹರು
ದಣವಿಲ್ಲ ಮೈಗೆ ತಂತಾನೆ ಒಳಗೆ ತಣೆತಣಿಸಿ ತಣಿಯುತ್ತಿಹರು.
ಇದು ಯಾವ ಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದನೇನೊ ಅಲ್ಪರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.
ಈ ಭೂಮಿತುಂಬ ಭೂಮತ್ವ ಬಿಂಬಿಸಿದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಬಲ್ಲ.

ಎನು ಗೋಪುರದ ಗೌರವೋನ್ನತಿಯಲಿತ್ತಿ ನಿಂತ ನಿಲವು !
ಒಂದೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹಿಡಿಸಲೆಂದೆಂದು ತೆರೆದ ಹರವು.
ನಡುವೆ ಗುಡಿಯು ನೆಲೆಗೊಂಡು ಇಹುದು ಸೌಂದರ್ಯಕೇಂದ್ರದಂತೆ
ಸುರರ ನಡುವೆ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲಿ ಮೆರೆವಿಂದ್ರಚಂದ್ರರಂತೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಇಡಿಕಿರಿದು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಲೆಂದು !
ದೇವಲೋಕಾದಾ ಚೆಲುವೆ ನೆಲಿಸಿತೋ ಇದನು ನೋಡಬಂದು,
ಕಂಡ ಕಣಸೇನು ? ಎಷ್ಟು ಎಣಸೇನು ? ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ.
ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆ ಕರುವಿಟ್ಟು ಬೆಳಕು ಬೆಡಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲ.

ಮೈಮುರಿದು ಬಿರಿದ ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಜೀವನದ ಪ್ರಭೆಯು ನುಗ್ಗಿ
ಹಣೆಕುವದು ಇಲ್ಲಿ ಬಿರುಬಿರುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಳೆಯುವಂಥ ಸುಗ್ಗಿ.
ಸೌಂದರ್ಯಪೂರ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ದೂರ ಬರ್ಬರನು ಕೈಯ ಚಲ್ಲಿ
ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದ; ಸಂಹಾರ ಕಾಲ ಕಲ್ಲಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜಮನದಲಿ ವಿರಾಜಮಾನ ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಯೊಂದು
ಶಿಲ್ಪಪುಣ್ಯವೇ ಪುಂಜವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ರೂಪುಗೊಂಡು
ಪಾಪ ತೊಳೆಯಲೆನೆ ಹರಿವ ಗಂಗೆಯೊಲು ಹಿಂದೆ ಎಂದೊ ಬಂದು
ಜನರ ಕಣ್ಣ ಕಶ್ಮಲವ ಕಳೆಯೆ ಕೇಶವನು ನಿಂತನಿಂದು.

ನೀ ತಾಯಿಯೆನಲೊ ನೀ ಮಾಯೆಯೆನಲೊ ಮೋಹಿನಿಯ
ಮೋಹನಾಂಗ ?

ಸುಡುವವರ ಸುಟ್ಟೆ, ಕೆಡುವವರ ಬಿಟ್ಟೆ, ಅವರವರಿಗವರ ಸಂಗ.
ತೆರೆದ ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಮರೆಗೆ ಏನು ಶೇಂಕರಿಸುತ್ತಿಹುದು ನಿತ್ಯ ?
ಭಗ್ನವಾದ ಚೆಲುವಿನಲೆ ನಿಂತಿಹುದು ನಗ್ನವಾದ ಸತ್ಯ!

ಕಪ್ಪು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಹೂವರಳಿ ನಕ್ಕು ನಲಿಯುವಂತೆ
ಚಿತ್ತಭೂಮಿಯಲಿ ಎಂದೊ ಬಿತ್ತಿದಾ ಬೀಜ ಮೂಡಿ ಬಂತೆ ?
ಮನದ ಸುಮನಗಳು ಸೂಸುತಿರಲು ಸುಮನಸರ ಸಂತೆಯಂತೆ
ವೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಲ್ಪಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಚಿತ್ರದಂತೆ ನಿಂತೆ.

ಕುದುರೆಸಾಲು, ಅಗೊ ಆನೆಸಾಲು, ಕಾಲಾಳು ಸಾಲುಸಾಲು
ಜೀವಲೋಕದಾ ದೇವಲೋಕದಾ ಮೂರ್ತಿ ಕೆಳಗು ಮೇಲು.
ಯಾವ ರಿಣವ ತೀರಿಸಿದರಲ್ಲಿ? ಅದು ಯಾವ ಸಾಲವೆಂದು ?
ಮುಡಿಪನಿಟ್ಟರೋ ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮತ್ತೆ ಸಾಲದೆಂದು.

ಮೂರ್ತಿಪಾಗರದ ತೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಲೆಯಾಗಿ
ನೆಕ್ಕ ಬರುತಿಹುದು ನಯನತೇಜವೇ ರೂಪಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ
ಇಂದ್ರನೋಹಿನಿಯೊ ಯಾವಹಲೈಯೋ ಕಲ್ಲ ಬಾಲೆಯಾಗಿ
ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡರ ಕೈಗೆ ನವಶಿಲ್ಪಶಾಲೆಯಾಗಿ.

ಹಗಲಿರುಳು ಬಿಡದೆ ಕಣ್ಣೆರೆಯ ಹಿಡಿದ ಅದು ಯಾವ ಚೆಲುವೆಯನ್ನೋ
ಈ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟಿದಿಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನೋ ಯಾವ ರತಿಯ ಸ್ಮರನೋ!
ಇದು ಶಿಲ್ಪವಲ್ಲ, ಮಟಮಾಯ ಮೋಡಿ, ಮಯಕಲ್ಪ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಹುದು.
ಮೈಮುಟ್ಟಿದೇನೆ ಮೈದುಂಬುತಿಹುದು ಮಾಯೆಯು ಅಗಾಧವಹುದು.

ಯಾವ ಚೆನ್ನೆಯರು ಎಂತು ಕುಣಿದರೂ ಹಿಡಿಸಬಹುದೆ ಮರುಳು?
ಚೆನ್ನ ಕೇಶವನ ತುಟಿಯ ಎಳನಗೆಯು ನಮ್ಮ ಕಾಯುತಿರಲು.
ಮೂಲೋಕಕಾದ ಮಾಯಾವಿಯಾದ ಮಾತೆಯ ಅಗಾಧಹೃದಯ
ಮುದ್ದನಿಟ್ಟು ಅಸ್ಪುಗೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಲಪಡೆಸುತಿಹುದು ಎದೆಯ.

ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಪೂರ್ವಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಈಡು ಆಗಿ
ವೇದ ತಮದಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು, ಮನುಜಮನ ತಮದ ಬೀಡು ಆಗಿ
ಓಹೊ ದೇವರಿವರಹುದು ಇತ್ತಲೋ ಇಹುದು ಅಸುರವರ್ಗ.
ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಕಡಲೊಡಲ ಕಡೆವುದೀ ಯಾವಭೂತಸರ್ಗ.

ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲದೊಡಲ ನೋಡಿ ಶ್ರೀಮಿನದೇವ ಕಾದ.
ಒಂದು ಕೈಲಿ ಮಾನವನ ಕುಲವ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಲಿ ವೇದ.
ರತ್ನ ದೊರಕಿಸಲು ಯತ್ನ ನಡೆಸಿರಲು ರಾಜಕೀಯ ವಾದ.
ಜೀವಜೀವನದ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಕಾರಿತ್ತು ವಿಷಪ್ರಸಾದ.

ಬುಧ್ಧರಿಲಿ ನಿರ್ಬುಧ್ಧರಿಲಿ, ಅನ್ಯಾಯಿ ನ್ಯಾಯಿ ಇರಲಿ,
ಬ್ರಹ್ಮ ಇರಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಿ ಇರಲಿ, ಆ ಭೋಗಿ ಯೋಗಿ ಬರಲಿ,
ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯ ಈ ಮಾತು ನಿತ್ಯ. ಇದು ಒಂದೆ ದೇವನಾಟ
ಬೇಲೂರ ಕಲ್ಲು ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ನಡೆದೀತು ಎಂದು ಮಾಟ ?

ಒಂದೆ ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಕಟಿದರಣ್ಣ ಈ ಕೋಟೆ ಮೂರ್ತಿಗಳನು
ಕೀರ್ತಿಕಳಶ ಕಟ್ಟಿದರು ಮೂಡಿಸುತ ವಿವಿಧ ಅರ್ತಿಗಳನು.
ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳು ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುರುಳು ತೀಡಿದುದು ಒಂದೆ ಕೈಮೆ;
ದೇವಮಾನವರ ಭಂಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದುದೆ ಮೈಮೆ.

ಅಣ್ಣನೊಡನೆ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದೆನು ಇದೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು
' ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸು ನಗೆ ತೋರು ತಮ್ಮನಿಗೆ' ಎಂದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು
ನೆನೆದೆ, ಕಂಡೆ ವಿಗ್ರಹ ವಿಭೂತಿ ವೈಭವ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ
ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡ ಹೊಸದೊಂದು ನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ.

— — — — —

ಯುದ್ಧ ಬಂತು ಮನೆಯವರೆಗೆ

ಯುದ್ಧ ಬಂತು ಮನೆಯವರೆಗೆ

ಬನ್ನಿ ಒಂದಾಗಿರಿ.

ಒಳಜಗಳವ ಕ್ಷಣವೆ ನಿಲಿಸಿ

ನಮ್ಮ ಜನವ ಒಲಿದು ಒಲಿಸಿ

ತಾಯಿನೆಲಕೆ ಸೇವೆ ಸಲಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಹಗೆಯ ತಾಗಿರಿ.

ನರಮನುಷ್ಯ ಒಂದೆ ಜಾತಿ

ಎಲ್ಲ ಜನಕೆ ಒಂದೆ ನೀತಿ

ಹಾಡಿರಿ ನವಕರ್ಮಗೀತಿ

ಹಾಡಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ.

ನೋವ ಕಂಡು ನೋಯಿರಿ

ಕೊಲೆಯಿಂದಲು ಕಾಯಿರಿ

ಅನ್ಯತರಾಗಿ ಸಾಯಿರಿ.

ಯಾರ ಮಕ್ಕಳೇನು ಒಂದು
ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ನಮಗೆ ಬಂಧು.
ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಂದು ನಿಂದು
ಬಗೆದು ಇದನು ತೂಗಿರಿ.

ಫಲಿಸಿ ಬಂತು ಪೂರ್ವಕರ್ಮ
ವಿವಿಧ ಮತದ ಒಂದೆ ಮರ್ಮ
ಮೂಲಕಿರುವ ಆತ್ಮಧರ್ಮ
ಬಾಳ ಗೆದ್ದು ಬಾಳಿರಿ.
ನಿಮ್ಮ ನೀವೆ ಆಳಿರಿ.
ಬಂದ ಕಷ್ಟ ತಾಳಿರಿ.

ಜಗಕೆ ಬಂತು ಮಹಾಪ್ರಳಯ
ಹಿಡಿಯಾಯಿತು ಭೂಮಿವಳಯ
ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗನಿಳಯ
ದೇವಜಾತಿಯಾಗಿರಿ.

ಶಕ್ತಿ ಬಹಳು ಇಳಿಗೆ ಇಳಿದು
ಮಹಾದೇವ ದೇಹ ತಳೆದು
ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಂದ ಅಳೆದು
ಆ ಅಡಿಗೆ ಬಾಗಿರಿ.
ಎದೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಿರಿ
ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯಿರಿ
ಒಲವಿನೊಲವ ಬೆಳೆಯಿರಿ.

ಯಮದೇವನ ಒಕ್ಕಲು

ಕೋಣವೇರಿ ಬರುವ ಯಮಾ

ಎಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೊ ಸಂಯಮಾ.

ಕಾನುಕಿಲ್ಲ ಅಂತವು

ಅರ್ಥವಿಹುದಪಾರವು

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಈ ಎದೆಗಳು ಯಾರವೂ

ಇನ್ನೂ ನೂ ಆರವು.

ಬೇಕು ಬೇಕು ಎನುತಿವೆ

ಸುಟ್ಟರೂನು ಬೇಯವು

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಸತ್ತರೂನು ಸಾಯವು

ಸಾವಿನಾಚೆ ಹಾಯವು.

ಭೂತಕಾಲ ದೆವ್ವವು

ಬಲಿ ಬೇಡುವದಿಂದಿಗು

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಯುದ್ಧ ಇಹುದು ಎಂದಿಗೂ

ಕಾಲ ಸಂಧಿಸಂಧಿಗೂ.

ಎಂದು ಇದಕೆ ಮೋಕ್ಷವು ?

ಏನನಾದಿ ಕರ್ಮವೋ !

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಹೊಳೆಯದಿದರ ಮರ್ಮವೋ !

ಜಗಕೆ ಯಮನೆ ಧರ್ಮವೋ ?

ಯಮದೇವರ ಒಕ್ಕಲು

ನಿತ್ಯ ಮರಣಸಿದ್ಧರು

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಗೆದ್ದು ಇವರು ಬಿದ್ದರು

ಎದ್ದು ಅಪ್ರಬುದ್ಧರು.

ನರದೇಹದ ಪಶುಗಳು

ಇವರ ವೈರ ಮಾಣವು

ಅಂತೆಯೇನೊ

ಅಂದರೂನೊ

ಇವರ ಕಣ್ಣು ಕಾಣವು

ಇವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಣವು.

—————

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧೆ

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಮೊಲೆಗಳು.
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಎದೆಯ ತುಂಬ
ಜೋಲು ಮೊಲೆಯ ಸಾಲುಗಳು.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಊರ ತುಂಬ ಗೆಲೆಯರು
ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿ ಇವಳ ಪ್ರಣಯ
ನೋಡುವವರು ಎಳೆಯರು.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಅಸರಂತವು ಮರಿಗಳು
ಹೊಟ್ಟೆಗೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ
ಇವಳೆ ಅವರ ಹೊರೆಯಳು.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಬೇಕು ಅವಳಿಗಲ್ಲರು
ಹರಕ ತಿರುಕ ಹಾದಿಹೋಕ
ಚೋರ ಪೋರ ನಲ್ಲರು.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಇಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಸಂಬಳ
ಊರ ತಿಪ್ಪೆ ಮೆಸಣ ಕುಪ್ಪೆ
ಅದೇ ಅವಳ ಉಂಬಳಿ.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ
ಮಳೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಸಾಧನ
ಹುಣಿಸೆ ಮರದ ನೆರಳು ಹೊದರು
ಎವ್ವನ ಆರಾಧನ.

ಬೀದಿ ನಾಯಿ ರಾಧಿಯು
ಮೊನ್ನೆ ಹೇಗೊ ಸತ್ತಳು.
ದುರುಳನೊಬ್ಬ ಏಕೊ ನಕ್ಕ
ಹೊಲಸೂಳೆಯು ಅತ್ತಳು.

ಜೀವನ-ಕಲ್ಯಾಣ

[ಕೋಲುಹಾಡು]

ಜೀವನ ಒಂದು ನಾಟಕ
ಹೂವು ಹಣ್ಣಿನಾ ಕೂಟಕ || ಪಲ್ಲ ||

ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಎಲ್ಲಾನು ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೋಡಣ್ಣಾ ||
ಮಾವು ಮಾವು ನಾವು ನೀವು
ಎತ್ತಾನು ಮಾವು ನೋಡಕ್ಕಾ || ಅನುಪಲ್ಲ ||

ಬೇವಂಬೋದು ಅಧರದ ಮ್ಯಾಲೆ
ನೋವಂಬೋದು ಉದರದ ಒಳಗ
ಜೀವಂಬೋದು ಮಕ್ಕಳ ನೋಟ
ಮಾಯಾದೇವಿ ಮಾಟಕಸ || ಜೀವನ ಒಂದು....

ಹರೆಯೆಂಬೋದು ತೆರೀಹಾಂಗ
ಬಂತ ಅಂತ ಹೊರಟಿತು ಬ್ಯಾಗ ||
ಬಾ ಸಿಂಗಾರದ ಬ್ಯಾಟಕಸ
ಮುಗಿಯದ ಆಟಕಸ || ಜೀವನ ಒಂದು....

ಮರಣದ ಹತದಿ ತಿಳಿದೂ ತುಳಿದೂ
ಶರಣರ ಹಾದಿ ಹುಡುಕತೇವಿ ||
ಕರುಣದ ಕಣ್ಣು ಕಂಡಿತಕ್ಕು
ಗಂಗೀ ಗೌರೀ ನೋಟಕಸ || ಜೀವನ ಒಂದು....

ನಂಜುಂಡೇವ ಅರುವಿಗೆ ಕದ್ದು
ಕೈಲಾಸಂಬೋದು ಮುಗಿಲ ಮುದ್ದು ||
ಜನ್ಮಜನ್ಮಕೂ ಒಂದಸ ಹಣ್ಣು
ಶಿವ ಶಿಂಗಾರದ ತ್ವಾಟಕಸ || ಜೀವನ ಒಂದು....

ಅ-ಸ್ತಿ-ತಾ

ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ ಕಣ್ಣೆ ಮಣ್ಣು ಹೊಯ್ದು ಎಂದಾರೆ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೇಳಿರುವೆಯಾ ?

ಬಣ್ಣರೂಪದ ಮಾಲೆ ಬದಿಗಿರಿಸಿ ನರುಗಂಪ
ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆಯಾ ?

ಪಂಚ ಪಕ್ಷಾನ್ನವನು ಬಿಕ್ಕೆಯಲಿ ಕಂಡಾಗ
ಅಮೃತಾನ್ನ ಉಂಡಿರುವೆಯಾ ?

ಸಿಂಗಾರ ಭಂಗಾರ ಪಾಂಗಾರೆ ಭಂಗಿಸಿರೆ
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕಂಡಿರುವೆಯಾ ?

ಋತುಮಾನ ಬೆಸವಾಗಿ ಬಿಗುಮಾನ ಹಿರಿದಾಗೆ
ಶಾಂತತೆಯ ತಳೆದಿರುವೆಯಾ ?

ಹಸಿನಾತ ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಭಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೊರಗಾಗಿ
ತೃಪ್ತಿಯಲಿ ಕಳೆದಿರುವೆಯಾ ?

ಕಲ್ಲ ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸಿ, ಬೆಲ್ಲ ಸಪ್ಪಗೆ ಇರಿಸಿ,
 ಮೆಲ್ಲೆ ದೆಯ ಮುಟ್ಟಿರುವೆಯಾ ?
 ಎರಿಳವುಗಳ ದಾರಿ ಉದಯಾಸ್ತಗಳ ಮೀರಿ
 ರವಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವೆಯಾ ?
 ಭೀತ ರುದ್ರನ ಇದಿರು ನಿರ್ಭೀತ ಶಿವನಂತೆ
 ಎಂದಾರೆ ನಿಂತಿರುವೆಯಾ ?
 ಅಲೆದಲೆದು ದಣಿದರೂ ನೆಲೆನಿಂತ ಅಡಿಗಳಲಿ
 ಕ್ಷಣವಾರೆ ಕುಂತಿರುವೆಯಾ ?
 ತಾಯಿ ಕೂಸಿನ ಮುದ್ದು ಮೌನದಲಿ ಮಿಡಿದಾಗ
 ಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವೆಯಾ ?
 ಧ್ಯಾನ ಪಕ್ಷತೆ ಪಡೆದು ಮೌನ ಬೀಜವು ಸಿಡಿದು
 'ಓಂ' ವೇದ ಪಡೆದಿರುವೆಯಾ ?
 ಬಾ ತಾಯಿ ಬಾ ಗುರುವೆ ಬಾ ಗೆಳೆಯ ಬಾ ಒಡೆಯ
 ಬಾ ನಲ್ಲೆ ನಾನೆ ಬರಲೆ ?
 ನಾದ ತಂತಿಯಲೊರಗಿದಂತೆ ಸಹ-ಭವನಾಗಿ
 ಬಾಯ್ಬಿರೆಯ ನಗೆಯೊಲಿರಲೇ ?
 ಸ್ಮಿತನೆ ವಿಸ್ಮಿತವಾಯ್ತು ಅಸ್ಪರ್ಶ ಸ್ಪರ್ಶದಲಿ
 ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಸಿತ್ತು.
 ವಿಸ್ಮಿತದ ಸ್ತಿಮಿತದಲಿ ಮೌನವೇ ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರೆ
 ಸ್ಮಿತವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಸಿತ್ತು.

ಅಂತೆವೋಲ್

[ಉಪಮಾನಿಷ್ಠಾಃ ಕವಯಃ]

ಅಂತೆವೋಲ್ ಅಂತೆವೋಲ್
ನಾನು ನಿನ್ನಂತೆವೋಲ್
ನೀನು ನನ್ನಂತೆವೋಲ್
ಅಂತೆಗಂತೆ ಕೂಡಿ ಸಂತೆ
ಕೊಡುಕೊಳೆ ನಡೆದಂತೆವೋಲ್
ನಾನು ಹೇಳಿ ನೀನು ಕೇಳಿ
ನೀನು ಆಡಿ ನಾನು ನೋಡಿ
ಒಂದು ಇದ್ದಂತೆವೋಲ್
ಎರಡು ಆದಂತೆವೋಲ್
ಎದುರುಗೊಂಡು ಇದಿರುಗೊಂಡು
ನಮ್ಮ ನಾವೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು

ಭಾವವೆಂಬ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ
 ಹುರುಳುಗೊಂಡ ತಿರುಳಿನಲ್ಲಿ
 ನನ್ನ ರುಚಿಯ ನೀನು ಕಂಡು
 ನಿನ್ನ ಸವಿಯ ನಾನು ಉಂಡು
 ಎರಡರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವಾಗಿ
 ಎರಡೆಂಬುದೆ ಅಲ್ಲವಾಗಿ
 ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿ
 ವಿಶ್ವವಾದ ಶಿವಸತಿ
 ಹಿಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದೇವನಸತಿ
 ರೂಪ ರೂಪ ಸರಸತಿ
 ಕೆಳಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆವೋಲ್
 ಹೊರಗೆ ಒಳಗಿನಂತೆವೋಲ್
 ಅಂತೆವೋಲ್ ಅಂತೆವೋಲ್
 ತಿಳಿದಮಾತೆ ಹೊಳೆಸಿದಂತೆ
 ಎದೆಯ ಬೀಜ ಬೆಳೆಸಿದಂತೆ
 ಭಾವನಾದಂತೆವೋಲ್
 ದೃಷ್ಟಿಯೆ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತೆ
 ಮಾತೇ ಮಧು ವೃಷ್ಟಿಯಂತೆ
 ತಾನೆ ಗಾನದಂತೆವೋಲ್
 ದನಿಯೇ ನದಿಯಾದ ಹಾಗೆ
 ನಾದವೆ ಜಗದಗಲವಾಗೆ.

ಗಾಳಿಗಳೇ

ಗಾಳಿಗಳೆ, ಮರುಳರಿರಾ, ಶಿವಗಣಂಗಳಿರಾ
ಬನ್ನಿ ಬೀಸಿರಿ ಮರುಳು ಕಾಡಿನಿಂದ
ನಿಮ್ಮ ಗೂಡಿನಿಂದ

ಮೂಡಲಿದೆ ಹೊಸ ಚಿಗುರು
ಮೂಡಲಿದೆ ಹೊಸ ಪೊಗರು
ಮೂಡಲಿದೆ ಹೊತ್ತು
ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಕಣಕಣವು
ಕುಣಿಯೆ ರುದ್ರರ ಗಣವು
ಕುಣಿಯಲೆದ್ದಿತು ಹೆಣವು
ಪರ್ವವೀಕ್ಷಣವು.

ಸುಡುಗಾಡುಗಳ ಬೂದಿ
ಬಾನ ಬಟ್ಟೆಯೊಳೂದಿ
ತೆರೆಯಲಿದೆ ಹೊಸ ಹಾದಿ
ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ
ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವಗಳದುರೆ
ಮರ ಹೊದರುಗಳು ಒದರೆ
ಮಿಸುಕಲಾರದೆ ಬೆದರೆ
ಬಿದ್ದಿಹವು ಹಮ್ಮು.

ಬರಲಿ ಝಂಝಾವಾತ
 ರುದ್ರಗಣಸಂಜಾತ
 ಅಲ್ಲಾ ಡಲೆಲ್ಲು ಭೂತಜಾತ
 ಓ, ಹೋ, ಹೋ,
 ಕಡಲು ಕದಲಾಡಿತ್ತು
 ನೆಲವು ನಡುಗಾಡಿತ್ತು
 ಬೆಳಕು ಸಿಡಿಲಾಡಿತ್ತು
 ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು.

ಊರೂರೆ ರಣಕಣವು
 ತಾಂಡವವು ಗೊಂದಲವು
 ರಕ್ತದೋಕುಳಿಯಾಡೆ ಜೀವಗಣವು
 ಚಿಮ್ಮಿತ್ತು ಕೈಲಾಸ
 ಹೊಮ್ಮಿ ರುದ್ರನ ಹಾಸ
 ಒಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ
 ನೋಡಿ ನೋಡಿ.

ಮರುಳರಿರಾ, ಮರುತರಿರಾ
 ಒಂದುಗೂಡಿ
 ಏನು ಆಡುವಿರಾವ ಆಟ ಹೂಡಿ ?
 ಬನ್ನಿ, ಶಿವನ ಕೂಡಿ.

ಜೀವನನಾಟ್ಯ

ಇದ್ದು ದಿಲ್ಲದನು ಒಂದೆ ಶೂನ್ಯದಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ನಿದ್ದೆ.
ಎದ್ದಮೇಲೆ ಎರಡೊಂದ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸುವದು ಸೃಷ್ಟಿವಿದ್ಯೆ.
ಗಂಡುಸಂತೋ ಸಂತಯಿಸಿಕೊಳಬಹುದು ಪರಬ್ರಹ್ಮದಂತೆ.
ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೀ ಬಾಳನೆಂತು ಸಹಿಸುವಳು ಪ್ರಕೃತಿಕಾಂತೆ ?

ಹೆರಲು ಹೊರಲು ಹೊಟ್ಟೆಯನೆ ತೆರೆದು ತಂನೀರನಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿ
ಹುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹನಿಜೇನನೊಟ್ಟಿದೊಲು ಒಲುಮೆಯನ್ನೆ ಒಟ್ಟಿ
ಮುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ತನಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಮುತ್ತಿಡಲು ಹೊರಕೆ ತಂದು
ಬಯಲನೊಂದು ಗುಡಿಗೊಳಿಸುತಿಹಳು ಒಳುಬಾಳ ಹರಕೆ ಎಂದು.

ಮಣ್ಣುಗೊಂಬೆ ಒಳಗಣ್ಣುಗೊಂಬೆಯಲಿ ನಾಟೆ ಮುದ್ರಿಸಿರಲು
ತನ್ನ ನೆನೆವನೇ ತಾನೆ ನೆನೆಸಿ ಒಳವೊಳಗೆ ನಿದ್ರಿಸಿರಲು
ಹೃದಯ ಮುದ್ರೆಯನು ಬಿಚ್ಚಿ ನಾಡಿಯಲಿ ಬೀಜ ಬಿಂದುಗೂಡಿ
ನಾಟ್ಯವಾಡಲನುವಾಗುತಿಹವು ಅವು ಏನೋ ಆಟ ನೋಡಿ.

ನಾನು-ನೀನು

ನಾನು ಸರಸಿ ನೀನು ಅರಸ

ಆಳಿ ನೋಡ ಬಾ.

ನಾನು ನೀರೆ ನೀನು ನಲ್ಲ

ಬಾಳಿ ನೋಡ ಬಾ.

ನಾನು ಹಣ್ಣು ನೀನು ಗಿಳಿಯು

ಕುದುಕಿ ನೋಡ ಬಾ.

ನಾನು ಗೆಳತಿ ನೀನು ಗೆಳೆಯ

ಬದುಕ ಮಾಡ ಬಾ.

ನಾನು ನೋಟ ನೀನು ಕಣ್ಣು

ಬೆಳಕು ನೀಡ ಬಾ.

ನಾನು ಮಾಯೆ ನೀನು ಈಶ

ಮೋಡಿ ಆಡ ಬಾ.

ನಾನು ಹೊರಗು ನೀನು ಒಳಗು

ವಟ್ಟುಪಡೆಯೆ ಬಾ.

ನಾನು ನೆಲವು ನೀನು ನೀರು

ನಟ್ಟು ನಡೆಯೆ ಬಾ.

ಗಾಳಿ ನಾನು ಬಾನು ನೀನು

ಮೂಡಿ ನೋಡ ಬಾ.

ಗೀತ ನಾನು ಪ್ರೀತ ನೀನು

ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡ ಬಾ.

ಹಿಗ್ಗು ತರಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಹಿಗ್ಗು ತರಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ
ಹಿಗ್ಗು ತರಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ.
ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆ ಎಕೆ ?
ಎಲ್ಲ ಇರಲಿ ಒಳಗಡೆ;
ಮೇರೆ ಬೇರೆ ಕೊರೆಯಬೇಡ
ಬೆರೆಯಬೇಕು ಬಿಡುಗಡೆ.
ಹಿಗ್ಗದಿದ್ದ ರೊಳಗಡೆ.
ಅಯ್ಯೋ ಕಷ್ಟ ಬಿಡುಗಡೆ !
ಕಟ್ಟಬೇಡ; ಅಟ್ಟಬೇಡ
ಬರಲಿ ಬಿಡು: ಬಿಡುಗಡೆ.

ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ತಿಳಿಯಬೇಕು
 ಅದುನೆ ಹಬ್ಬ ಭಾವಕೆ.
 ಕೊಲ್ಲುವ ಕೋಲಾಹಲದಲಿ
 ಸಾವೆ ಬಹದು ಜೀವಕೆ.
 ಅನ್ಯರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ
 ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆ ನಿನ್ನನು.
 ಬಿಡಿರಿ ಎಂದು ಕಿರಿಚುತ್ತಿರುವೆ
 ನೀನೆ ಬಿಡಲು, ಧನ್ಯನು.
 ಬಿಚ್ಚಲಾರೆ ಹಿಗ್ಗಲಾರೆ
 ಎದೆಯೊಳಿಹುದು ಡವಡವ.
 ಕೊಡುಗೆಯಲ್ಲೆ ಕೊಳುವೆಯಿದೆ.
 ರಚಿಸಬೇಡ ರೌರವ.
 ' ಬಿಡೋ, ಬಿಡು, ಬಿಡು ಬಿಡೂ, '—
 ಎದೆಯ ಸೊಲ್ಲು ನಿಶಿದಿನ.
 ಕಟ್ಟಿಂಬೆ ಕಡೀ ಎಂಬೆ
 ನೀನು ಮಾತ್ರ ಅನುದಿನ.
 ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದೆ ಕಾದಿದೆ
 ಬೇಕಾಗಿದೆ ಬಿಡುಗಡೆ.
 ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಹಿಗ್ಗು ಇಲ್ಲ
 ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ ನಿಲುಕಡೆ.

ನಲ್ ತಾಯಿ

ತಿಳುವಳಿಕೆಯಂಥ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಎಲ್ಲಿಯು ಇಲ್ಲ |
ಕಳಕೊಂಡ ಹೊರತು ಬೆಲೆಯರಿಯದದು. ಫಲವಿಲ್ಲ ||

ಇದ್ದಾಗ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲನ್ನ ತಿಳಿವು |
ಮುದ್ದಾಡಿಕೊಳುವಷ್ಟರಲಿ ಬಂದಿತಳಿವು ||
ಯಾವ ಜನ್ಮದಲಿನ್ನು ರಿಣವ ತೀರಿಸಲಿ |
ಯಾವ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಿ ಹೆಸರ ಬೀರಿಸಲಿ ||
ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿನ್ನ ಯೋಗವನು ಕ್ಷೇಮವನು |
ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಾ. ನಿನ್ನ ನೆನವಿನಲಿ ಯಾವನನು ||
ಕಳೆಯುವದೆ ಸೇಮವಾಗಿದೆ ಜೀವಕಿನ್ನು |
ಬಳಿಕೆ ಉಳಿಯಲಿ ತಾಯೆ ಇನ್ನು ಮುನ್ನು ||

ವೃಣ ನೋಡಿ ಬಂದದರ ಮೇಲ್ಪೂತ ನೋಣದಂತೆ |
ರಿಣಗೇಡಿ ಜೀವವಿನ್ನೇಕೆ ಮಮತೆಯ ಚಿಂತೆ ? ||
ಕುಕ್ಕುವಿಯೆ ? ನೆಕ್ಕುವಿಯೆ ? ಮಾಯದಾ ಗಾಯ |
ಬಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕಿದರು ನೋರಿಂಥ ಕಾಯ ||
ಧರಿಸಿದರು ನಿನ್ನಂಥ ತಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಾಳೇ ? |
ಹರಸೆನ್ನ ' ಬಾ ಮಗುವೆ ' ಎಂದು ನಕ್ಕಾಳೇ ? ||
ಮುಂಗಟ್ಟು ಬೋಡಿ ! ಮರಣವ ನೋಡಲಿಲ್ಲ |
ಕಂಗಟ್ಟು ಆಶಿಸವ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ ||

ಅಯ್ಯೊ ! ಬಾಗಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ |
ಅಯ್ಯೊ ! ಕಡೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ ||

ಆಡಿ ಫಲವೇನು ?

ಆಡಿ ಫಲವೇನು ಆಗದ ಮಾತ ? ಬಿಂಬವೇ,
ತೋಡಿ ಫಲವೇನು ತೀರದ ದುಃಖವ ? || ಪಲ್ಲ ||

ನೋಡಿ ಫಲವೇನು ನಿಲುಕದ ನೆಲೆಯ ? ಬಿಂಬವೇ,
ಮಾಡಿ ಫಲವೇನು ಮುಗಿಯದ ಯತ್ನವಾ ? ||

ಕಾಡಿ ಫಲವೇನು ಕರಗದ ಕರುಳ ? ಬಿಂಬವೇ,
ಹಾಡಿ ಫಲವೇನು ಹಿಗ್ಗದ ಬಗೆಗಳ ? ||

ಬಾಡಿ ಫಲವೇನು ಬಯಲಿನ ಮುಂದೆ ? ಬಿಂಬವೇ,
ಬೇಡಿ ಫಲವೇನು ಬಾರದ ವಸ್ತುವ ? ||

ಮೂಡಿ ಫಲವೇನು ಮುಸುಕಿನ ಹಿಂದೆ ? ಬಿಂಬವೇ,
ಹೂಡಿ ಫಲವೇನು ಹೊಳೆಯದ ಆಟವ ? ||

‘ ಫಲವೇಂ ಫಲವೇಂ ’ ಎಂದು ಕೇಳುವೀ ಖೋಡಿ ಜೀವಕೆ |

‘ ಒಲವೇ ಹಲವೇಂ ’ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದೆ ದೇವನೆ ||

— — — — —

ಕನ್ನಡದಪ್ಪನ ಕೋಲು

ಕೋಲುಕೋಲಿನ ಆಟ, ಕೂಡಿ ಕೊಳಲಿನ ಆಟ,
ರಾಸಲೀಲೆಯ ಕೋಲ |
ಬಾಲಬಾಲೆಯರಾಟ, ಸೂತ್ರ ತಾಯಿಯ ನೋಟ,
ಹಾಸಶೀಲೆಯ ಕೋಲ ||
ನವ್ಯನಂದನ ಮಾಟ, ದಿವ್ಯ ಹೃದಯದ ತೋಟ,
ಕರುಳವಳ್ಳಿಯ ಕೋಲ |
ಕಾವ್ಯರಸದ ಕೂಟ, ನೇಹದುಸುರಿನ ತೀಟ,
ತಿರುಳು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೋಲ||
ಕೂಟರಾಜನ ಗಾಡಿ, ನಟರಾಜನ ನೋಡಿ,
ಚಿದಂಬರದಿ ಕೋಲ |
ಬೇಟದಾಟವನಾಡಿ, ಬೆಳ್ಳಿದಿಂಗಳು ಮೂಡಿ
ಹೃದಂಬರದಿ ಕೋಲ ||
ತಂತ್ರಯುಕ್ತಿಯ ಕೋಲ, ರಾಗದುಕ್ತಿಯ ಕೋಲ,
ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿಯ ಕೋಲ |
ಯಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ ಕೋಲ, ತ್ಯಾಗಭುಕ್ತಿಯ ಕೋಲ,
ಲೀಲಾಮುಕ್ತಿಯ ಕೋಲ ||

ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ

ಮಾತಾಡೋ ಮಾತಾಡೋ ಲಿಂಗವೇ | ನೀ |
ಮಾತಾಡಲೊಲ್ಲೇಕೋ ಲಿಂಗವೇ ||
ಮಾತಿನ ತಾಯಾದ ಮೌನದ ಬಸುರಲಿ |
ಹೂತೆಯೋ ಹೇ ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ || ಪಲ್ಲ ||

ಪರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿಹ ಲಿಂಗವೇ | ನೀ |
ಪರೆಯುಚ್ಚಿ ಬಹೆಯೆಂದು ಲಿಂಗವೇ ||
ಹರೆಯ ಪರೆಯನ್ನೂದಿ ಹಿರಿಯ ಹಿಗ್ಗನ್ನೆಂದು |
ಹರಹುವಿ ಹೇ ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ || ೧ ||

ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲಿನು ಕೇಳು ಲಿಂಗವೇ | ನೀ |
ಹೇಳುವಿಯಾ ಹೇಳು ಲಿಂಗವೇ ||
ಆಳು ತಿಳಿಯದ ಯಾವ ಬಾಳಿನಲ್ಲಾ ದೇವಿ |
ಆಳುವಳು ಹೇ ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ || ೨ ||

ಆಡಿದ ನುಡಿಗಿಂತ ಲಿಂಗವೇ | ನೀ |
ಹಾಡಿದ ನುಡಿ ಲೇಸು ಲಿಂಗವೇ ||
ನೋಡಿದ ಕೂಡಿದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪು |
ಮೂಡೀತು ಹೇ ಚೆನ್ನಲಿಂಗವೇ || ೩ ||

ರಾಮರಾಮಾ !

ಕರುವಿನ ಕರೆ ಕೇಳಿ ತೊರೆಗರೆಯದ ಹಸು |

ಇರಬಹುದೇನೆಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮರುಗುವ ಮರಿಗಾಗಿ ಎರಕವನೆಯದ

ಮರುಕವು ಮರುಕವೆ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮರುಗು ಮರುಕವು ಕೂಡಿ ಎರಡೆಲ್ಲ ಒಂದಹುದು |

ಎರಕ ಹೊಯ್ದಂತದು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮರುದನಿ ಸರದಂತೆ ನೆರೆವಾಗಿ ಇರುವವು |

ಎರವಾಗಬಹುದೇನು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮಗುವು ನೀರಡಿಸಿರೆ ಶರದಿಂದ ಕರೆಯಲು |
 ಲಗುಬಗೆಯಿಂದಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||
 ಮುಗಿಲಿಗೆ ಪಾರ್ವಂತೆ ಪಾತಾಳಗಂಗೆಯು |
 ನೆಗೆದಳೂಟಿಯಾಗಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಅಂಬುವನೆಸೆದರು ಅಂಬುವನೆ ಕರೆಯುವ |
 ಅಂಬೆಯೆ ಅಂಬೆಯೆ ರಾಮರಾಮಾ ||
 ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದ ' ಹಂಬಾ ' ಎಂಬಾ ಕರೆಯ |
 ಹಂಬಲದರ್ಥವೇನ್ ರಾಮರಾಮಾ ||

ತುಂಬಿಯಂತಂಬಿಯು ಮರುಗಿನ ಹೂನೀರ |
 ಚುಂಬಿಸಿದೊಡನಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||
 ತುಂಬೆಲ್ಲ ಮರುಕದ ಜೀನು ತುಂಬುವದೇನ- |
 ಸಂಭವವೇ ಪೇಳು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮಡಿ ನೀಡು ಎಂದಂದೂ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಡಿಯುವ |
 ಕಡುಮನುತೆಯ ತನ್ನ ರಾಮರಾಮಾ ||
 ಮಡುವಾಗು ನಲ್ಲಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಹ ಮಡಿವಳಿತಿ |
 ಮಡಿಗೊಳಿಸೆನ್ನೆಂದೆ ರಾಮರಾಮಾ ||

ತೀರ್ಥರೂಪಳು ನೀನು ತೀರ್ಥವಾಗುವದೇನು |
 ಸಾರ್ಥಕವಲ್ಲವೆ ರಾಮರಾಮಾ ||
 ಸಾರ್ಥಪರಮಾರ್ಥದ ವೀಧಿಯ ತೋರೆಂದು |
 ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆನವಳ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಕಲೆ ತೊಳೆದು ಬೆಳಗುವ ಕೈಯು ಕೆಸರೆಂಬಂತೆ |
ಮಲಿನವಾಗಲು ಬಹುದೆ ರಾಮರಾಮಾ||
ಮಲಿತದ್ದು ನಾಸಿದ್ದು ಕಳೆಯುವ ಮಡಿವಳ |
ಹೊಲೆಯಾಗಿ ಸಾಗೀತೇ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮುಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆಯುಳ ತಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆಯಾದ |
ಕೆಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆಯಿರುವ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಮೊಟ್ಟೆಯ ಮಡಿವಳ ಜಗದ ಪಾತಕಗಳ |
ತೊಟ್ಟು ಪರಮೇಶ್ವರಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಕಲುಷದ ತವರೂರು ಮಣ್ಣಿನ ಬಸುರಲಿ |
ಸೆಲಿನೀರಿನಂತಿಹಳು ರಾಮರಾಮಾ ||
ಮಲಿನದ ನೆಲೆವೀಡು ಮಾಂಸದ ಮನೆಯಲಿ |
ಮೊಲೆಹಾಲಿನಂತಿಹಳು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಬುದನು ಮೈದಾಟಗೊಡದಂಥ |
ಶೈಲಿಯನು ಕಲಿಸೆಂದೆ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದೆನು ಕೈಮುಗಿದು ಇದ್ದೆನು |
ನಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿದಿಟ್ಟು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದೇ ತೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದೇ |
ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದಂಥ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಬಟ್ಟೆಯೊಂದೇ ಉಂಟು ಜಗದೆಲ್ಲ ಮಡಿವಳರ |
ಬಟ್ಟೆಯೊಂದೇ ಐಸೆ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಕಡೆಯ ಲೋಕದೊಳಿಹ ಕರುಳ ಮಡಿವಳ ಗಂಗೆ |
ಜಡೆಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿದು ರಾಮರಾಮಾ ||
ಅಡಿಯ ಉಂಗುಟದಿಂದ ಮುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು |
ಕುಡಿವಾಲಿನಂದದಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮೊಸಲ ತೊರೆಯಾಗಿ ಈಸಲ ಬಂದಿದೆ |
ಸೂಸಲ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಬೀಸಲು ಮನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಜೀವಾಳ |
ಈಸಲು ಬಿದ್ದಿತು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಪಕ್ಷಿತ್ವೀರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಪಾಯಸವಿಡುವಂತೆ |
ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗಾಗೆಂದು ರಾಮರಾಮಾ ||
ನಕ್ಷತ್ರದೊಡೆಯನು ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ |
ಅಕ್ಷಯವಾಗಿಡಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಅಣ್ಣೆಯಗಡಲಿನ ತಣ್ಣನ್ನ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ |
ಬೆಣ್ಣೆಯಾಗುತ್ತ ತೇಲು ರಾಮರಾಮಾ ||
ಅಣ್ಣನ ಮಣ್ಣಿನ ಮೈಯಂತು ಮೈಯೆಲ್ಲ |
ಕಣ್ಣಾಗಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆ ರಾಮರಾಮಾ ||

ತಾಯ್ಗರೆದ ಕಂಬನಿ ಬಾಯ್ಗೆರೆದ ಸಿಂಪಿನಲಿ |
ಕಾಯ್ಗೆಂಡು ಹಣ್ಣಾಗಿ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಮೈಗರೆದ ಮುದ್ದಲ್ಲಿ ಮೈದೆರೆದು ಮುತ್ತಹುದು |
ಕೈಯ್ಯಾರಿಯಾರಿವಳು ರಾಮರಾಮಾ ||

ಕಡಿಯಂತು ಕಡಿಯೆಲ್ಲ, ಹುಡಿಯಂತು ಹುಡಿಯೆಲ್ಲ |
ಹುಡಿಯ ಗೂಡಹುದೈಸೆ ರಾಮರಾಮಾ ||
ಗುಡಿಯ ಮಡಿಯ ನಾಡು ಎಂದೆಂಬ ಜಾಣರ |
ನುಡಿಯ ಒಳವೇನಿಹುದು ರಾಮರಾಮಾ ||

‘ಮಡಿಯ ಕುಡಿಗೇ ಗುಡಿ ಗುಡಿಯ ಅಡಿಗೇ ಮಡಿ |’
ನುಡಿಯೊಂದು ದಿಟವುಂಟು ರಾಮರಾಮಾ ||
ಕಡೆಮುಟ್ಟುವಿ ಮಾತು ನನ್ನ ಪಾಡಿನ ಪಲ್ಲ |
ಕಡೆವರೆಗಾಗಿರಲಿ ರಾಮರಾಮಾ ||

ಮೀಟಾದ ಮಡಿಯೊಂದು ನಿಖಿಲ ಪಂಥಕ್ಕೆಲ್ಲ |
ಕೂಟಿನಂತಿರುವದು ರಾಮರಾಮಾ ||
ಕೂಟಕೂಟಗಳುಂಟು ಜೀವ ಜೀವಾಳದ |
ಬೇಟದ ಪರಿಯಂತೆ ರಾಮರಾಮಾ ||

—————

ಹರಕೆ

ಎರೆಯುವೆನು ಬಾ ನಿನ್ನ, ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟದ ಮರಿಯೆ
ಸಕಲ ತೀರ್ಥದ ಕ್ಷೀರ ನೀರ ತಂದು.
ಬೆರಗಾಗಿ ಬೆರೆತು ಆ ಶಿವನಲ್ಲಿ, ದೇವನಲಿ
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ನೀಸಂಗಳಿದ್ದ ಈ ಗುಪ್ತಗಂಗೆಯ ನನ್ನ
ಶಾಲ್ಮಲಿಯ ನೀರ ತಂದು.
ನೀಶಂಕನಾಗಿ ಬೆರೆಯೆಂದು ಎರೆಯುವೆನಿಂದು
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ಹರಿಹರರ ಕಾಲ್ತೊಳೆವ ದಕ್ಷಿಣದ ಗಂಗೆಯೇ
ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಪುಣ್ಯಜಲವ ತಂದು.
ಎರೆಯುವೆನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮರಸಿಯು ಆಗೆಂದು
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಸೆರಗಿನಂಚಾಗಿ ಹರಿದಿದ್ದ
ಭವ್ಯಗೋಡೆಯ ದಿವ್ಯಜಲವ ತಂದು
ತಮ್ಮ ಎರೆಯುವೆ ಸೆರಗುಬೆರಗಿಲ್ಲದಂಥ ಕಲಿ-
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಾದವನು
ತೊಳೆವ ಕಾವೇರಿಯಾ ನೀರ ತಂದು
ತಮ್ಮ ಎರೆಯುವೆನು ಶ್ರೀಪಾದರೇಣುವೆ ಬಾರೊ
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟ ವಿಠಲನನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮುಟ್ಟುವ ನದಿಯ ನೀರ ತಂದು
ಮೆಟ್ಟು-ಭಕ್ತಿಯ ಮೆಟ್ಟು-ಎರೆಯುವೆನು ನಾನಿಂದು
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ಘಟ್ಟ ಮಲೆಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ತಾರಕರ ಬಿರುದಿಟ್ಟು
ಹರಿವ ನದಿಗಳ ಮಡಿಯ ನೀರ ತಂದು
ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದಲೆ ನಾನು ಎರೆಯುವೆನು ನಿನ್ನನ್ನು
' ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ಕರಿನಾಡ ಕನ್ಯೆ ಈ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳುವದೇನು ?
ನಿನ್ನ ಕೂಡಲದಿಂದ ನೀರ ತಂದು
ಎರೆಯುವೆನು—ಅರಿವಾಗು—ತಾನೆ ತಾನಾಗಿನ್ನು
, ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗು ' ಎಂದು.

ಕನ್ನಡದ ನಾಡ ಕವಿಕುಲತಿಲಕರಾ ಕಾವ್ಯ
ಗಂಗಾಪ್ರವಾಹವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೋ
ಘನ್ನ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಆ ಪೂಜ್ಯಪಾದಗಳ
ತೀರ್ಥದಿಂದೆರೆಯುವೆನು ನಿನ್ನ ನಿಂತೋ.

ಕಲ್ಯಾಣದಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ಪ್ರಭು ಅಲ್ಲಮನ
ಗುರುವಾದ ತೀರ್ಥ ತಂದು
' ಕಲ್ಯಾಣ ಕಲ್ಯಾಣ ' ಎರೆಯುವೆನು ಶಿರಬಾಗು
ಶಿವಶರಣನಾಗು ಎಂದು.

ಉಡುಪಿಯೊಡೆಯನ ಅಡಿಯನುಡುಪು ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ
ಆನಂದತೀರ್ಥ ತಂದು
ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯಾಗಿಡುವೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ
ದಾಸ ನೀನಾಗು ಎಂದು.

ಹಂಪುಗೊಳಿಸುವ ದೇವಿಯೊಲಿದ ಮಾಧವನ ವಿ—
ದ್ಯಾತೀರ್ಥವನ್ನು ತಂದು
ಹಂಪು ಪಡೆಯೆಂದು ನಾ ಎರೆಯುವೆನು ನೀ ಸರ್ವ—
ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗು ಎಂದು.

ಈ ನಾಡು ಅವನ ಹೊಲ ! ಇದರವೊಕ್ಕಲಿಗನವ
ನಾ ನೀನು ರಂಟೆ ಕುಂಟೆ.
ಎನಾದರೇನು ಗೆಲವಿಹುದು ನೀನಿರಬೇಡ
ಸೋಲೆಂಬ ಚಿಂತೆಗಂಟೆ.

ಜಗದ ಪಟ್ಟವನೇರಿ ಕುಳಿತಿಹ ಜಗದ್ಗುರುವು
ನಮ್ಮ ಕರುನಾಡಿನಲಿ ಕಾಲನಿಟ್ಟು
ಮುಗಿದು ಎದೆಮುಗುಳನ್ನು ಅಡಿಯ ಹುಡಿಯಾಗೋಣ,
ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಬಗೆಗಳೇಕೆ ಇಷ್ಟು ?

‘ ಸೋಲು ’ ಎಂಬುದು ಕೇಳು ಮೃತ್ಯುಲೋಕದ ಸೊಲ್ಲು
‘ ಗೆಲವು ’ ಒಂದೇ ಬಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ.
‘ ಸೋಲು ’ ಹುಂಬರ ಗುಲ್ಲು ‘ ಗೆಲವು ’ ಕಾಣ್ಬರ ಸೊಲ್ಲು
ಸೋಲುವವ ತಾನೆಂದು ಶರಣನಲ್ಲ.

ಉಸುರು ಉಸುರಿಗೆ ಅವನ ಹೆಸರ ಸಾರುತ್ತಿರುವ
ಗಾಳಿಯಂದದಿ ನಾವು ಚರಿಸಬೇಕು.
ಹೆಸರು ಹೆಸರಿಗೆ ಅವನ ಕುಸುರು ತೋರುವ ಹಾಗೆ
ಬೆಳಕನ್ನು ಸುರಿಸಬೇಕು.

ತಾಪ ಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರೀತಿಯನು
ನೀರಾಗಿ ಹರಿಸಬೇಕು.
ವಾಪ ! ಪತಿತರ ಕಂಡು ಕೈನೀಡಿ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟು
ನೆಲವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕು.

ಅಣುರೇಣು ತೃಣಕಾಷ್ಠ ಪತಿತಪಾವನರ ಮುಗಿ-
ಲಾಗಿ ಅವರಿಸಬೇಕು.

ಅಣುವಿಗೂ ಅಣುವಾಗಿ ಮುಗಿಲಿಗೂ ಮುಸುಕಾಗಿ
ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯ ನಾವು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು.

ಪಡೆದಪ್ಪನಾಗದೇ ದುಡಿದಪ್ಪನಾದವಗೆ
ಚಿಂತೆ ನೆರೆಯುವದೊಂದು ಸಂತೆಯಾಗಿ.
ಪಡೆದು ದುಡಿದವ ಜಾಣ ವೃತ್ತನಾದವ ಕೋಣ
ಆಗಬಾರದು ಪಿಂತೆ-ಮುಂತೆಯಾಗಿ.

ದೇವನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ, ದೇವನಿಂದೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಈ ಹಾದಿಯರಿಯಬೇಕು.
ಜೀವಬಂಧುವೆ ! ಕೇಳು, ಉಳಿದ ಜಂಜಾಲವನು
ತಾನಾಗಿ ಮರೆಯಬೇಕು.

* * * *

ಗುರುವಂ ಮರೆಯಬೇಡೈ ಗೆಳೆಯಾ ! ಗುರುಬಂಧುವೇ !
ಅರುಹಂ ತೊರೆಯಬೇಡೈ ಒಲವೇ ! ಸ್ನೇಹಸಿಂಧುವೇ ||

—————

ಚಳಿ ಇರಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ

ಚಳಿ ಇರಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ
ಮಂಜು ಸುರಿಯುತಲಿರಲಿ
ಬಿಸಿಲು ಕುದಿಸುತಲಿರಲಿ
ಮುಮ್ಮುಖದ ಋತುಮಾನ ಹೇಗು ಇರಲಿ ಸ ಸ
ನಗುತ ಒಲಿವೆವು ನಾವು
ನಗುತ ಒಲಿಸುವೆವು ಸ ಸ ಸ

ಎನೆ ಕಷ್ಟವು ಬರಲಿ, ಎಂಥ ನಷ್ಟವೆ ಇರಲಿ
ಇಷ್ಟವು ಅನಿಷ್ಟವೂ ಕೂಡಿ ಬರಲಿ ಸ ಸ
ದುಮ್ಮಾನ ಕಳೆವಂತೆ ಸುಮ್ಮಾನ ಹೊಳೆವಂತೆ
ಹಾಡಿ ನಲಿವೆವು ನಾವು
ಹಾಡಿ ನಲಿಸುವೆವು ಸ ಸ ಸ

—————

ನೃಸಿಂಹ ಸ್ತೋತ್ರ

ಡಿಂಭದ ಈ ಕಂಭದೊಳಗೆ ತಾವು ಅಡಗಿ ಇರುವಿರಿ
ನಂಬಿರುವೀ ಎದೆಹೂವನೆ ಆಸನ ಮಾಡಿರುವಿರಿ
ವೈರಿಯಿಂದ ಕಾಯಜೇಕು ಕರುಣಿಸುತ್ತ ಸದ್ಗುರೋ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ದೋಷವನ್ನು ನಾಶಗೈದು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸೆ
ಭಕ್ತಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಯನಾಗಿ ನಿಂತ ದೇವನೇ
ಎನು ಬಂದರೇನು ತಾವೆ ಕಾವಿರೆಂಬ ಭಾವನೆ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ಮರೆವಿನಿಂದ ಇದ್ದೆ ನಾನು ಅರಿವ ಹರಡಿ ಬಂದಿರಿ
ಅರಿವಿನ ಅರವಿಂದವಾಗ ಹೊರಳಿ ಅರಳಿ ಬಂದಿತು
ಅಂದಿನ ಮಕರಂದವಿಂದಿಗಾನಂದವ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ಮರೆವುದೇನು ಜಡದ ಧರ್ಮ, ನಾನು ಮರೆತೆನ್ನಿರಿ
ಅರೆವು ಮಾಡಿ ಕೊಡಿರಿ ಎನಗೆ, ತಾವು ನನ್ನ ಬಿಡುವಿರೆ?
ತಾವೆ ಕೈಯ ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ದೆಸೆಯಾವುದು ಹಸುವಿಗೆ?
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ನಾನು ಒಡಲು ತಾವು ತ್ರಾಣ, ನಾನು ಉಪಿರು ಆಗಿರೆ
ತಾವು ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಕಾದು, ನಾನು ಚಿತ್ತವೆಂದೆನೆ
ತಾವು ಧ್ಯಾನವಾಗಿ ನಿಂತು ಹತ್ತ ರೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಿರೇ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೈಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ಮುಡಿಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಜೀವನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ
ಜನ್ಮಜನ್ಮದಿಂದ ಬಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ
ದೇಹಪ್ರಾಣಮನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಿರಿ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೈಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ನಾನು ಕಾಲುಮಣಿಯು ತಮ್ಮ ಮಹಾಪಾದ ಪೀಠಕ್ಕೆ
ತಮ್ಮಡಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಅರಳಿ ಕಮಲವಾದೆನು
ಆ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಮಲೆಯೊಡನೆ ವಾಸಿಸಿ
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೇ ನೈಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ಅಣುರೇಣುವು ತಮ್ಮದಿಹುದು, ' ನಾನು ' ಎಂಬುದಾಟಿವು
ತಾವೆ ಜೀವನಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ
ತಾವು ನಮ್ಮ ರೇವು ನಾವು ಎತ್ತ ಹೋಗಿಬಂದರು
ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀನೈಸಿಂಹ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ||

ಶ್ರೀ ಗುರುಪ್ರಸಾದೋಸ್ತು । ಶ್ರೀ ಮಾತೃಪ್ರಸಾದೋಸ್ತು ।
ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ.

ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣ

೧

ಗಾಂಧೀಜಯಂತಿ ದಿನ ಸತ್ಯವನ್ನಾಡೋಣ
ಸುಳ್ಳಿಗೋ ಇಡಿ ವರುಷ ತೆರನೆ ಇಹುದು.
ಬಡತನವು ಬದುಕಿಹುದು, ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ನೆಬಹುದು,
ಯಾವ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಅಡಗಲಹುದು ?

೨

ನದಿನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ, ನೆಲಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ,
ಮಾನವನ ಸಂತತಿಗೋ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ.
ಬಲುದೊಡ್ಡ ಹೆಸರಿನಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳೇಕೆ ?
ಬಡತನವು ಇದ್ದು ದಕೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ.

೩

ಸರ್ವೋದಯವು ಹೌದು, ಪರ್ವೋದಯವು ಹೌದು,
ಗರ್ವೋದಯವು ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿಭಾರ.
ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡವ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗುವನು
ಕಿಳ್ಳಿಕೇತನ ಹಿಂದೆ ಸೂತ್ರಧಾರ.

೪

ಗಾಂಧಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಯೇಸು ಸತ್ತಿರಬಹುದು,
ಬುದ್ಧ ಅತ್ತಿರಬಹುದು ಧರ್ಮ ಹೇಳಿ.
ದೈವುಳ್ಳವರು ಅಹುದು, ದಯವುಳ್ಳವರು ಅಹುದೋ?
ಬಡತನವು ಬದುಕಿಹುದು ಹೇಳಿಕೇಳಿ.

೫

ರಾಮರಾಜ್ಯವು ಆಯ್ತು, ಧರ್ಮರಾಜ್ಯವು ಹೋಯ್ತು,
ಬಳಿರಾಜ್ಯವಿಹುದು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ.
ರುದ್ರತಾಂಡನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಗಳೆ ಕುಣಿಯುವವು
ಭೂತಗಳ ಮೇಳದಲಿ ತಾಳನೆಲ್ಲಿ?

೬

ಕೂಲಿಕುಂಬಳಿ ಕಷ್ಟ, ಅನ್ನವೋ ಅಪರೂಪ,
ಮಾನಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಸಾಕು ಲಾಂಗು ಲಂಗೋಟೆ.
ಸಾವಿರದ ಲೆಕ್ಕದಲಿ ಬದುಕುಳ್ಳವರ ಬಾಳು
ಲಕ್ಷದೊಳಗೇ ಬರದು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ.

೭

ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಸೆರೆಮನೆಯು, ಸೂಳೆಗೋ ಅರಮನೆಯು,
ಬೈರಾಗಿ ದಂಪತಿಗೆ ಧರ್ಮಶಾಲೆ.
ಬಡವರಿಗೆ ಬಯಲೆ ಗತಿ ಜನನ-ಮರಣಕ್ಕೆಲ್ಲ,
ಉಳ್ಳವರ ಲೋಭ ಬಡತನದ ಮೂಲೆ.

೮

ಬಡತನದ ಸಸಿಗೆ ನೀರೆರೆಯಬೇಡಲೊ ಗೆಳೆಯ !
ಬಡತನಕೆ ಉಪಕಾರಿ, ಸಾಕು ಜಂಭ.
ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಹಬ್ಬಿಹುದಣ್ಣ
ಬಡತನದ ಹುಲುಸುಬೆಳೆ ಜಗದ ತುಂಬ.

೯

ಬಹುಜನರ, ಬಡಜನರ, ಅಜ್ಞಾನಿ ದುಡಿತವನೆ
ಬಂಡವಾಳವ ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯೆನಿಸಿ
ದಾನಧರ್ಮವು ಎಂದು ಸೇವೆ ತ್ಯಾಗವು ಎಂದು
ಈ ಆಟ ಹೂಡದಿರು ಕೀರ್ತಿ ನೆನಿಸಿ.

೧೦

ಕಾಯಕವು ಕೈಲಾಸ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪವಾಸ,
ಶರಣರಿಗೆ ವನವಾಸ ಉಳಿವಿ ಹಾದಿ.
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೊ ಇದ್ದವರಿಗಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಾಯ್ತು,
ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗೋ ಜಲಸಮಾಧಿ.

೧೧

ಮುಸುಲನಾದರು ಏನು, ಕ್ರೈಸ್ತನಾದರು ಏನು,
ಸುಡುಗಾಡು ಸೇರಿದರು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಡದು.
ದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಗಳು ಹಲಕೆಲವು ಇರಲೆಂದು
ದೈವಪೂಜಕರ ಕೈ ಭಿಕ್ಷೆ ಕೊಡದು.

೧೨

ಧನಪತಿಯು ಎಂದಿಗೂ ರಾಜನು ಮಹಾರಾಜ
ಶಕ್ತಿ ಪತಿ ಶಿವನಿಗೋ ತಿರುಕ ರೂಪ.
ಮೂಲೋಕ ತುಂಬಿದವ ಕುಳ್ಳನಾದನು ಬೇಡಿ
ಕೊಡುವವನ ಕೈ ಮೇಲು ಬಲಿಯೆ ಭೂಪ !

೧೩

ಕಣ್ಣು ಇದ್ದೂ ಕುರುಡು, ಕಿವಿಯು ಇದ್ದೂ ಕಿವುಡು,
ಎದೆಯು ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಜೊಳ್ಳುಪೊಳ್ಳು.
ದುಡ್ಡು ದುಡಿವವರ ಕುಣಿಸುತ್ತಲಿದೆ ಇದು ಸತ್ಯ
ಬಡತನದ ತತ್ತ್ವ ಅಪ್ಪಟೆಯ ಸುಳ್ಳು.

೧೪

ಜನತಾಜನಾರ್ದನಾ ! ದರಿದ್ರ ನಾರಾಯಣಾ !
ಅಳಬುರಕ ರಾಮಾಯಣಾ ! ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪಾರಾಯಣಾ !
ಶಿವಾ ಶಿವಾ ಮಾದೇವ ಶಿವಾ ! ಕಣ್ಣಿಲ್ಲವರಿಗೆ ನೀನೆ ಶಿವಾ !
ಯಾ ಅಲ್ಲಾ ! ಬಡತನದಷ್ಟು ಸಿರಿತನವಿಲ್ಲಾ !
Oh God ! if thou art
Tell man, if he has a heart.

೧೫

ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಕೂಗಿದರು
ಬಡತನವಾಗದು ನಿರ್ಬೀಜ !
Virus, Parasite ಸಂಪತ್ ವೃದ್ಧಿಗೆ
ಪ್ರಾಣಿಗೊಬ್ಬರವು ಇದೇ ನಿಜ.

೧೬

ದಾರಿದ್ರ್ಯವನೇ ನಷ್ಟಗೊಳಿಸೆ ಬಾ
ಬೇಡ ದರಿದ್ರರ ಸೇವೆ !
ಪರೋಪಕಾರಕೆ ಅದನಿರಿಸಿರುವಾ
ಹೃದಯದರಿದ್ರರು ನಾವೇ.

೧೭

ದುಡಿವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವ ನೀಡು
ಹಸಿದವರಿಗೆ ಅನ್ನ.
ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೂಸಿಗೆ ಆಸರ ನೀಡು
ಈ ವಿದ್ಯೆಯೆ ಚೆನ್ನ.

೧೮

ಶೀಲಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡು, ವಶೀಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸು,
ಗುಣಗೌರವ ಮಾಡು.
ದೊಡ್ಡ ಸ್ತಿ ಕೆಯಲೆ ಮೆರೆಯದಿರಣ್ಣ,
ಸಹೃದಯತನ ಬೇಡು.

೧೯

ಇಕ್ಕೋ ನೆಲ—ಅಕ್ಕೋ ಜಲ
ಅದರ ಮೇಲೆ ಮರದ ಫಲ
ಮನದೊಳಿದೆ ಪಡೆವ ಭಲ
ಬೆಳೆವಗೆ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಹೊಲ

ಜಲಧಿವರೆಗು ಒಂದೆ ಕುಲ

ಅನ್ನವೆ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ

ಪ್ರೀತಿಯೆ ನೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಲ

ಇದೇ ಶೀಲ ಸರ್ವಕಾಲ

ಇಕೋ ನೆಲ—

೨೦

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯನು ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಯ ಗಂಡನ ಮಾಡದಿರಣ್ಣ
ವಸುಂಧರೆಯನೇ ಬಂಜೆಯು ಎನಿಸಿ ಏನೋ ಹಾಡದಿರಣ್ಣ
ನೋಹನದಾಸ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎಂದರು ಏನೋ ತಾವೇ
ಬಡವರ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದಿದೆ, ಎನಿಸುತ ಬಡವರ ಸೇವೆ.

೨೧

ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣನ ಸೇವೆಯೊ ಅದುವೇ ದೃಷ್ಟಿಯ ಗೊಂಬೆ
ಬಡತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವರೆಗೂ ಈ ತಿರುಮಂತ್ರವ ನಂಬಿ
ಅಮೇರಿಕೆಯ ಧನತತ್ತ್ವವೆ ಇರಲಿ, ರಸಿಯದ ಜನಹಿತತತ್ತ್ವ
ಮಾನವ ಮನತತ್ತ್ವವೆ ಹೀರುತ್ತಿದೆ ಬಡವರ ಪ್ರಾಣದ ಸತ್ತ್ವ.

— — — — —

ಯೌವನದ ಕನಸು

‘ ಭೂವೈಕುಂಠ ’ ‘ ಭೂಕೈಲಾಸ ’ ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹೋದವರುಂಟು;

ನೋಡಿ ನಲಿದವರಿಲ್ಲ.

ಹಸಿವೆಯ ಸೆರೆಯಿರುವವರೆಗೆ, ಮೈಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ;

ಅನ್ನವು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಲಿ.

ಸಾವಿನ ಸೆರೆಯಿರುವವರೆಗೆ, ಸಂತತಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ;

ಪ್ರಾಣವು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಲಿ.

ಸಂಶಯದ ಸೆರೆಯಿರುವವರೆಗೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ;

ಸತ್ಯವು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಲಿ.

ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯರ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಡ; ಅನ್ನವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲಿ.

ತನ್ನ ಅನ್ನವ ಪಡೆಯುವದೇ—ಒಕ್ಕಾಲು ಧರ್ಮ !

ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಒತ್ತಾಯ ಬೇಡ; ಜೀವನವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲಿ.

ಇಚ್ಛೆಯ ಮರಣ ಹೊಂದುವದೇ—ಇಕ್ಕಾಲು ಧರ್ಮ !

ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತೆಯ ಮುದ್ರೆ ಬೇಡ; ಸತ್ಯವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲಿ.

ನಿಜ ಸತ್ಯದಂತೆ ನಡೆಯುವದೇ—ಮುಕ್ಕಾಲು ಧರ್ಮ !

ಇನ್ನುಳಿದುದು—ಅಧರ್ಮ ! ಅಧರ್ಮ ! ಅಧರ್ಮ !

ಅನ್ನ ದಾಟಿ, ಮುಪ್ಪ ಮೀರಿ, ಸತ್ಯ ಸೇರಿದಾಗ ಆತ್ಮದ ಉದಯ.

ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ—

ಯೌವನದ ಕನಸು; ಪುರಾಣದ ಸ್ವರ್ಗ.

ಧ್ರುವಮಾರ್ಗ

ದೇಹದಲ್ಲಿ ವೈದೇಹಲೀಲೆ ಸುರಸಾರ್ವಭೌಮದೇವಿಯೆ.
ಶ್ರೇಯಪ್ರೇಯಗಳ ದ್ವಂದ್ವ ನಡೆದು ನಿರ್ವ್ವಂದ್ವ ಐಕ್ಯಪಡೆಯೆ.
ಸುರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನ ಪಡೆದನುತ್ತಮನಪಾದ ರಾಜ.
ಆ ಸುನೀತಿ ಧ್ರುವನನ್ನು ಹಡೆದು ವನವಾಸಿಯಹುದು ಸಾಜ.

ಗಗನಗಾಮಿ ನಾರದನ ವಿಣೇಗಾ ಧ್ರುವನ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿ
ಬಂದ ನಾರದನು ಬಾಲಮನುವಿನೆಡೆ ದಿವ್ಯ ಹರ್ಷವಾಗಿ.
ಅಹುದಹುದು ಮೀರೆ ವಿಜ್ಞಾನಧೀರೆ, ಅರವಿಂದ ತೆರೆದಿತ್ತಣ್ಣ.
ಪಾಟಲದ ಪಟಲ ನವಸ್ಫೋಟವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಎಳು ಬಣ್ಣ.

ಭೂಮಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಸ್ವರ್ಗ ಇಳಿದಂತೆ ಕ್ಷಣವು ಪರ್ವವಾಗೆ
ಆನಂದ ಕಟ್ಟಿ ಹೊಸಜೀನ ಹುಟ್ಟಿ ಅವತಾರವಾದ ಹಾಗೆ
ನರನ ಹೃದಯ ನಾರಾಯಣಾಗ್ನಿ ಒಲದೀಯೆ ಬಂತು ವರವು
ಮೂರು ಸಪ್ತಕವ ಮೀರಿ ಇರುವ ಆ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ವರವು.

ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳೆಳೆತ್ತು ತಿರುಗುತಿನೆ ಹಾಕಿ ಧ್ರುವದ ಗಾಣಾ.
ಮೇರು ದಂಡದಾ ಇಕ್ಷುರಸವು ಹಿಂಡುತ್ತಲಿಹುದೋ ಜಾಣಾ.
ವಿವಿಧವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಠಾಯಿಯಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇಕತಾನಾ
ಕರೆಯುತಿಹುದು ಸ್ವರಮೇಳಕಾಗಿ ಗ್ರಹಗೋಲ ವಿಶ್ವಗಾನಾ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಬಂತು, ಶ್ರಾವಣಾ

ಅಹಹಹಾ ಬಂತು ಶ್ರಾವಣಾ
ಜಗದ ಜೀವನಾ
ಕರುಳ ಹೂವಣಾ.
ಹೊರಳಿ ಬಂತು
ಹಸಿರಾಗಿ ಪಸರಿಸಿಂತು.

ಇದು ವಿಶ್ವಜೀವದಾಕರ್ಷ
ಹೊಮ್ಮಿತೋ ಹರ್ಷ
ಎನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ-
ದಂತೆ ಬಂತು
ಮೈದಾಳಿದಂತೆ ಕಂತು.

ಈ ಮೋಡದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗಾಲಾ
ಮಂಜಿನ ಖ್ಯಾಲಾ
ಹೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಡ ಶಾಲಾ
ಗಿರಿಯ ಜಾಲಾ
ನಿಂತದ ಮಳೆಯ ಮೃಗಾಳಾ.

ಇದು ನೆಲದ ಗರ್ಭದಾ ಹೊನ್ನು
ನೀಲಿ ನೀರನ್ನು
ಕುಡಿದು ಹಸಿರನ್ನು
ಉಗುಳಿತಿಂತು
ಜಗ ನೋಡತದ ನಿಂತು.

ಇದು ಎಂಥ ಹಸುರಿನ ಕಂಪ
ತಿಳಿಯದ ತಂಪ
ಮೂರ್ತ ಜಗಜಂಪ
ತೂರ್ತ ಬಂದು
ಮನವೂರ್ತವಾಗಿ ಸಂದು.

ಬೆಳಿಗ್ಲಾ ಹಸುರೆ ಕಾರಣಾ
ಹೃದಯದ ಕಣಾ
ಆಗತನ ಹೆಣಾ
ಹಸಿರು ನಂದಿ
ಹಸಿ ಹೀರಿ ಬಿಸಿಯ ಹೊಂದಿ

ಅಹಾ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಉಸಿರು
ಅನಳ ಆ ಬಸಿರು
ಪಚ್ಚೆಯಾ ಹಸಿರು
(ಕಸುರಾಗಿ) ಬಂತು ಅರತು
ಬುದ್ಧಿಗೇ ಭಕ್ತಿ ಬೆರತು

ಭಲ ಏನು ಬನದ ಕಾವಣಾ
ಸುಳಿವ ಭಾವನಾ
ಹೊಳೆವ ಹಾವಣಾ
ಶ್ರಾವಣಾ ಹೌದೋ
ಇದು ಹೌದು ಶ್ರಾವಣಾ ಹೌದು.

ಬೀದ್ದದ ಶ್ರಾವಣದ ಗಾಳಿ
ಹಿಡಿದ ಹೆಗ್ಗಾಳಿ
ಹೊರಟದ ದಾಳಿ
ಶಿವನ ಗಣಕ
ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀವ ಹೆಣಕ.

ಮದಗುಣಿಕೆ ಊದಿ ತುತ್ತೂರಿ
ಹೇಳತದ ಗರಿ
ಹಾಡು ಇದು ಭಾರಿ
ಆತು ಜನಕ
ಮೆಚ್ಚಾತು ಶಿವನ ಮನಕ.

ಶ್ರಾವಣಕ ತಪ್ಪಿತ ' ಗ್ಯಾನಾ
ಎಲ್ಲಿದೋ ಧ್ಯಾನಾ
ಹುಚ್ಚ ಆಗ್ಯಾನಾ
ಮದೋನ್ನತ್ತಾ
ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತಾ.

ಪ್ರೇಮಬೀಜ

ಇಳೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಬನ್ನಿ
ತಾಯ ತವರುಮನೆಗೆ
ಭೇದ ಬಲಿಸಿ ಬಳಲಬೇಡಿ
ಎಂದು—ನನಗೆ ನಿನಗೆ.

ಇದು ಬಿಳಿವೂ ಇದು ಕರಿವೂ
ಹಗಲು ಇರುಳು ಬಣ್ಣಾ.
ಕೆಂಪನಿವಾ ಹಳದಿಯವಾ
ಅಂದಚೆಂದವಣ್ಣಾ.

ಎದೆಯಾಳದ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ
ಭಾವದ ಅನುರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಕಾವಿನ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಕಂಡ ಶಾಂತಿ ಗೀತ,
ಕರೆದು ಜನ್ಮಮರಣಗಳಿಗೆ
ತಾರಕರಾ ಚರಣಗಳಿಗೆ
ಜೀವಾಂತಃಕರಣಗಳಿಗೆ
ನೀಡಿತ್ತು ಸುಪ್ರೀತ.

ಪ್ರೇಮಬೀಜ ಮೂಲ ನನಗೆ
ಪ್ರೇಮಬೀಜ ಫಲದ ಗೊನೆಗೆ.

ಓ ತಾಯೆ

ಉಸಕಾರದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ತಲೆ ಕುಸಿಯುತ್ತಿಹುದು.
ಚಿಂತಾಜ್ವರದಲಿ ಏರಾಗಿ
ಎದೆ ಬೆವರುತ್ತಿಹುದು.

ಮೈಗೇ ಮೈಯೇ ಜಡವೆನಿಸಿ
ಇಳಿಸಲೊ ಎನಿಸುವದು.
ಜೀವವು ಆಜ್ಞೆಗೆ ಕಾಯುತ ತಾಯೊ
ನಿನ್ನನೆ ನೆನೆಸುವದು.

ಇರುವೆ-ಅರಿವೆ

ಇರುವೆ, ಇರುವೆ, ಅರಿವೆ, ಅರಿವೆ

ಅಸರಂತವು ಎನುವೆ.

ಎಲ್ಲಿರುವೆ ? ಏನರಿವೆ ?

ಏ ತನುವೇ, ತನುವೇ !

ನಿನಗೆ ನೀನನನ್ಯನೆನಲೊ ?

ನನಗೇ ನಾನನ್ಯ ?

ಅಹಂಮನ್ಯ ವಿಶ್ವಜನ್ಯ

ಹೇಳು ಸ್ವಯಂಧನ್ಯ !

ಈಗಿದ್ದರೆ ಈಗಿಲ್ಲಾ

ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ?

ಅರಿವಿನೊಳೇ ಇರವಿದೆಯೊ ?

ಇರವಿದೆ ಅರಿವೆಲ್ಲಿ ?

ಇದೇ ದೇವ

‘ ಇದೆ ’ ಇದುವೆ ‘ ದೇವ. ’

‘ ಇದು ’ ಅದರ ‘ ಭಾವ. ’

‘ ಇದಿರ್ ’ ಉಸುರೆ ‘ ವೇದ. ’

ಮಾತದರ ಭೇದ,

ಇದಿರಿಚ್ಛೆ ದೈವ.

ಗೆಲುವೇ ಸದೈವ.

ಇಲ್ಲಿಲ್ಲವಾದ

ಆ ಸುಸಂವಾದ

ಸಪ್ರೀತಿಗೀತ

ನಿರ್ಭೀತಿನೀತ.

ಮೋಡ

ಬೆವತಿತ್ತು ಮೈ ಎಂದು ಕಣ್ಣನೆತ್ತಿದೆ ಮೇಲೆ
ಅದೋ, ಅಲ್ಲಿ ಮುಖದಾಕಾರ ಮೋಡ ಮೂಡಿದೆ ಒಂದು.
ತಲೆಕೆದರಿಕೊಂಡಿದೆ, ಟಗರುಗೂದಲು, ರೀತಿ
ಶುದ್ಧರಾಗೆಗನಂತೆ, ಬಾನು ಕಾಳೆಗೆ ಬಯಲು—
ಆನೆದಲೆ, ಸರ್ಪಮುಖ, ಲಂಬಕರ್ಣನ ತಂದೆ,
ಅನ್ನುಮ್ಮ ಮಾಮಾಯಿ ಲಂಗ ಹಾರುತ್ತಲಿದೆ—
ಯಾರದೀ ದಂಡು ಎತಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಿದೆ ಇಂದು ?
ಪ್ರಳಯಪೂರ್ವದ ರೌದ್ರ, ಸದ್ದಿಲ್ಲದೀ ಸಂಚು
ಯುದ್ಧ ಬಡಕರ ಶುದ್ಧ ಶಾಂತತಾವಾದದೊಲು
ಪರಿಣಾಮ ಬೇಸುರವಲಾ ! ಈ ಮಹಾಕೂಟ—
ನೋಟವೇ ಇಂತಿರಲು ಆಟ ಎಂತದೋ ಮುಂದೆ.
ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಮೇಲ್ ತೇಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಯಂತೆ ಸಲೀಲ—
ಕಣ್ಣೆಂಚಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ ಓಹೋ ಘನ ಘನ ನೀಲ !

— — —

ಮಿಂಚು

ಬಾನ ಬರಸಿಡಿಲಲ್ಲ ಕೆಮ್ಮಿಂಚು ಹೊಮ್ಮಿಂಚು
ಅಬ್ಬ! ವಜ್ರದ ಮಿಂಚು, ನೇತ್ರವಲ್ಲವಿಯ ಈ
ತಂತ್ರ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಏನೆನೊ ಬರೆಬರೆದು
ಮತ್ತೆ ಅಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಲಿದೆ
ತತ್ತ್ವಕ್ಷಣಕೆ ಕಾಣದಾಗುವ ಈ ನಿರೀಕ್ಷಣದ
ವೇಗದಲಿ ಆವ ಸಂದೇಶವಿದೆ? ಹಾ! ಮೂಢ
ಮೇಘನಾದನೆ ಹೆಗಲ ಅಸ್ವರೆಯಪಾಂಗದೀ
ಪಾಂಗು ಗಗನಾಂಗನೆಯ ಪ್ರಾಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ !
ನೀರ ಉಗೆ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಕಿ ಅಡಗಿರಬಹುದೆ ?

— — — — —

ಕಿಡಿ

ಸಾಕು ಒಂದು ಮೊಗ್ಗು ಕಿಡಿ

ವಿಶ್ವಕದುವೆ ಹಿಗ್ಗು ಗುಡಿ.

ಕಡಲುತೆರೆಯ ಕನ್ನಡಿ.

ಬೊಗಸೆ ತುಂಬ ಬಾನು.

ಅದರೊಳಿದ್ದೆ ನಾನು.

ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ನೀನು.

ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಮೊನು

ಉಪ್ಪುನೀರು ಕೊರತೆಯೇನು.

ಪುಟ್ಟಬಾಯಿ ಪುಟ್ಟ ತುಟಿ

ಪುಟ್ಟಬಾಲ, ಪುಟಪುಟ

ಒಲಿತ, ಅಲಿತ, ನಲಿತವೋ !

ಎಲ್ಲಿ ಇದನು ಕಲಿತವೋ ?

ಒಹೋ ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಗಣ್ಣು.

ನಿದ್ದೆ ಇದನು ಮುಚ್ಚಿದು.

ಇದುವು ಹೊಸತು ಹೊಚ್ಚಿದು.

ಈ ಕರಾಳ ಆಳದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಳಯದೀ ಪಯೋಧಿಯಲ್ಲಿ

ಎನ ಕಂಡು ಬಾಳಿತೋ

ಯಾವ ಬದುಕನಾಳಿತೋ

ದೂರದಾ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ

ಎಂಥ ಚುಕ್ಕೆ ಕಂಡಿತೋ !

ಪಾರ್ವತಿ ನೀನೇ ಸಲಹು

ಈಶ್ವರ ನಿರ್ಮಿಸಿದೀ ಸೃಷ್ಟಿಯನು
ಪಾರ್ವತಿ ! ನೀನೇ ಸಲಹು.
ನಿನ್ನದೆ ಈ ನೆಲ, ನಿನ್ನದೆ ಈ ಜಲ
ನಿನ್ನದೆ ಕನ್ನಡ ಗೆಲಹು.

ಒಲವ ಲಿಂಗವೇ ಚೆಲುವ ಲಿಂಗವೇ
ನಲವ ಲಿಂಗವೇ ನೀ ತಾಯಿ.
ಕನ್ನಡ ಬೀಜವ ಹೂವಾಗಿಸಿದೆ
ಹಣ್ಣಾಗುವವರ ನೀ ಕಾಯಿ.

ಪಾರ್ವರ ಪಾರಿಕೆ ತ್ರಿನೇತ್ರಶಿಖಿಯೊಲು
ಉತ್ತರೋತ್ತರವು ಮೇಲು ಮುಖ.
ಪ್ರತಾಪವಿಲ್ಲದ ತಾಪ ಬೆಳೆಸುವಾ
ಹುಸಿ ತಪಸ್ಸಿನಲಿ ಏನು ಸುಖ ?

ಬಡಗಣ ತೆಂಕಣ ಪಡುವಣ ಮೂಡಣ
ನಡುವಣ ಕನ್ನಡ ಪಂಚಶಿಖ.
ಪರಮೇಶ್ವರನೊಲು ಪ್ರಸಂಚ ಪ್ರಕಟಿಸಿ
ಮೈದೋರಿತು ಇಗೊ ಪಂಚಮುಖ.

ಜೈನರ ಕಾವ್ಯದ ಶರಣರ ವಚನದ
ದಾಸರ ಹಾಡಿನದೀ ನಾಡು.
ವಿಶ್ವದ ಕಬ್ಬದ ಹಬ್ಬಹುಣ್ಣೆವೆಗೆ
ಕನ್ನಡ ಹೃದಯವ ಹದ ಮಾಡು.

ಹಾಡಿಗೆ ತಕ್ಕಾ ರಾಗವು ಬೇಕು
ರಾಗಕೆ ತಕ್ಕಾ ಅನುರಾಗ.
ಹೇಳುವವರಲೂ ಕೇಳುವವರಲೂ
ರಸಪರಿಣಾಮದ ಸಮಯೋಗ.

ಕರ್ನಾಟಕವನು ಕಡೆದರು, ಹೊರಟಿತು
ಕನ್ನಡವೆನ್ನುವ ನವನೀತ.
ಹೃದಯದ ಮರ್ಮವ ಮಿಡಿದರೆ ಬರುವೊಲು
ನಾದದಿಂದ ಅನುಭವಗೀತ.

ಕನ್ನಡ ನುಡಿದಿತು ಕನ್ನಡ ಹಕ್ಕಿ.
ಕನ್ನಡವೆಂದಿತು ಆಗೋದೆ.
ಕಾವೇರಿಯು ತಂಪಾಯಿತು, ಕನ್ನಡ
ಗಾಳಿಯು ಉಸಿರಿತು ಈ ಬೋಧೆ:

ಜಿನ ಹರಿ ಅಲ್ಲಾ ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲಾ
ಒಬ್ಬ ನಲ್ಲದೇ ಎರಡಿಲ್ಲಾ !
ಜೀವದೇವನೊಂದಾವಣೆ ಇಲ್ಲದ
ನೀರಿಲ್ಲದ ನೆಲ ಬರಡಲ್ಲಾ ?

ಅರ್ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲಾ.
ತರ್ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಗಡಾ?
ದರ್ಪಣವಿಲ್ಲದ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲಾ
ಯೋಗದ ತೇರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬುಡ !

ಈಶ್ವರನೊಲುಮೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯೆ ಮೂಲ,
ಅವನೊಡಗೂಡಲು ಶಕ್ತಿ ಬಲ.
ಆತ್ಮದಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಪ್ರಸಾದ ಪಡೆಯಲು
ಬೇಕಾಗಿರುವದು ವೀರಭಲ.

ಅಶಿವನು ಎಂಬುದು ಬಾಳುವೆ ಅಲ್ಲ.
ಅಶಕ್ತವೆಂಬುದು ಬದುಕಲ್ಲ.
ಅನೀಶವೆಂಬುದು ರಾಜ್ಯವೆ ಅಲ್ಲ.
ಅಭಕ್ತವಾದರೆ ಇರಸಲ್ಲ.

ಅನೇಕಾಂಗವಿದೆ ಐಕ್ಯದ ಕೀಲಿ
ಅನೈಕ್ಯವಾದರೆ ಒಂದಲ್ಲ.
' ನಾ ' ' ನಾ ' ಎನ್ನುತ ನಾನಾ ತೆರದಲಿ
ವಿಭಕ್ತವಾದರೆ ಚಂದಲ್ಲ.

ಬಾಂಧವ್ಯವು ಇದು ಬಂಧನವಾದರೆ
ಮುಕ್ತ ಜೀವನಕೆ ತೆರವಿಲ್ಲ.
ಸ್ವಭಾವ ಪರಿಪಾಕಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ
ಸಾಮರಸ್ಯಕದು ಎರವಲ್ಲ.

ನಡೆದಷ್ಟಿದೆ ನೆಲ, ಹರಿದಷ್ಟಿದೆ ಜಲ,
ಎರಿದಷ್ಟು ಇದೆ ಹಿರಿಬಯಲು.
ದುಡಿದಷ್ಟಿದೆ ಬಲ, ಪಡೆದಷ್ಟಿದೆ ಫಲ,
ಪಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟಿದೆ ಕುಯಿಲು.

ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಪರಿಪುಷ್ಟಿಗೊಂಡು ಸಂ—
ತುಷ್ಟವಾಗಲಿ ನಾಡ ಜನ.
ವಿಜಯ ಹೊಂದಿ, ಕಲ್ಯಾಣ ಪಡೆದು, ಸ್ವ—
ಸ್ವ-ಧರ್ಮ ಕಾಯಲಿ ಚಿರಂತನ.

— — — — —

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇವಿಗೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ
ಕರೆವುದು ಸಾವಿರದ ಕಬ್ಬ
ಸುರಭಿಯಂತೆ ಇಂದಿಗೂ,
ಅದರ ವದಕೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಬೇಕೆ?
ಅದಕೆ ಬೇರೆ ರಾಗವೇಕೆ?
ಅದೇ ಗೀತವೆಂದಿಗೂ.

ಶಾಂತ ಜಲಧಿಯಂತರಂಗ
ಕಾರಿತಣ್ಣ ಬೆಂಕೆಯ;
ಕೋರಿಯಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಮುರಿಯಿತಗೋ ಶಂಕೆಯ;
ಮರೆಯಿಸುವದೊ ನೆನೆಯಿಸುವದೊ
ರಾವಣನಾ ಲಂಕೆಯಾ !

ಮಹಾಕಾಳಿ ಇಳಿದಳಣ್ಣ
ತನ್ನ ರುದ್ರಲೀಲೆಗೆ,
ಸೋದರರಾ ರಕ್ತ ಕುಡಿಯೆ
ಚಾಚಿ ಒಂದೆ ನಾಲಿಗೆ.
ಬೇರೆ ದೇವಿ ಬರುತಲಿಹಳು
ನೋಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲಿಗೆ.

ಹಿಗ್ಗಿ ನೊಂದು ಉರುಳೆಯಂತೆ

ಅವಳ ಮುಖದ ಮಂಡಲ;

ಸಂಜೆಬಂಜೆತನವ ಹರಿಸಿ

ಮೆರೆಯೆ ತುಟಿಯ ತೊಂಡಿಲ;

ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟ ಅಡಿಅಡಿಯಲಿ

ಅಗೋ ಯಜ್ಞ ಸ್ಥಂಡಿಲ.

ಮೂರು ಮುಸುಕು ಎಳೆದುಕೊಂಡು

ಮಲಗಿದ್ದೇಕೆ ಮಾನವಾ ?

ಸುಡಿಸಿ ಸುಟ್ಟು ಕೆಡಿಸಿ ಕೆಟ್ಟು

ಕುಣಿಯುತ್ತಿಹನು ದಾನವಾ

ಧೀರೆ ಇಳೆಯ ಸೀರೆ ಸೆಳೆವ;

ಉಳಿಸೋ ಉಳಿಸು ಮಾನವಾ.

ಅದೇ ಅನ್ನ ಅದೇ ನೀರು

ವಿಶ್ವನರನ ಹಸಿವೆಗೆ;

ಬೆಳಕು ಗಾಳಿ ಸುತ್ತ ಒಂದು

ಪ್ರಾಣದ ಒಳ ಅಸುವಿಗೆ;

ಒಂದೆ ಬಯಲು ಬದುಕಲುಂಟು

ವಸುಂಧರೆಯ ಹಸುವಿಗೆ.

ಚುಕ್ಕೆಗಳನು ಮೆಟ್ಟು ಮಾಡಿ

ಬರುತಲಿಹಳು ತಾಯಿಯು.

ಅವಳ ಮಾತ ಕಲಿಯಲೆಂದು

ತೊದಲುತಿಹುದು ಬಾಯಿಯು.

ಅವಳ ಬರವೆ ಕಾಯುತಿಹುದು

ಮರದ ಮರದ ಕಾಯಿಯು.

ಚವಲಂಬವನವಲಂಬಿಸಿ
 ನಗೆಯು ಕಣ್ಣಗೊನೆಗಿದೆ;
 ಮುತ್ತು ಉರುಳಿ ಹೊರಳಿ ಮರಳಿ
 ಬರಲು ತುಟಿಯ ನನೆಗಿದೆ;
 ಮುಕ್ತಿ ಉಯ್ಯಲಾಟ ನೋಡು
 ಮೂಗ-ಮೂಗತೆನೆಗಿದೆ.

ಏಳೊ ಏಳು ಗೆಳೆಯ, ಕೇಳು
 ಕರೆವ ತೂರ್ಯನಾದವ;
 ಗೋಳಗುಮುಟದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ
 ನುಡಿಸುವ ಪಡಿಸಾದವ;
 ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕು, ಹಾಡ ಹೇಳು,
 ನೀನೆ ನಾಳೆಯಾದವ.

ದೀಪ ದೀಪ ಸಮಸಮೀಪ
 ಇದೊ ಭಾರತಹುಣ್ಣಿವೆ;
 ಜೀವರಥಕೆ ಪ್ರಾಣದಶ್ವ
 ತಾನೆ ತಾವು ಹುಣ್ಣಿವೆ
 ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲ ಬಯಲು
 ಮಣ್ಣು ಕಣಕು ಕಣ್ಣಿವೆ.

ಪ್ರೀತಿ ದೂತಿಯಾಗಿ ಬಂದು
 ಕರೆಯುತಿಹಳು ಯಾತ್ರಿಗೆ,
 ಎದೆಎದೆಗೂ ಹಬ್ಬವಾಗೆ
 ದೇವಿ ದೇವ ಜಾತ್ರಿಗೆ;
 ಬಾಳಿರಣ್ಣ ಆಳಿರಣ್ಣ
 ಬೆಳಗು ಉಂಟು ರಾತ್ರಿಗೆ.

ಬಾರೆ ತಾಯಿ, ಬಾರೆ ದೇವಿ,
ಓಗರೆವರು ಭಕ್ತರು;
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ನಿನಗೆ
ಒಲಿವ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತರು;
ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಲಿಹರು
ದಿವ್ಯ ಕರ್ಮಯುಕ್ತರು.

ನುಗ್ಗಿ ರಣ್ಣ ರಣದ ಕಣಕೆ,
ಅಸುರರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿರಿ
ತಾಯ ಸೆರೆಯ, ಎಲ್ಲರಿಂದ
ಗೆಲವಿನ ಗುಡಿ ಹಿಡಿಸಿರಿ.
ಭೂಮಿದೇವಿ ನಲಿಯುವಂತೆ
ವಿಜಯಗೀತ ನುಡಿಸಿರಿ.

ಕನ್ನಡವೂ ಕನ್ನಡಿಸಲಿ
ನಾಳೆ ಬಾಳಿನೊಸಗೆಯ;
ಜೀವನ ಕಲೆ ಬೆಳಗಲಲ್ಲಿ
ತಿಳಿದು ಕರಣ ಹಸುಗೆಯ;
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ರಾಗಿ ಪಡಲಿ
ಜೀವ-ದೇವ ಬೆಸುಗೆಯ.

— — —

ಕಣಸು

ಸಿಂಹ ಮುಖಕ್ಕಿದೆ ನವಿಲಿನ ಸೋಗೇ
ಶಕ್ತಿ ಶಾರದೆಯ ಮೇಳದ ಹಾಗೆ !
ನಾಗಮೋಡಿಯಲಿ ನಡೆದಿದೆ ನಾಡಿ
ತಮು ಹಿಂದೂಡಿ, ಪ್ರಕಾಶಕೋಡಿ
ಬಾನ ಕೆದರುತ್ತಿದೆ ಕಣ್ಣಿನ ಕದಿರು.
ಅಪಾರ ಅಪಾರ ಸಪಾರದಿದಿರು !

ಸಿಂಹ-ಮಯೂರ ! ಯಾವದು ಮೋಡಿ ?
ಶಕ್ತಿ-ಸ್ವಂದ ! ಏನನು ನೋಡಿ ?
ಆವ ರಣಕ್ಕಿದು ? ಏನಿದು ಜೋಡಿ ?

ಮಯೂರ ಮಯೂರ ಬಾನೇ ಹಕ್ಕಿ
ಸಿಂಹ ಜಿವ್ವೆಯಲಿ ಗಲ್ಲವ ನೆಕ್ಕಿ
ಕಾನ-ನಾಗನೋಲು ತಾನೆಕ್ಕೆಕ್ಕಿ
ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿದೆ ಏನೋ !
ಜಗಪ್ರವಾಸದ ಖಗಪ್ರಯಾಣ
ಗುಹ್ಯಾತ್ ಗುಹ್ಯತರಂ ಈ ಯಾಣ !
ಆನರಿಯುವೆನೇ ಈ ಬಿನ್ನಾಣ ?
ತಾಯಿ ! ಸಲಹು ನೀ ನಿನ್ನದೆ ಪ್ರಾಣ.

ಕವನಗಳ ಪ್ರಥಮ ಚರಣಗಳ ಅಕ್ಷರಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪ್ರಥಮ ಚರಣ	ಪುಟ
ಅಹ, ಅಹಹ ಅಹನೆ ಗಹಗಹಿಸಿತೆಲ್ಲೊ	೩೪
ಅಹಹಾ ಬಂತು ಶ್ರಾವಣಾ	೧೦೩
ಅಹುದು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ ಆ ಮಹಿಮೆಯನು	೪೬
ಅಂತೆನೋಲ್ ಅಂತೆನೋಲ್ ನಾನು ನಿನ್ನಂತೆನೋಲ್	೭೦
ಅಡಿ ಫಲವೇನು ಆಗದ ಮಾತ	೭೯
ಆ ಯುಗಾದಿ ಬರುವಂತೆ ಮರಳಿ....	೧೪
‘ಇದೆ’ ಇದುವೆ ‘ದೇವ’	೧೦೯
ಇದ್ದುದಿಲ್ಲದನು ಒಂದೆ ಶೂನ್ಯದಲಿ ...	೭೪
ಇರುವೆ, ಇರುವೆ, ಅರಿವೆ, ಅರಿವೆ	೧೦೮
ಇವಳು ಸ್ಥಿರೆ, ಇವಳೆ ತಿರೆ, ಸಂಚಾರದಲಿ ಸ್ಥಾಯಿ	೪೭
ಇಳೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಬನ್ನಿ	೧೦೬
ಈಶ್ವರ ನಿರ್ಮಿಸಿದೀ ಸೃಷ್ಟಿಯನು	೧೧೩
ಉಪಕಾರದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ	೧೦೭
ಊರು ಮತ್ತು ಖಾಲ್ತಿಯಾ ಬಾಬಿಲೋನ್ ಅಸೀರಿಯಾ	೩೯
ಎರೆಯುವೆನು ಬಾ ನಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟದ ಮರಿಯೆ	೮೭
ಎಷ್ಟು ಶಕಲವ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಇಡಿ ಒಂದಾದೀತು ?	೪೪
ಏನಿದರ ಔನ್ನತ್ಯ ಏನಿದರ ಔದ್ಧತ್ಯ	೧
ಒಂದೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಲವು ಹೆಸರು	೫೬
ಕಬ್ಬಿಣ ಕೈಕಡಗ, ಕುಣಿಕೋಲು ಕೂದಲು	೫೪
ಕರುವಿನ ಕರೆ ಕೇಳಿ ತೊರೆಗರೆಯದ ಹಸು	೮೨
ಕೋಣವೇರಿ ಬರುವ ಯುವ	೬೨
ಕೋಲು ಕೋಲಿನ ಆಟ, ಕೂಡಿ ಕೋಲಿನ ಆಟ	೮೦
ಗಾಳಿಗಳೇ ಮರುಳರಾ ಶಿವಗಣಂಗಳಿರಾ	೭೨
ಗಾಂಧಿಜಯಂತಿ ದಿನ ಸತ್ಯವನ್ನಾಡೋಣ	೯೫
ಗಿರಿಶಿಖರದಿ ಶಿಖೆಯನೆತ್ತಿ ಶಿಖಿಯ ಕೇಕೆ ಕರೆವುದು	೨೯
ಗೋವತ್ಸಲೀಲೆ ತೊರೆಕರೆಯ ಮೇಲೆ	೩೫
ಚಳಿ ಇರಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ	೯೨
ಚಾರ್ವಾಕು ! ನೀನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಂಡ	೫೩
ಜನಕೆ ಶಾಂತಿಯನೀಯಲೆಂದು ಹೊರಟಿರುವ ಹಸಿಯ ಹುಡುಗ	೩೩
ಜಯ ಜಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮೋಹನಾ	೧೭

ಜೀವನ ಒಂದು ನಾಟಕ	೬೬
ಡಿಂಭದ ಈ ಕಂಭದೊಳಗೆ ತಾವು ಅಡಗಿ ಇರುವಿರಿ	೯೩
ತಿಳುವಳಿಕೆಯಂಥ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ	೭೮
ತುಂಬಿ ತುಂಬಾ ಗಂಗೆ ಲೋಕಲೋಕವ ತುಂಬು	೪೨
ದಿನದ ರವಿಯ ಪ್ರಭೆ ಚುಕ್ಕೆ ಚೂರಾಗಿ	೨೮
ದೇಹದಲ್ಲಿ ವೈದೇಹಲೀಲೆ	೧೦೨
ನನ್ನೇ ನುಡಿ ನನ್ನೇ ನುಡಿ ದೇವರ ಒಡನಾಡಿ	೩೬
ನಾನು ಸರಸಿ ನೀನು ಅರಸ	೭೫
ನಾಳೆ ಎಂಬುವದು ನಿನಗೆ ಮನಸು	೩೧
ನೀ ವಸುಂಧರೆ ಸಿನ್ನ ಪ್ರಿಯನೆ ಆ ವಸುದೇವ	೪೫
ಬರಿವಿನಲ್ಲರಿವು ಕಣ್ಣೆರೆವುತಿರೆ	೪೮
ಬಾನ ಬರಸಿಡಿಲಲ್ಲ ಕೆಮ್ಮಿಂಚು ಹೊಮ್ಮಿಂಚು	೧೧೧
ಬೀದಿನಾಯಿ ರಾಧಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಮೊಲೆಗಳು	೬೪
ಬೆವತ್ತಿ ಮೈ ಎಂದು ಕಣ್ಣನೆತ್ತಿದೆ ಮೇಲೆ	೧೧೦
ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ ಕಣ್ಣೆ ಮಣ್ಣೊಯ್ದು ಎಂದಾರೆ	೬೮
ಭಕ್ತನಲ್ಲ ರಾಗಿಸಿ ವಿರಾಗಿಸಿ	೩೮
ಭಗವಂತ ! ಭಗಭಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ ಸಡುವಲವು	೪೩
ಭೂವೈಕುಂಠ, ಭೂಕೈಲಾಸ ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹೋದವರುಂಟು	೧೧೧
ಮಾತಾಡೊ ಮಾತಾಡೊ ಲಿಂಗವೆ	೮೨
ಯುದ್ಧ ಬಂತು ಮನೆಯವರೆಗೆ	೬೦
ವಿಶ್ವರೂಪ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಮೈಮರೆತರ್ಜುನನು	೭
ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮರಬಿರಿಯೆ	೨೨
ಸಾಕು ಒಂದು ಮೊಗ್ಗು ಕಿಡಿ	೧೧೨
ಸಿಂಹ ಮುಖಕ್ಕಿದೆ ನವಿಲಿನ ಸೋಗೆ	೧೨೧
ಸ್ವಂದಕ ಬಂಧಾ ಸ್ವಚ್ಛಂದಾ	೨
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ಕರೆವುದು ಸಾವಿರದ ಕಬ್ಬ	೧೧೭
ಹತ್ತಾಗೆ ಐದಕ್ಕೆ ಅದರ ತೋಳು ತೊಡೆ ಅದಕೆ	೨೫
ಹಿಗ್ಗುತರಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ	೭೬
ಹಿಂಸೆ ಕೊನೆಗಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗುಂಡು ಹಾಕಿ ಕೊಂದಿತೋ	೧೩
ಹೀಗು ಉಂಟು ಈ ಜಗ....	೯

ಒ ಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಟ	ಚರಣ	ತಪ್ಪು	ಒಪ್ಪು
೨	ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ಕೊನೆಗೆ	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪಡೆಯುವದಿನ್ನಂ	ಚರಣ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
೭	೫	ಇದು	ಇದ
೭	೧೬	ನಿ-ಚಿತ್ರ	ವೈ-ಚಿತ್ರ
೧೪	೧೩	ದಾಂತ	ಅತಿದಾಂತ
೧೯	೧	ಕಿರಿಬೆಳ್ಳಿನಾ	ಕಿರಿಬಳ್ಳಿನಾ
೨೨	೧೪	ಕೂಡಿ	ಕುಡಿ
೨೨	೧೭	ಆಯುದಯ	ಆಯುದಯ
೨೬	೨	ಅಷ್ಟಕೋಣ	ಅಷ್ಟಕೋಣ
೨೬	೧೫	ಮುತ್ತಯ್ಯ	ಮುತ್ತಯ್ಯ
೨೮	೯	ಕುಸು	ಕೂಸು
೫೧	೯	ಲಟಪಟೆ	ಲಟಪಿಟೆ
೬೬	೪	ಎಲ್ಲಾನು	ಎಲ್ಲಾನುಸ
೬೬	೬	ಎತ್ತಾನು	ಎತ್ತಾನುಸ
೬೭	೬	ಅಂತ	ಅನ್ನತ
೬೭	೯	ಹತದಿ	ಹಡದಿ
೬೮	೪	ಕೇಳಿರುವೆಯಾ	ಹೇಳಿರುವೆಯಾ
೬೯	೧೮	ಅಸ್ತಿತೆಯು	ಅಸ್ತಿತೆಯು
೭೪	೩	ಪರಬ್ರಹ್ಮ	ಪರಬ್ರಹ್ಮ
೭೫	೬	ಕುದುಕೆ	ಕದುಕೆ
೮೨	೭	ನೆರೆವಾಗಿ	ನೆರವಾಗಿ
೯೬	೨	ಬುದ್ಧ	ಬುದ್ಧ
೧೦೦	೬	ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ

೧೦೨	೫	ವೀಣೆಗಾ	ವೀಣೆಗಾ
೧೦೨	೧೧	ಒಲಿದೀಯೆ	ಒಲಿದೀಯೆ
೧೦೨	೧೨	ಇರುವ	ಇರುವಂಥ
೧೦೯	೯	ಸುಪ್ರೀತಿ	ಸುಪ್ರೀತಿ
೧೦೯	೧೦	ನಿರ್ಭೀತಿನೀತ	ನಿರ್ಭೀತನೀತ
೧೧೪	೧೮	ಆಗೋವೆ	ಆ ಗೋವೆ
೧೨೧	೧೧	ಜಿವೆ	ಜಿವೆ

ಅಸ್ಮಿತೆ Emerson ರ ಕವನದ ಛಾಯೆ.

ಕವಿ 'ತೀರ್ಥಿಕಾತಮುದತ್ತ'ರ

ರಮ್ಯ ರಸಭರಿತ

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ

ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ